

MINUNATELE CĂI
ȘI
CĂLĂUZIRI ALE LUI DUMNEZEU

POVESTIRI VECHI ȘI NOI DIN VIAȚĂ

IV

Editat
de Dr. Emil Doenges, Darmstadt

Editura fraților Doenges

Dillenburg

Toate drepturile rezervate

Tipografia A. Richter, Dillenburg

PREFAȚĂ

Cu excepția celor două povestiri „Corbul lui Ilie în China” și „La adăpostul Celui Preaînalt”, toate povestirile tratează de această dată despre călăuzirile lui Dumnezeu cu fiecare suflet în parte, pentru a le conduce la cunoașterea mântuirii. După cum știm, ne-a fost dat un singur Nume sub cer, în care găsim mântuire și salvare, prețiosul Nume **Isus**, dar căile și călăuzirile lui Dumnezeu la El sunt felurite și minunate. Cine ia seama la ele, are plăcere pură de acolo.

Primele patru povestiri, care sunt mai lungi, vorbesc despre lucrarea lui Dumnezeu în țările și inimile catolice, în care puterea lui Dumnezeu trebuie să se arate în mod deosebit, din cauza tradițiilor oamenilor, sub care aceștia suspină, dacă Evanghelia curată sau harul și adevărul pe care Isus le-a adus (Ioan 1,17), trebuie să ajungă la inimi și să le facă fericite. Primele două povestiri și cea de a patra sunt din timpul Reformei; a treia: „Satul din munți”, este de la începutul secolului trecut, când mișcările Duhului lui Dumnezeu S-au făcut puternic simțite ici și acolo, iar Biblia a cunoscut o răspândire binecuvântată și minunată, tot în țările catolice, prin feluritele societăți biblice înființate pe vremea aceea.

Apoi urmează, pe poziția a **cincea**, un șir de povestiri din China.

În acest an, 1907, s-a scurs un secol de activitate misionară în China, așa că era logic să aducem un număr mai mare de povestiri tocmai din lucrarea lui Dumnezeu în acest imperiu puternic și întunecat. În anul 1807, la 7 septembrie, **Robert Marison** a intrat **ca prim** mesager al Evangheliei în China, la Canton, un oraș de un milion și jumătate de oameni. În acest popor izolat în sine, de 3-400 de milioane de locuitori, care-i priveau de sus, cu mândrie și vrăjmășie pe străini, nu era pe atunci nimeni lângă el, care să propovăduiască mântuirea lui Dumnezeu în Isus Hristos.

Cu totul altfel stau lucrurile **astăzi** acolo, după o sută de ani! Ce lucruri **mari** a făcut Dumnezeu în acest timp în China! Pe atunci total izolată, astăzi este deschisă pentru Evanghelia de la un capăt la altul! Pe atunci nu era acolo nici un chinez întors la Hristos; din câte se știe, astăzi sunt 150 000 de chinezi care-L mărturisesc pe Mântuitorul. Pe atunci era **un** lucrător al lui Hristos acolo; astăzi sunt aproape 4000 de mesageri ai Domnului, din 78 de societăți misionare diferite și există mulți băștinași care propovăduiesc pe Hristos compatrioților lor. Cu o sută de ani înainte nu era nici o parte a Bibliei tipărită în limba chineză; astăzi sunt vândute anul cam un milion de Biblii și scrieri în China, în limba țării. Scumpe cititor, nu sunt acestea minunate căi și călăuziri ale lui Dumnezeu? –

Fie ca povestirile să trezească în inimile cititorilor credincioși, o participare mai mare la lucrarea lui Dumnezeu în China. Fie ca și următoarele povestiri despre întoarcerea la Dumnezeu a fiecărui iudeu în parte, să trezească mai mult interes pentru mântuirea oilor împrăștiate din casa lui Israel, care locuiesc printre noi! În ce mod rece și necredincios trec cei mai mulți creștini pe lângă **toți** iudeii, când este vorba despre posibilitatea salvării sufletelor lor. –

Dar Domnul secerișului, al Cărui Nume și lucrare este „Minunat”, să ne binecuvânteze pe toți cu multă dragoste și devotament în căile și slujirea Lui, până va veni El!

Darmstadt, 1 decembrie, 1907,

Editorul

CUPRINSUL

Nr.	Pag.
1. Charlotte de Bourbon.....	
2. Visul unui călugăr.....	
3. Satul din munți.....	
4. Franziscus Alardus.....	
5. Cum au găsit pace unele suflete în căutarea mântuirii, din ținutul Sinim.....	
1. Doamna Dzui, o „Lidia”chineză.....	
2. Convertirea lui Du.....	
3. Cum a venit un jurist la Mântuitorul.....	
4. Cum L-a găsit Ch’ue pe Mântuitorul.....	
5. Convertirea lui Sok-tai.....	
6. Cum a intrat în Împărăția lui Dumnezeu învățatul Ning Sien-feng.....	
7. Puterea Harului.....	
8. În sfârșit, ascultat.....	
9. Cum a găsit un chinez salvare.....	
10. Corbul lui Ilie în China.....	
11. La adăpostul Celui Preaînalt.....	
6. Două eroine ale credinței din păgânătate.....	
1. Kapiolani din Hawai.....	
2. O preoteasă indiană.....	
7. Cum a găsit pace un pelerin de la Mecca.....	
8. Cum a venit la Mântuitorul un medic iudeu.....	
9. Cum L-a găsit pe Hristos un jurist iudeu.....	
10. Lumina stelelor și a soarelui.....	

1. CHARLOTTE de BOURBON

În Jouarre, un mic oraș în Normandia franceză, se mai găsesc și azi resturile năruite ale unei mănăstiri catolice de călugărițe. Aici este povestită istoria unei starețe a acestei mănăstiri.

Charlotte era fiica cea mai tânără a prințului francez Ludovic de Bourbon, duce de Montpensier și a soției sale Jacqueline. Ducele era un catolic convins, în schimb ducesa era în taină o adeptă a Reformei și, ceea ce spune mai mult, o adevărată ucenică a Domnului Iesus. Cu toate că nu avea curaj destul pentru a-și mărturisi deschis credința, era, totuși, dorința ei fierbinte și-și dădea osteneala, să le facă de timpuriu cunoscut copiilor Cuvântul lui Dumnezeu și mântuirea veșnică descoperită în el. Din motive diferite, dar mai ales pentru a da lumii exterioare o nouă dovadă a convingerii sale de bun catolic și cu siguranță și pentru a o scoate cât mai curând pe fiica cea mică de sub influența mamei sale, tatăl a destinat-o pe micuța Charlotte de timpuriu mănăstirii.

Ca unei prințese de Bourbon, demnitatea de stareță îi era cândva asigurată, iar cu aceasta, ceea ce nu era puțin lucru pentru tată, avea un venit bogat și un fel de curte regală. Deja la 14 ani trebuia să părăsească Charlotte casa părintească și dusă pentru totdeauna în spatele zidurilor sumbre ale mănăstirii. Ce durere adâncă umplea inima mamei la acest gând, ne putem imagina; dar îi lipsea puterea și influența asupra soțului dur, pentru a putea schimba ceva în această hotărâre. Ducele era mult prea insensibil, pentru ca rugămințile stăruitoare și lacrimile soției sale să-l fi făcut să se clatine în vreun fel în hotărârea lui. De aceea, duceseii nu i-a rămas nimic altceva de făcut, decât să-și verse plângerile în rugăciune, înaintea lui Dumnezeu și să folosească timpul scurt cât fetița mai era la ea, pentru a citi cu ea în liniște Cuvântul lui Dumnezeu și să se roage. În aceasta n-o deranja soțul ei.

Pe vremea aceea nu părea că Charlotte este deja pătrunsă de credința vie și prin aceasta de nașterea din nou; totuși, învățăturile, lacrimile și rugăciunile bunei sale mame au lăsat în urmă, în sufletul ei de copil, impresii adânci. Se apropia ziua îngrozitoare a despărțirii. Charlotte a fost smulsă pe jumătate leșinată din brațele mamei sale care plângea, pentru a n-o mai vedea pe aceasta niciodată. Încă în casa părintească a trebuit să îmbrace bietul copil hainele mohorâte de călugăriță, în loc de cordon a trebuit să-și înfășoare pe după mijloc o funie aspră și să ia în mână rozariul.

Tot ceea ce Charlotte avusese și iubise până atunci, a trebuit să lase în urmă. Nimic din micile comori și amintiri din anii copilăriei n-a avut voie să ia cu ea. Dar un lucru a îngăduit Dumnezeu să-i reușească: Biblia, din care scumpa mamă citise atât de des cu Charlotte, din care a fost instruită atât de timpuriu, această comoară adevărată și veșnică a putut s-o ascundă neobservată sub hainele largi și în felul acesta s-o ia cu ea în chilia singuratică a mănăstirii. Și acolo i-a reușit, prin providența binevoitoare a lui Dumnezeu, să țină ascunsă scumpa carte, cu toate că era supusă aproape continuu unei supravegheri severe. La început soarta ei a și fost una **extrem** de dură: noaptea trebuia să doarmă pe pardoseală, abia suficient ferită de frig și a îndurat sărăcie și lipsuri de tot felul, căci aceasta făcea parte din exercițiile religioase ale călugărițelor.

Astfel au trecut primii ani în mănăstirea Jouarre, pustii și monotoni. Dar de fiecare dată Charlotte s-a împăcat cu soarta ei tristă. Da, dar nu numai aceasta: înconjurată de învățături false și exemple greșite, începuse chiar să creadă că mătăniile și automortificările, ca și izolarea ei completă de lume o pot face plăcută lui Dumnezeu și îi oferă o perspectivă sigură în cer și mântuirea. Astfel, după o vreme, prima suferință a făcut loc unei oarecare mulțumiri de sine. Charlotte abia dacă se mai gândea la lacrimile și învățăturile credincioasei sale mame; chiar când a primit vestea morții acesteia, durerea n-a fost deosebit de adâncă. Biblia, pe care la început o privit-o ca pe o comoară așa de mare și pe care la început o scotea la iveală cu atâta plăcere și atât de des în orele de singurătate ale nopții, pentru a lua din foile ei sfințite, la lumina slabă a unei lămpi cu ulei, mângâiere bogată și compensație pentru toate lipsurile și suferințele. – Ah! Ea zace acum, de mai mult timp nebagată în seamă, în ascunzătoarea ei.

Între timp, Charlotte a ajuns la vârsta de douăzeci de ani, așa că a luat deplin în primire demnitatea și postul și autoritatea unei starețe a mănăstirii. Este posibil ca între timp să fi uitat aproape rugăciunile și învățăturile mamei sale, dar Dumnezeu se gândea la ea. Trebuia să vină clipa când suspinul pentru fiica ei iubită, al ducesei de-acum deja de câțiva ani plecată acasă, va primi un răspuns. Pe căi tainice, necunoscute nouă, au ajuns în mănăstire unele scrieri reformate și anume, direct în mâna lui Charlotte. Ea a citit aceste cărți cu totul necunoscute ei și a constatat spre uimirea ei, că învățăturile pe care le conțineau erau exact acelea pe care devotata ei mamă i le-a impregnat în anii copilăriei. Imagini aproape uitate s-au înălțat iar în fața sufletului ei. Ah, i se părea că se vede iar transferată în camera îndepărtată a castelului părintesc, unde mama i-a citit atât de des din Cuvântul lui Dumnezeu și i-a explicat calea mântuirii. Harul lui Dumnezeu, fără plată și necondiționat, îndreptățirea înaintea lui Dumnezeu prin simpla credință în Isus Hristos, inutilitatea strădaniilor proprii și insuficiența propriei îndreptățiri înaintea lui Dumnezeu, deplina siguranță a iertării păcatelor pe baza morții răscumpărătoare a lui Isus Hristos – toate aceste adevăruri minunate, pe care le-a auzit de atâtea ori din gura mamei sale, le-a regăsit iar în aceste scrieri. Se simțea de parcă ar fi auzit din nou sfaturile și învățăturile, rugăciunile și suspinele mamei; toate acestea s-au întors în memoria ei cu o prospețime, de parcă ar fi fost abia ieri. Ah, și ce departe rătăcea de Dumnezeu! Pentru prima dată în viață își simțea păcatele ca o povară apăsătoare – da, ea a recunoscut că toate strădaniile ei personale de a fi pe placul lui Dumnezeu, n-au slujit decât la mărirea zidului despărțitor dintre ea și Dumnezeu. Convinsă de Cuvântul și Duhul lui Dumnezeu, Charlotte a lepădat de la sine încrederea ei în propria pretinsă evlavie și neprihănire, le-a recunoscut ca pe o haină murdară înaintea lui Dumnezeu și ca una care dorea mântuire, ca o adevărată păcătoasă plecată, s-a adăpostit deplin în Isus Hristos și a apucat prin credință mântuirea fără plată, deplină și veșnică, pe care Dumnezeu a pregătit-o în Isus Hristos pentru toți cei pierduți.

Aceste exerciții sufletești adânci le-a trăit tânăra stareță în orele tăcute ale nopții. Nimeni în afară de Dumnezeu n-a auzit, când pentru prima dată a ieșit de pe buzele ei o mărturisire **sinceră** a păcatelor ei și a stării ei nenorocite; nimeni n-a văzut cât de însetată de mântuire a acceptat pentru sine cuvintele prețioase, veșnic valabile ale Sfintei Scripturi, ce influență fericită au exercitat asupra ei adevărurile conținute de scrierile reformatoare despre îndreptățirea păcătosului prin harul fără plată și fără lucrările Legii. Da, o pace cum n-a cunoscut niciodată și nici n-a bănuțit că există, a pătruns în sufletul ei, până acum atât de obosit, de umilit. Acum știa că **toate** păcatele ei au fost șterse prin sângele prețios al lui Isus, Fiul lui Dumnezeu și că nu i-a mai rămas nimic în plus de făcut, decât să-I mulțumească Lui, care a purtat la cruce toată pedeapsa, tot blestemul pe care ea-l merită. Ce schimbare se petrecuse în tânăra stareță! Într-adevăr, ea nu putea rămâne ascunsă; recent primitele mântuire și fericire erau prea mari.

Printre călugărițele tinere erau câteva care nu găseau nici o satisfacție reală în împlinirea formelor religioase moarte; lucrul acesta îl știa Charlotte bine și astfel a făcut cunoscută uneia sau alteia marea fericire care i s-a întâmplat; curând s-a adunat în jurul ei un mic cerc de călugărițe tinere, cărora le citea zilnic câte un capitol din Biblia ei. Da, a îndrăznit chiar, din când în când, să le împărtășească dornicelor ei ascultătoare, câte ceva din scrierile reformatoare, parvenite ei în mod așa de minunat. Ah, Evanghelia despre harul fără plată al lui Dumnezeu, oferit prin Isus Hristos, a fost pentru aceste suflete, într-adevăr, o veste nouă, cerească. Totuși, nu toate locuitoarele mănăstirii au perceput sincer schimbarea petrecută cu Charlotte. Majoritatea călugărițelor mai vârstnice priveau noua orientare și modul de a proceda a tinerei starețe, ca pe o înclinație primejdioasă spre „erezie”. Ele au considerat necesar s-o avertizeze. Dar când toate sfaturile și avertizările s-au dovedit a fi zadarnice, au informat pe ascuns curtea franceză despre lucrul acesta, că prințesa citește cărți „eretice” și introduce și alte călugărițe în învățătura cea nouă. Dacă n-ar fi fost vorba despre o prințesă de sânge regal, s-ar fi recurs imediat la măsuri drastice. Ca eretică ar fi fost zidită sau arsă. Dar așa, s-a încercat întâi să o sperie prin amenințări și pe cât posibil, s-o determine să se întoarcă la învățăturile Bisericii romane. Numai că Charlotte

nu se luase după „basmе meșteșugit alcătuite” când s-a întors spre Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu; ea știa în cine a crezut. Interdicția severă care i-a venit de la Paris să predea toate cărțile „eretice”, să nu mai citească alte cărți noi și să ispășească plină de căință cele întâmplare prin rugăciuni impuse, stareța n-a luat-o în seamă. Ea s-a încrezut în Dumnezeu, care i S-a descoperit așa de minunat în Isus Hristos și a ascultat mai mult de El decât de oameni. De aceea ea a continuat să citească din Cuvântul lui Dumnezeu, tuturor celor ce voiau să-l asculte și să vorbească cu ele despre harul minunat al lui Dumnezeu. Bineînțeles că bănuia că nu va mai putea sluji mult timp însoțitoarelor ei de până atunci în felul acesta.

Cu siguranță că s-ar fi luat măsuri mai drastice de către curtea franceză, dacă apropiatul război civil n-ar fi dat tuturor gândurilor o nouă orientare. Mereu reînnoitele prigoniri ale reformaților din partea puterii conducătoare catolice, trădarea repetată de care casa regală se făcea vinovată față de adepții noii învățături, trebuia să ducă în cele din urmă la aprinderea făcliei războiului civil din Franța. Hughenoții s-au răsculat sub conducerea generosului prinț de Conde, a nobilului amiral de Coligny și a altora. La început norocul armelor a oscilat între cele două partide; victoria era când de partea aceasta, când de cealaltă parte. Totuși, trupele hughenote au pătruns victorioase în nordul Franței. Chiar și siguranța mănăstirii Jouarre era în primejdie, iar stăpânirea a cerut locuitorilor acesteia să părăsească Jouarre și să caute adăpost în mănăstirile situate mai în sud, care puteau fi puse mai ușor sub protecția armelor regale. Dar vrăjmașii deja s-au apropiat, trupele reformaților au pătruns în clădire și au sechestrat-o. Totuși, au permis călugărițelor liberă trecere, în caz că vor evacua mănăstirea în decurs de câteva ore. Călugărițele au căutat la început adăpost în pădurea din apropiere și s-au străduit ca de aici să ajungă cât mai repede posibil în mănăstirile din sud, unde au fost primite cu plăcere. Charlotte, tânăra stareță, era conștientă că aceasta era clipa eliberării ei, pricinuită de Dumnezeu. Folosind clipa confuziei generale, s-a îndepărtat în taină de celelalte călugărițe, s-a furișat într-o colibă a satului situat în apropiere, a cărei ocupantă, o țărancă prietenoasă, i-a dat cu plăcere haine femeiești obișnuite. Cu încrederea în protecția și sprijinul lui Dumnezeu, a luat decizia să fugă peste Ardeni, la Elsass, unde spera să-și poată trăi nestânjenită credința. Pe drum a trebuit în repetate rânduri să-și schimbe și să-și inverseze hainele, ca în felul acesta să scape cât mai repede de privirile pătrunzătoare ale dușmanilor și prigonitorilor ei. De mai multe ori aceștia au fost foarte aproape pe urmele ei, căci dispariția stareței princiare n-a rămas mult timp neobservată și îndată au început s-o urmărească; dar Dumnezeu a condus-o și a protejat-o în mod minunat și i-a dat înțelepciune și putere, astfel că i-a reușit fuga lungă și anevoioasă, fără a fi descoperită și prinsă.

Aproape prin toată Franța, până peste Ardeni și-a căutat stareța drumul ca o căprioară hăituită și a ajuns aproape istovită de moarte la Sedan. Aici a găsit găzduire pentru scurt timp, în castelul cumnatului ei, ducele Robert de Bouillon, care era domn al Sedan-ului. Ducele Robert și soția lui nu erau împotriva învățaturii reformate și chiar mulți creștini prigoniiți au găsit aici găzduire în deplină liniște.

Cu toate că ducesa de Bouillon ar fi păstrat-o cu plăcere pentru mult timp la ea pe sora ei, nu putea îndrăzni, căci în acest caz nu era vorba numai despre o călugăriță fugită din clauzură, ci, înainte de toate, despre o prințesă a familiei regale, devenită fugară. Dar ducele avea relații bune în Germania; și astfel și-a trimis cumnata sub protecție sigură și escortă la curtea principelui elector Friedrich al III-lea de la Pfalz, un bărbat inteligent și generos și cum cu siguranță putem presupune, un creștin serios și devotat, după mărturisirea lui. În timp ce restul Germaniei suferea din cauza certurilor și a luptelor, Pfalz înflorea minunat; universitatea Heidelberg, care pe atunci aparținea de Pfalz, era un punct central al vieții spirituale și chiar religioase. Principele elector Friedrich și soția lui au primit-o pe prințesa Charlotte cu drag și cu bucurie, ca pe sora lor în credință. Ce înviorător a fost pentru fugară să se odihnească aici în sfârșit, de ostenele și temerile fugii lungi și să schimbe păreri cu oameni care au aceeași credință prețioasă. Aici, în Heidelberg, prințesa dorea acum să depună o mărturie deschisă a retragerii ei din Biserica romană și acceptarea învățaturii reformate. Lucrul acesta se întâmpla puțin timp după sosirea ei.

Normal că vestea mărturiei publice a prințesei de Bourbon a ajuns destul de repede în Franța. Deci acum se știa că Charlotte fugise și unde anume și nu numai că a întors spatele călugăriei, ci chiar a acceptat învățătura atât de nesuferită. Aceasta a pricinuit mare tulburare la curtea franceză, dar înainte de toate bătrânului tată al prințesei. Ducele de Montpensier a transmis în scris și verbal fiicei lui, să se întoarcă plină de căință la el și la Biserica-mamă, atunci el o va ierta; dar dacă va stăruii în credința reformată, atunci toate legăturile dintre ei vor fi rupte. Din partea Curții franceze au fost trimiși la Heidelberg primul președinte al parlamentului, Christophe de Thou și un nobil francez, Jean d'Amont, pentru a mai face o încercare de a o abate pe prințesă de la noul drum pe care apucase și s-o conducă înapoi în sânul vechii Biserici și a familiei ei. Desigur, cu forța nu se putea realiza aceasta, pentru că Charlotte nu mai era pe pământ francez, ci sub protecția unui prinț german, dar sperau s-o câștige prin **lămuriri**. Așa că au venit trimișii francezi la Heidelberg și au transmis prințesei mesajul, în prezența principelui elector Friedrich. Cu toate acestea Charlotte știa în cine a crezut când a părăsit regulamentele și practicile omenesti și și-a pus încrederea numai în Isus Hristos și în desăvârșita Lui lucrare de mântuire. Sufletul ei a găsit în Fiul lui Dumnezeu viața veșnică și mântuire. Să părăsească această credință prețioasă, pe care Dumnezeu Însuși a produs-o în sufletul ei prin Duhul lui cel Sfânt și să se îndepărteze de Hristos și de Evanghelia Lui pentru a se întoarce la o religie moartă? Niciodată! Le-a explicat liniștită trimișilor francezi că nu se va întoarce la Biserica și învățătura catolică, ci cu sprijinul lui Dumnezeu va rămâne la Cuvântul lui Dumnezeu și la noua ei convingere, chiar dacă pentru aceasta ar trebui să-și părăsească patria și familia.

Așa că trimișii s-au întors în Franța, cu problema iar nerezolvată și atât curtea franceză cât și ducele de Montpensier au rupt imediat orice legătură cu prințesa. La început Charlotte a rămas în Heidelberg ca oaspete al principelui elector din Pfalz și a avut parte acolo de multă încurajare și bucurie prin relațiile cu creștini credincioși; astfel trăia pe vremea aceea evlaviosul și învățatul Melancthon, prietenul devotat și colaboratorul lui Luther, la universitatea din Pfalz; cu el a avut prințesa Charlotte multe discuții binecuvântate.

În acest timp, adepții devotate a Domnului i-a fost rezervată încă o sarcină mare: să devină soția lui Wilhelm de Orania, nobilul regent al Olandei și devotatul ocrotitor al Reformei. – Suferința lui Charlotte și mărturia ei devotată pentru Domnul și pentru adevărul Lui, n-au rămas necunoscute. Și prințul Wilhelm, „marele taciturn” a aflat despre ele și pentru că avea nevoie în mod deosebit de o tovarășă de viață devotată, înțelegătoare în drumul vieții lui plină de primejdii și de schimbări, cu siguranță n-ar fi putut face o alegere mai bună, decât să ceară mâna prințesei de Bourbon. Deci, cu învoirea tatălui ei și a regelui Franței, Charlotte a devenit în vara anului 1575 soția regentului Olandei, un om care era cu toată inima de partea învățaturii evanghelice.

Șapte ani și-a împărțit viața cu soțul ei și i-a stat alături aproape tot timpul. Șase fetițe a dăruit Dumnezeu perechii princiare. Totuși, zilele lui Charlotte pe pământ au fost numărate; permanenta și chiar prea îndreptățita grijă pentru viața scumpului soț (la doi ani după moartea ei a căzut răpus de o mână ucigașă și încă în timpul vieții ei a fost o dată pe marginea gropii din cauza unui atentat eșuat) a contribuit, desigur, la distrugerea și mai timpurie a sănătății și așa fragile a nobilei doamne: în primăvara anului 1582 prințul Wilhelm stătea lângă patul de moarte al soției sale. Ultimele ei cuvinte nu ne-au fost păstrate; dar putem fi siguri că prințesa, care acum era deja de mulți ani o adevărată proprietate a Domnului Isus, Mântuitorul ei și care nu numai că a crezut în El, Fiul lui Dumnezeu, ci a și suferit mult pentru Numele Lui, a și plecat cu o inimă fericită din lumea aceasta, pentru a fi imediat „acasă la Domnul”. Ea a adormit liniștită și plină de pace, plânsă mult de soțul și de copiii ei, ca și de poporul olandez și de toți care au avut legătură cu ea.

2. VISUL UNUI CĂLUGĂR

Friedrich Mykonius, numit și Mecum, care s-a născut în 1490 la Lichtenfels a. M., care mai târziu a colaborat cu Luther, a fost călăuzit de Dumnezeu într-un mod asemănător cu cel al călugărului Luther. Și el căuta cu râvnă în practicile bisericii sale, pacea sufletului cu Dumnezeu și n-a găsit-o. Când Tetzl, cunoscutul comerciant de indulgențe a venit în ținutul lui, pentru că era sărac a încercat să primească o indulgență gratis; pentru că nu i-a reușit, a intrat în mănăstirea franciscanilor din Annaberg, de aici în cea din Leipzig și Weimar, căutând mereu pace. Atunci călugărul augustin Martin Luther a afișat în 1517, cele 95 de teze ale sale la biserica cetății din Wittenberg; acestea i-au arătat calea spre pacea cu Dumnezeu prin har, prin credința în Isus Hristos și jertfa Sa desăvârșită. Într-o scrisoare din anul 1546 către unul dintre prietenii lui, Mykonius relatează următoarele amănunte remarcabile despre starea bisericească a timpului său, precum și, în legătură cu aceasta, un vis memorabil posterității. Vrem să reproducem aici această scrisoare. Ea arată cât de anevoios își găsesc unele suflete pacea și cum Dumnezeu în toate timpurile își face lucrarea.

Mykonius scrie:

„Temutul predicator papal al indulgențelor, Johannes Tetzl, din Ordinul călugărilor dominicani, a prostit timp de doi ani întregi poporul în reconstruitul oraș Annaberg într-atât, încât în cele din urmă nimeni nu se mai îndoia că nu mai există nici o altă cale de a ajunge la iertarea păcatelor sale și la viața veșnică, decât reabilitarea prin faptele proprii. Dar este imposibil s-o obținem, învăța el; totuși, există cu toate acestea o cale pentru aceasta și anume, aceasta singură, cunoscută de toți, s-o obținem pe bani, de la Papa de la Roma, fapt pentru care nu vrem să neglijăm să ne cumpărăm indulgențe papale, căci acestea ar fi iertarea păcatelor și intrarea sigură în viața veșnică. Aș putea să povestesc lucruri uluitoare și aproape de necrezut, pe care le-am auzit în acești doi ani (căci predica zilnic). Îl ascultam, tânăr fiind, cu o asemenea atenție, încât puteam să redau altora predici întregi, cu imitarea gesturilor și a pronunției, dar nu în batjocură, ci foarte serios. Căci eu credeam că erau cu adevărat cuvinte dumnezeiești, iar ce era emis de Papă, ajungea la noi de la Hristos Însuși. În sfârșit, în acel an, pe la Rusalii a amenințat că va coborî crucea și va închide porțile deschise ale cerului. Niciodată nu s-ar putea dobândi iertarea păcatelor și viața veșnică la un preț așa de scăzut; și nici nu va mai exista vreo nădejde ca, atât cât va mai fi lumea, să se repete pentru Germania o asemenea generozitate a Scaunului Roman; - el sfătuia ca fiecare să fie interesat de mântuirea propriului său suflet și de cea a sufletelor celor morți ai lui. **Acum** ar fi ziua mântuirii, **acum** ar fi timpul potrivit. Că doar nimeni n-ar vrea să neglijeze mântuirea sufletului său. – Dar dacă n-am poseda indulgențele papale, ar fi cu neputință să fim absolviți prin cineva de o mulțime de păcate și de fapte rele petrecute de mult și neiertate. A fost afișată public pe străzi și la biserici o înștiințare, în care se spunea că, drept dovadă a unei favori deosebite pentru supunerea poporului german, indulgența, în toată puterea ei, se poate obține în continuare nu la un preț așa de ridicat ca la început, ci la unul mai mic. Iar la sfârșit, ca post-scriptum erau cuvintele: „Săracii o pot obține gratis, pentru Numele lui Dumnezeu.”

„Așadar, din acest ultim adaos s-a desprins pentru mine un conflict cu negustorii de indulgențe; dar cu siguranță în aceasta am fost condus și inspirat, da, silit de Duhul Sfânt, cu toate că pe atunci nici eu nu-mi dădeam seama ce fac. Tatăl meu m-a pus să învăț, pe când eram încă un băiețel, da, un copil mic, cele zece porunci, rugăciunea Domnului (Tatăl nostru) și Crezul și m-a îndemnat să mă rog cu râvnă. ‚Căci’, așa mă învăța, ‚avem totul numai de la Dumnezeu, iar El mă va conduce dacă mă rog cu râvnă; apoi, sângele lui Hristos este prețul de răscumpărare pentru păcatele oamenilor; și orice creștin ar trebui să aibă credința: că, în caz că numai trei oameni ar putea nădăjdui că vor fi mântuiți prin Hristos, este foarte sigur că eu sunt unul dintre cei trei. Căci este o ocară adusă sângelui lui

Hristos, să ne îndoim în această privință. Indulgența papală este o cursă cu care i se iau banii omului simplu; niciodată n-ar putea fi cumpărate cu bani iertarea păcatelor și viața veșnică; dar lucrul acesta nu se putea spune preoților fără supărare.” – Dar pentru că din acele predici n-am auzit nimic altceva decât lauda indulgenței, iar despre harul lui Hristos și despre atotsuficiența pentru păcatele lumii nu s-a pomenit nimic, am ajuns la părerea că numai aceia ar avea parte de meritul morții lui Hristos, care și-ar fi plătit acest drept fie prin fapte bune, fie cu bani. Astfel am rămas în întuneric. Șovăind dacă să-l cred mai mult pe preot sau pe tatăl meu, l-am crezut, totuși, mai mult pe preot. Doar un lucru îmi stătea în cale: iertarea păcatelor nu putea fi obținută, căci trebuiau plătiți bani, cu excepția existenței sărăciei. Prin urmare, aveam o plăcere deosebită pentru acel post-scriptum, care era adăugat poruncii papale: „Sărăcii o pot obține gratis, pentru Numele lui Dumnezeu.” Întrucât după trei zile crucea trebuia coborâtă în mod solemn și treptele spre cer trebuiau întrerupte, am fost îndemnat aproape irezistibil în duhul meu, să-l rog pe trimisul papal pentru un bilet de indulgență destinat săracilor, prin care păcatele sunt iertate gratis și să adaug că sunt un păcătos și fiind sărac, ar trebui să primesc iertarea păcatelor și să am parte de meritul lui Hristos fără plată. – A doua zi, spre seară, m-am apropiat așadar de gloata din casa lui Johann Pflog, unde se găseau Tetzel cu însoțitorii lui și o mulțime de oameni și am rugat în limba latină să mi se permită, ca sărac, în urma celor atașate încunoștințării, să primesc gratis iertarea tuturor păcatelor mele, pentru Numele lui Dumnezeu și anume, fără clauza vreunui caz. Preoții uimiți din cauza adresării în latină, căci pe atunci era ceva rar să auzi un tânăr vorbind în această limbă, au mers imediat din anticameră în camera trimisului **Tetzel**, i-au prezentat cererea mea și l-au rugat chiar ei pentru mine, să mi se acorde gratis un bilet cu indulgență. În sfârșit, după o lungă sfătuire s-au întors și mi-au răspuns: ‚Fiule, noi am prezentat domnului comisar cât mai amănunțit cererea ta, acesta vrea din toată inima să îngăduie rugămintea ta, dacă ar putea; dar nu poate, chiar dacă ar vrea, căci acea concesie a fost deja abrogată și este nulă. Căci el ne-a explicat cum poruncile papale exprimă așa amănunțit, că numai aceia pot deveni cu adevărat apți și părtași bogatelor binecuvântări ale indulgenței, care oferă o mână bogată de ajutor, adică oferă bani.’ La aceasta am răspuns, cum conform afișului de față, același Sfânt Părinte din Roma a poruncit că săracilor să le fie dat în dar, gratis, pentru Numele lui Dumnezeu și că post-scriptumul alăturat spune: ‚La porunca papală specială’’. – S-au dus încă o dată înăuntru la mândrul călugăr și l-au rugat să-mi îndeplinească cererea, căci eram un tânăr plin de talent și elocvent și merita să am parte de o binefacere înaintea altora. După câteva clipe s-au întors, însă, cu același răspuns despre ‚bogata mână de ajutor’’, singura care face pe cineva apt de a obține indulgența. La aceasta i-am răspuns încă o dată, că mie, celui sărac, i se face o nedreptate; nici Dumnezeu și nici Papa n-ar vrea să mă știe exclus de la harul mântuitor; dar ei mă resping din cauza câtorva pfenigi, pe care nu-i am. Drept urmare s-a luat hotărârea, pentru că ‚mâna bogată de ajutor’ nu lipsea, să plătesc numai puțin, chiar și numai **un** groș. Răspunsul meu a fost: ‚N-am nici **unul**, sunt sărac.’ În sfârșit, după ce mi s-au cerut numai șase pfenigi, am răspuns încă o dată: ‚N-am nici măcar **un** pfenig.’ Ei s-au retras și au vorbit între ei, iar eu am priceput că erau neliniștiți din cauza a două circumstanțe: una era că nu puteau să mă lase în nici un caz să plec fără biletul cu indulgența, ca, în caz că poate situația a fost uneltită de alții, să nu fie urmată de conflicte neplăcute, pentru că post-scriptumul era, într-adevăr, scris pe bilet: ‚Pentru săraci este gratis.’ – Pe de altă parte: era neapărat necesar să se obțină **ceva** de la mine, ca nu cumva alții, la aflarea veștii că biletul se poate primi gratis, toată gloata tineretului școlar și cerșetorii să-i asalteze și să ceară gratis câte un bilet cu indulgența.

După ce s-au sfătuit destul, au venit iar la mine și cineva mi-a oferit șase pfenigi ca să-i dau comisarului Tetzel, așa că prin aceasta voi contribui la zidirea bisericii Sfântul Petru din Roma și la învingerea turcilor și în felul acesta mă fac părtaș harului lui Hristos și iertării păcatelor. Dar eu am răspuns cu seriozitate, nu fără îndemnul Duhului Sfânt: ‚Dacă voiam să am o indulgență

cumpărată, puteam, numai în acest scop, să vând una dintre cărțile mele; dar eu doresc indulgența **gratis** și pentru Numele lui **Dumnezeu**; dumneavoastră, în schimb, va trebui să dați socoteală lui Dumnezeu, pentru că ați neglijat pentru **șase pfenigi mântuirea unui suflet**, pe care Dumnezeu și Papa voiau să-l facă să aibă parte de iertarea păcatelor, pe care Hristos a dobândit-o pentru noi și ne-a făcut parte de ea.” Dar în treaba aceasta încă eram de părere că puterea de a acorda iertarea păcatelor este lăsată întru totul în seama Papei, de dragul unor merite ale Sfântului, dar pentru săraci este gratis. Iar la sfârșit m-au întrebă cine m-a trimis. La aceasta am răspuns potrivit întregului adevăr: absolut nici un om nu m-a chemat ca instigator sau nu mi-a dat un asemenea sfat, ci eu însumi m-am decis pentru o asemenea rugămintă, **în nădejdea că există o iertare a păcatelor, care va fi obținută fără bani**, așa cum chiar este promis în afix. Eu niciodată nu m-aș fi angajat într-o discuție cu oameni atât de respectabili, căci din fire sunt timid și darul cel mai mare n-ar fi putut să mă determine la o asemenea acțiune, dacă nu m-ar fi mânat setea după harul lui Dumnezeu și după iertarea păcatelor. – Încă o dată mi-au oferit un bilet cumpărat cu șase pfenigi, dar care să-mi revină gratis. Dar eu doream să fie din acela care avea autoritatea Papei de a ierta păcatul gratis, iertarea fără plată a păcatelor mele sau, ei bine, voi încredința lui Dumnezeu problema. Atunci tâlharii Sfântului m-au părăsit plini de indignare. – Dar și eu eram trist, pe de o parte pentru că n-am obținut o indulgență; pe de altă parte eram bucuros că mai există un Dumnezeu în cer, care voia să ierte păcatele celor dispuși să se căiască, fără negoț și bani, după vorba cântecului pe care l-am cântat adesea: „Pe viața Mea, zice Dumnezeul meu, că nu doresc moartea păcătosului” ș.a.m.d.¹ Doamne, Dumnezeul meu, știi că nu mint aici. Deși pe atunci eram încă în mijlocul celui mai dens întuneric, tocmai începusem să ies din el. Până în măduva oaselor eram mișcat în lăuntru meu, - aceasta vena de la Duhul Tău cel Sfânt – în inimă și în toate mădulele și astfel am plutit până am ajuns înapoi la locuința mea, scaldat tot în lacrimi și rugându-mă în acest timp ca, dacă aceia mi-au refuzat harul, din cauza banilor, Tu, o, Dumnezeule, să Te înduri de mine și să-mi ierți păcatele prin har, să fii pentru mine un Dumnezeu milostiv și să-mi ierți păcatele.

Astfel m-am întors la locuința mea, am mers la pat, am luat icoana Celui răstignit, care era permanent pe masa mea de lucru, am pus-o pe scaun și m-am aruncat la pământ înaintea ei. Nu pot să descriu aici, dar atunci am putut să simt Duhul îndurării și al rugăciunii, pe care Tu, Doamne, L-ai turnat în mine. Dar tot ce am cerut a fost: Tu să fii Tatăl meu, să-mi ierți păcatele. M-am predat Ție cu totul, ca să faci din mine ce voiești și dacă aceia n-au vrut să se aplece la mine fără bani, să fii Tu dispus să fii Dumnezeul și Tatăl meu. Simțeam cum toată firea mi se schimbă, am căpătat un dezgust față de tot ce era vremelnic, eram sătul de lumea și de viața aceasta și doream numai un lucru: să trăiesc cu Dumnezeu și să-I fiu Lui pe plac.

Dar cine să mă învețe aici cum și prin cine să obțin iertarea sigură a păcatelor, har și viața veșnică? Cuvântul lui Dumnezeu, viața și lumina oamenilor, zăcea în toată lumea îngropat, de cele mai multe ori sub întunericul cel mai gros al celor mai absurde tradiții. În privința lui Hristos ori se păstra o tăcere absolută, ori era prezentat ca judecătorul cel mai sever, pe care Maica Domnului și toți sfinții din cer abia pot să-L împace cu lacrimi de sânge și cel mult L-ar putea determina, ca cel dispus să se căiască, pentru orice păcat de moarte să fie condamnat la șapte ani în focul purgatoriului, care este întru totul la fel ca asprime cu pedeapsa infernală, dar nu durează veșnic. Dar mie Duhul lui Dumnezeu mi-a dat nădejdea, că pentru mine va mai veni o vreme când Dumnezeu Se va îndura de mine.

M-am gândit câteva zile ce modificări să întreprind în împrejurările vieții mele. Vedeam păcatele lumii și a întregului neam de oameni, care nu erau ascunse nimănui. Vedeam și păcatele mele, în număr mare și care atârnau greu. Dar am auzit despre marea sfințenie tainică și despre

¹ Un imn latin.

marea nevinovăție a vieții monahale, în care Îl slujești pe Dumnezeu zi și noapte, despărțit de stricăciunea lumii, în care trăiești cumpătat și cast, ținând liturghii, cântând psalmi și ore de rugăciune zi și noapte. Chiar și eu am avut ocazia să observ aparența acelui mod de viață, dar fără să sesizez fățarnicia și idolatria din el. Două sau trei zile m-am rugat Domnului să Se îndure de mine și să-mi cârmuiască decizia. Ca urmare, m-am destăinuit profesorului meu, Andreas Staffelstein, directorul școlii din Annaberg și l-am rugat și pe el să-mi dea un sfat în această problemă importantă. Acesta m-a sfătuit imediat să intru în mănăstirea franciscană, care atunci începuse să fie reconstruită și ca să nu-mi schimb hotărârea pe parcursul lungii mele amânări, m-a condus pe loc la călugări, mi-a lăudat talentul, evlavia și a spus că în ceea ce mă privește, întotdeauna a nutrit nădejdea că voi deveni un adevărat om evlavios. Apoi am dorit să le împărtășesc și părinților mei intenția mea, căci aceștia mai trăiau, iar eu eram singurul fiu și moștenitor; dar acei călugări au explicat că „Hieronimus învață că pe tatăl care-ți calcă-n prag și pe mama care-ți cade la picioare, să-i înlături cu picioarele, să-i disprețuiești și să alergi la crucea lui Hristos”; același lucru l-au spus: „Cine pune mâna pe plug și se uită înapoi, nu este destoinic pentru Împărăția lui Dumnezeu.” – Cu acestea și nenumărate alte capcane mi-au prins conștiința în cursă și m-au presat să devin călugăr, zicând: în veci nu voi fi salvat, dacă nu foloseam imediat harul oferit de sus. Dar eu, care preferam să mor decât să pierd din nechibzuință harul lui Dumnezeu sau decât să vreau să pierd mântuirea veșnică, mi-am dat cuvântul pe loc, că mă voi întoarce în trei zile, ca să intru în perioada de probă, cum o numesc ei, adică voiam să devin călugăr și prin aceasta să devin smerit, drept și absolut temător de Dumnezeu.

Am intrat în mănăstire în anul Domnului 1510, cu o zi înainte de sărbătoarea „despărțirea apostolilor”², care era în 14 iulie, după-amiază la ora 2, însoțit de profesorul meu, a câtorva colegi și a unor matroane pioase, cărora le-am dezvăluit la poartă motivul pentru care intram în mănăstire și anume: să-I slujesc lui Dumnezeu și să fiu pe veci pe placul Lui, să cer pentru ai mei și pentru alți iertarea păcatelor lor, atât cât pot să mă feresc de toate păcatele și să trăiesc ca un pocăit. Cu aceasta mi-am luat rămas-bun de la ei, toți mi-au urat printre lacrimi binecuvântarea Domnului și am pășit în mănăstire. Tu, Doamne, știi că spun adevărul. Nu eram interesat de o viață obișnuită sau de hrană bună, nici nu voiam să fiu observat de oameni prin evlavia mea, ci să-Ți plac Ție, să-Ți slujesc Ție și totuși bâjbâiam în întunericul cel mai gros.

La început, călugării m-au dus în camera de odihnă, până se va auzi semnalul pentru vecernie. Atunci m-au luat cu ei la cor și la psalmodie; iar la urmă am fost dus într-o chilie nouă, unde se găsea un culcuș nou cu paie, cu perne mici, făcute din peticele separate de lână, adunate la un loc. Aici am fost adus după cină și mi s-a spus să dorm în hainele mele. Dar eu, care m-am predat în slujba Ta, Doamne, Dumnezeul meu, preferam să dorm pe pământul gol, pe vreo piatră; dar ei m-au oprit de la aceasta, căci, ziceau ei, trebuie să slujesc lui Dumnezeu mult timp. După terminarea zilei, când fiecare merge la culcușul lui, Ți-am încredințat pe genunchi, în rugăciune, timp de o oră, acest început al meu, Ție, Dumnezeul și Domnul meu și am cerut ca Tu, inițiatorul acestei lucrări, să vrei s-o duci mai departe; Te-am ales pe Tine ca supraveghetor al meu și superiorul meu cel mai mare. Tu să mă conduci, ca să nu întreprind ceva, care să fie împotriva onoarei Numelui Tău și a mântuirii sufletului meu. În sfârșit, m-am dus la culcare în hainele mele lumești de până atunci, învelit într-o pătură de lână, m-am rugat rugăciunea Domnului și am adormit. Eram în al douăzecilea an al vieții mele și dețineam tot atât de puțină știință despre o regulă sau un statut al călugărilor, pe cât de puțin auzisem în ce constă, de fapt, acest nou mod de viață, ci așteptam în legătură cu acestea, prin urmare, învățătura călugărilor, pe care mi-au și dat-o apoi, cât se poate de bine și prin aceasta m-au îngropat în întunericul cel mai gros.

Așadar, după ce am adormit sau mai bine spus dormind m-am trezit cu adevărat, m-am văzut într-un deșert foarte pustiu, ochiul meu nu zărea nimic, decât un deșert nesfârșit și colțuri ascuțite

² NT : Potrivit tradiției în această zi apostolii s-au despărțit, ca să vestească Evanghelia în toată lumea.

de stâncă, înșirate continuu unele lângă altele, cam în felul cum obișnuim să vedem pictat sau format sub crucifix sau cum se pot vedea în jurul castelului Stolpen din Meissen. Întreaga lume mi-a apărut ca un deșert stâncos. Am fost așezat în el și rătăceam nenorocit încoace și încolo, fără însoțitor și fără călăuză. Nu vedeam nici un copac înverzit, nici un tufiș, nici un arbust sau un fir de iarbă, ci numai golul și un pustiu gata să se scufunde. Zadarnic căutam o cale de ieșire, ca să ajung într-un loc unde s-ar găsi oameni și animale. Peste tot găseam aceeași nesiguranță și gol nemărginit. Mă cățaram încoace și încolo, alunecam, cădeam ba în față, ba în spate și am început, istovit, să-mi pierd nădejdea că voi mai ieși vreodată din această pustie, care părea că se întinde peste tot pământul. Atunci am zărit în depărtare un vârf de stâncă, care se ridica deasupra celorlalte. Duhul m-a mânat să mă cațăr pe ea și să privesc în jur, dacă se poate vedea undeva fum sau ceață sau vreun semn de câmp sau ape. Cu cel mai mare efort am reușit să ajung acolo, am urcat stânca și am privit în jur; dar în toată creația nu era nimic decât un lanț nesfârșit al acestor mase stâncoase goale, agățate unele de altele. Atunci m-a părăsit curajul, am disperat, pentru că acum vedeam în fața ochilor că viața mea era în primejdie și ar trebui să mă aștept să mor. – Cu o tristețe incredibilă am coborât încă o dată, gemând adânc și pătruns de durere. O, Dumnezeule, Dumnezeul meu! Cum aș putea acum să descriu așa ceva? – În timp ce eram preocupat de gândul că am fost făcut să trăiesc veșnic, dar că trebuie să pier aici așa de lamentabil, s-au mai adăugat epuizării mele, atât cât mai puteam simți, foame și sete trupească. Deci, așa cum mi se părea, eram deja de mai multe zile și nopți în această situație grea, rătăcind și cățărându-mă printre vârfurile stâncoase. Coborând, am chibzuit repede ce ar fi de făcut. Nevoia mă silea să iau o decizie rapidă, adică să-mi încredințez sufletul lui Hristos și Tatălui ceresc și să mor; căci de epuizare nu mai puteam nici să merg, nici să stau în picioare. Am privit în jur și sub o stâncă am văzut un loc unde mă puteam așeza. M-am așezat, mi-am ridicat ochii spre cer, mi-am ridicat mâinile și mi-am încredințat Domnului sufletul. Dar iată, pe când stăteam așa și așteptam ce va face Dumnezeu cu mine, am auzit în depărtare un zgomot ca pașii unui om, care se apropiau tot mai mult; și în timp ce ascultam încordat dacă vine cineva, s-a apropiat de mine un bărbat de statură medie, cu o frunte senină, deși puțin dezgolită de păr; barba și părul capului, care atârna liber, erau aproape de culoarea castanei, părul capului puțin împeștriat cu păr cărunt; peste haina verde de dedesubt, străinul îmbrăcase o haină roșie de călătorie, iar pe umărul stâng avea aruncat un năvod. Am recunoscut imediat în el pe **apostolul Pavel**, așa cum l-am găsit zugrăvit printre apostoli. El mi s-a adresat cu întrebarea: ‚Ce faci aici?’ Eu am răspuns: ‚Am fost dus în rătăcire într-un pustiu, nu știu de către cine și cum; numai aceasta știu: că sunt extrem de obosit de târâre și cățărare; și întrucât mă prăpădesc sub încordarea foamei, a setei și a durerii, am pierdut nădejdea de a găsi calea de ieșire, căci văd că pustiuul se întinde la nesfârșit. De aceea m-am pregătit aici pentru moarte și-L rog pe Dumnezeu să se îndure de mine, păcătosul și să-mi primească sufletul.’ Abia am putut să articulez ceea ce am spus. Dar el s-a apropiat repede de mine, a apucat cu mâna lui dreaptă stânga mea, m-a pus în picioare și a zis: ‚Ridică-te, însoțește-mă și urmează-mă; îți va merge mai bine.’ Ah, Doamne, Dumnezeul meu, cât m-am bucurat! Dar trupul meu aproape de moarte, tremura așa de tare, că nu puteam să merg. Atunci m-a înconjurat cu brațul lui drept și m-a ajutat; da, în locurile cele mai primejdioase m-a purtat cu totul. După ce am mers o bucată de drum, drumul a început să fie puțin mai neted și nu atât de îngrozitor. Cât despre pasul vreunui om, nu se vedea nici o urmă, atât de adânc rătăcisem, până în inima unui deșert pustiu, fără apă. Am mai mers o vreme înainte și iată că ni s-a deschis o vale foarte plăcută, cu o pășune atât de prietenoasă, încât mă îndoiam că-ți poți imagina una mai frumoasă, mai plăcută și mai prietenoasă. În iarbă atârnav stropi de rouă și străluceau în lumina soarelui, în culori diferite, ca niște stele. În ceea ce privește florile și prin urmare culorile, era o asemenea diversitate și se răspândea un miros atât de plăcut, încât abia ar ajunge o zi întreagă pentru a descrie frumusețea supranaturală și mirosul plăcut, sublim. Am fost nemaipomenit de înviorat și am dorit să mă odihnesc aici puțin, dar călăuza mea cerească m-a silit să merg mai departe. Apoi am ajuns în mijlocul văii, cum mi se părea, pe la ora zece sau

unsprezece, către amiază. Aici am auzit, în sfârșit, murmurul unei ape curgătoare și am fost surprins de priveliștea unui pârâu care curgea la vale, dar care nu se vărsa cu vuiet înspăimântător, ci cu un susur plăcut. Contemplam apa; era limpede și plină de putere, fundul apei strălucea prin ea și era acoperit cu nisip și pietricele, care luceau ca aurul, pe mal nu era nici o buruiană, nimic altceva decât flori sau ierburi strălucind în floare. Aici mi-am îndoit genunchii ca să mă las jos, căci nu credeam să fie altfel decât, că cereasca mea călăuză mi-a fost trimisă cu scopul de a mă aduce la această apă de băut, astfel că m-am pregătit să iau un pumn de apă, ca să-mi întăresc puterile moarte de sete; dar călăuză mea nu mi-a permis. **„Din izvor să bei!”** - a zis el. **„Vino!”** Și astfel m-a tras în sus. Dar pe mine, priveliștea, zgomotul apei și mirosul înviorător al apei mă făceau să am și mai multă poftă de băut și în plus mă temeam că izvorul este încă departe, iar chinul meu va deveni și mai mare. Dar mă consola din nou lucrul acesta, că aveam o călăuză așa de devotată și am avut încredere în el, că el, de îndată ce va vedea că-mi pier puterile, îmi va permite o înghițitură. Am mers un pic mai departe și iată, am zărit o ridicătură de marmură, orbitor de albă, rotundă, înaltă aproximativ de trei picioare și, după cum am putut să observ când ne-am apropiat, lucrată dintr-o singură piatră, deci fără orice legătură de asamblare, la mijloc scobită rotund. În adâncitura acestui bazin se găsea o deschidere rotundă, din care acel pârâu țâșnea cu putere. Aici mi-a spus călăuză mea să beau din izvor. Întâi m-am plecat pe genunchi și I-am mulțumit lui Dumnezeu; apoi m-am ridicat ca să scot cu palmele apa din fântână. Dar în timp ce priveam înăuntru, am zărit în izvor, în locul zăbrelelor, chipul lui Hristos. Dar mi se părea că Cel răstignit trăiește; lemnul pe care atârna, era la cele patru capete strâns îmbinat cu marmura și prin urmare, alcătuită în același timp o legătură sigură. Crucea nu ieșea din apă, ci aceasta stătea dincoace, până la o înălțime de trei, patru picioare. Deodată mi-am dat seama, când am vrut să scot apă cu palmele, cum toată cantitatea invizibilă de apă, căci adâncitura era de nepătruns, izvora din rănile Celui răstignit, va să zică: din mâini, din picioare și din coastă și anume, la început cu o culoare roșie atât de strălucitoare, încât rubinele sunt întunecate față de acest roșu strălucitor; apoi, deodată, culoarea s-a schimbat și a devenit foarte limpede, cristalină. Această priveliște m-a cuprins cu o asemenea sfială adâncă, plină de adorație, față de dumnezeirea prezentă lângă mine, din această fântână, încât nu mă simțeam demn nici măcar să ating vreun strop din această apă, care izvora din inima Fiului lui Dumnezeu; de aceea am stat la îndoială dacă să scot și am spus ca Petru odinioară: „Doamne, pleacă de la mine, căci sunt un om păcătos!” și am căzut în genunchi. – Atunci călăuză mea m-a apucat de piciorul drept, sub care îl încrucișasem pe stângul și m-a prăvălit în mijlocul fântânii. Doamne, Dumnezeule meu! Ce s-a petrecut în mine! Capul meu zăcea la pieptul lui Hristos și la scurgerea marii răni de la coastă, genunchii și mâinile se odihneau lipiți de trupul Celui răstignit; prin aceasta am fost ținut să nu mă scufund, căci m-aș fi scufundat, dacă Tu, care ai fost dus la cruce și pironit pe ea, nu m-ai fi ținut; în același timp am sorbit cu gura, cu inima, da, cu toate mădulele trupului, cea mai înviorătoare băătură, care m-a însuflețit până în măduva oaselor, pe dinăuntru și pe dinafară. Dar când mi-am ridicat capul, reînsuflețit prin această băătură, m-a apucat rușinea că eu, ca un păcătos așa de mare, m-am putut bucura de ajutor, ca să fiu însuflețit de o băătură, de care nici un înger și nici o ființă creată nu sunt socotiți vrednici. - În acest timp, călăuză mea a fost din nou activă, m-a tras afară din fântâna mântuirii, a întrebat dacă am băut și dacă am primit puteri noi. Dar eu I-am mulțumit lui Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, pentru mila Lui față de mine, cel mai mare păcătos, m-am recunoscut nedemn pentru o asemenea bunătate, dar n-am îndrăznit, din mare respect, să-i fac călăuzei mele vreun reproș, că m-a aruncat în fântână, tocmai peste Cel răstignit. **„Acum știi”,** a zis el, **„că n-ai băut dintr-un pârâu oarecare, ci din izvor, da, din Urzitorul izvorului!”** –

Apoi ne-am odihnit puțin la izvor; apoi călăuză mi-a poruncit să mă încing și să-l urmez; am făcut-o, m-am încins și acum puteam să merg, atât de mult m-a întărit băutura din izvor. Mergeam pe lângă râul care curgea prin câmpia plăcută descrisă mai înainte. Acum era, după socoteala mea, ora unu după-amiază. Abia dacă lăsasem în urmă vreo oră de drum, când am zărit

în fața noastră un câmp mare, întinzându-se în lung și-n lat, care iar părea să fie toată lumea, plin de rod, cereale și grâu. ‚Aici trebuie să lucrezi’, a zis călăuza mea, ‚și anume, să seceri.’ Nu mă tem de muncă, urâsc mai mult odihna, am răspuns eu, dar n-am avut niciodată în mâini o seceră și nici nu știu să tai vreun pai sau vreun snop. ‚Vei învăța ce nu știi’, a răspuns el ‚și atunci vei putea face’. Când am ajuns la ogor, înaintea noastră stătea un secerător, care știa să mânuiască secera cu brațe vânjoase în așa fel și care înainta cu o asemenea hărnicie, ca și când voia să secere singur câmpul fără margini. Într-adevăr, secera lui chiar culcase deja cerealele la pământ, în acea singură zi, pe o porțiune întinsă de ogor. – ‚Alătură-i-te lui’, a zis călăuza mea, lasă-te învățat de el și apoi sprijină-l’. L-am privit mai îndeaproape pe acel bărbat puternic. Era la vârsta tăriei bărbătești și semăna atât de mult cu călăuza mea, încât mă puteam îndoi dacă sunt persoane diferite sau nu. Atunci călăuza mea a luat o seceră, a tăiat două sau trei mâini de cereale și astfel mi-a arătat cum trebuie să fac. Omul ocupat deja cu recolta s-a apropiat de noi și m-a salutat bucuros ca pe colaboratorul lui; după aceea mi-a arătat în ce fel prinde cu mâna stângă spicele și apoi cu dreapta taie. Atunci am apucat secera în Numele Domnului meu Isus Hristos; la început munca a înaintat lent, dar apoi, exercițiul m-a făcut mai expeditiv. Călăuza mea mi-a supravegheat și mi-a lăudat munca. Dar când a observat mai târziu cât de mult mă istovisem prin aceea că tăiasem nu numai spicele, grâul și tulpinile grâului, ci și partea de jos a paielor, a zis: ‚Domnul meu nu are nevoie de paie, numai de grâu; spicele și tulpinile pline ajung în hambar; te deranjează, după cum văd, miriștea și paiete.’ După aceea a luat încă o dată secera și m-a învățat cum ar trebui să despice paietele pe mijloc și să recoltez numai tulpina grâului. Când a lăsat secera jos, mi-a mai poruncit să nu las să rămână pe jos nici un spic bun. În acest timp, acel superior stimat și domn drept, al cărui ajutor și colaborator eram, lucra cu mare râvnă lângă mine și de câte ori vedea că am nevoie de ajutor, se grăbea îndată la munca mea și ajuta. Călăuza mea a rămas câteva ore stând lângă mine și privea atent dacă facem treaba cum trebuie. Și când tot tăind cereale, am ajuns la o colină nu prea înaltă, m-am îndreptat și am parcurs cu ochii câmpul, am spus călăuzei mele: ‚Dumnezeule mare, este posibil! Cât timp va fi necesar să tăiem această recoltă nesfârșită!’ Dar iată! Am văzut venind din depărtare și alții; aici unul, acolo doi, care și ei au început secerișul singuri, în diferitele părți ale câmpului. Bineînțeles că mie încă mi se păreau prea puțini pentru întinderea nesfârșită a câmpului și pentru cantitatea cerealelor de recoltat. – În acest timp am secerat aici împreună cu colaboratorul și superiorul meu care inspira venerație, multe zile, după cum mi se părea, astfel că deja îmi făcea impresia că nu este cu neputință ca prin muncă stăruitoare să ajungem să stăpânim ogorul. Când oboseam, mergeam la pârau și atunci nu duceam lipsă de: pâine, pește și carne, pentru a ne întări. Toate le împărțea tovarășul meu cu mine, cu mare dragoste. De asemenea, s-au apropiat de noi lucrătorii din partea dreaptă și din partea stângă. De aceea, muncind și secerând într-o asemenea companie, pe toată durata timpului de seceriș, nu m-am simțit altfel decât ca și când aș fi fost în cer. Călăuza mea s-a îndepărtat curând, fără să știu încotro, spre seara primei zile de începere a muncii secerișului; eram de părere că el conduce lucrarea în alte părți ale câmpului. De întreținere a purtat de grijă Domnul secerișului și nici n-am dus lipsă de ceva, nici nu prea eram îngrijorați că secerișul era așa de mare sau chiar nesfârșit, după cum credeam noi și nici pentru aceea că ai noștri erau așa de puțini; dar ne făceam griji, cum nu ne-a scăpat, că se apropia iarna și trebuia să lăsăm o parte a recoltei nestrânsă, în afara hambarelor. În cele din urmă am observat cum puterile mele, nu ale duhului meu, ci ale trupului meu, au scăzut din cauza permanentei încordări a seceratului și tăiatului și că, fie mă bucur de un timp de odihnă sau trebuie să mă las jos, pe ogor. Aici m-a întărit mult priveștiștea tovarășilor mei care lucrau, m-a înviorat în mod deosebit acel superior și maestru al meu, căruia i-am fost pus alături și astfel am mai rămas consecvent în muncă, chiar și bolnav și am făcut ce am putut. Totuși, după câteva zile am fost adus în pat, fără să știu de către cine sau cum, foarte epuizat și bolnav. Zăcând așa și respirând greu, am aruncat o privire pe pieptul meu și mi-am văzut întregul trup așa de slăbit, încât nu mai rămăsese nimic, decât oase legate jalnic între ele, sub piele. Pe lângă toate acestea eram foarte mângâiat în duh și numai

pentru un singur lucru eram îngrijorat: că scumpului stăpân al casei, la venirea iernii îi va rămâne pe câmp câte ceva nerecoltat. În timp ce eram mult timp așa, ba doborât de îngrijorare, ba încurajat de nădejde, a venit lângă mine, neașteptat, acel eliberator al meu dintre stâncile pustiului, devotata mea călăuză. Mai avea un alt bărbat lângă el, care, după mina și toată înfățișarea lui era tot un apostol; era obiceiul ca **Andrei** sau **Filip** să fie zugrăviți în acest fel. Apoi, călăuza mea, cu mina cea mai senină, m-a consolată din belșug cu cuvinte prietenești de îmbărbătare. Și am observat, în timp ce-l ascultam cu atenție, în dreapta, în fața patului, imaginea lui Hristos răstignit, peste care am fost aruncat în fântână, fixată pe perete, exact cu aceeași înfățișare exterioară, dar absolut schimbat în constituție. Căci în fântână, toată carnea de pe trupul Celui răstignit era foarte strălucitoare, dar aici era așa de topită pe toate mădulele, încât s-ar fi putut număra fiecare os în parte și fiecare vertebră și toată înfățișarea Lui inspira jale. Privirea mi-a căzut încă o dată pe pieptul meu și atunci am observat că și el, la fel, nu constă din nimic decât din oase acoperite cu piele și într-adevăr, abia dacă puteam să respir de slăbiciune. Atunci, același Pavel, călăuza mea, a bătut cu degetul în pieptul meu și, în timp ce cu degetul mâinii drepte arăta spre Hristos, care se afla în fața mea, a spus: ‚Cu Acesta va trebui să semeni!’

Prin acea atingere, ca și prin arătarea cu degetul și auzirea acelor cuvinte, m-am trezit, iar imaginea din vis a dispărut, dar a lăsat în urmă pentru duhul meu, un subiect de meditație demn de admirat, asupra adevărurilor arătate mie. N-am avut nici o pornire să povestesc aici vreunui călugăr vreodată ceva sau să vorbesc cu ei despre acest lucru, pentru că și-ar fi bătut joc de mine. Dar pe cât mi se părea, fără îndoială, că mi-a fost prevestit ceva extraordinar. Dumnezeu meu, dar ce interpretări nebunești și cu totul greșite am făcut! Pustia stâncoasă în care m-am aflat în primejdie de moarte, mi-am explicat-o ca fiind viața mea dinainte, petrecută în felul lumii; călăuza din pustie am considerat că este Ordinul **franciscan**; secerișul l-am ținut drept rodul exercițiilor **religiei**. Într-adevăr, acestui lucru i se opunea faptul că în tot visul n-am văzut nici un călugăr și tot așa de puțin vreun obicei călugăresc. Mai mult, când am devenit călugăr, mi s-au prezentat regulile, mi s-au prezentat statutele, explicațiile regulilor și excepțiile de la ele. Abia atunci am ajuns cu adevărat într-un pustiu, am fost ispitit cu adevărat și chinuit de diavol. Aici am aflat că nicăieri nu este de găsit mai puțin decât într-un ordin călugăresc: liniștea sufletească, iertarea păcatelor, credința și siguranța vieții veșnice. Căci eu însumi mi-am mai adăugat munci, fapte ale evlaviei în surplus, fapte bune de prisos, prin care voiam să scap de păcatele mele, prin: cântarea Psalmilor, slujbe religioase zilnice, rugăciuni selecționate, veghe nocturnă, tăcere și așa mai departe. – Mi-am ales mai mulți sfinți protectori printre cei morți, sfinții apostoli, martirii, sfinții și alții asemenea, pe care i-am făcut persoane care să mijlocească între mine și Hristos, dar prin ei am fost dus tot mai mult în rătăcire, aproape timp de șapte ani. Ar trebui să scriu o carte groasă, dacă aș vrea să enumăr aceste cazne, nopți petrecute veghind, luptele în studiul meu teologic și rătăcirile în care am fost dus. Am interpretat pe rând cărțile lui Aristotel și le-am făcut rezumate. Lucrul acesta l-am făcut de la început până la sfârșit de două ori, străbătând toate problemele și artificiile logice ale acelor patru cărți. Lucram noaptea, în timp ce călugării ceilalți dormeau. Toată partea a treia a lui **Alexander von Hales**, despre îndurare, despre păcat și despre faptele bune am copiat-o și am readus-o la esențial. L-am citit pe **Bonaventura**, pe **Gabriel Biel** și la toți am căutat unde se poate găsi mântuirea, pe ce se poate baza nădejdea noastră; i-am citit și pe unii părinți mai bătrâni ai bisericii, dintre care **Augustin** mi-a plăcut mult, în cărțile lui despre îndurare, despre liberul arbitru, despre îndatorarea păcătosului și despre iertare, despre căderea în păcat și despre har, ca și Psaltirea acestuia. – Dar drojdiile scolasticilor și părerile transmise m-au orbit, încât n-am putut să găsesc nimic sigur, decât numai atât, că sunt un păcătos mizerabil, căruia i s-a dat sentința, un pom rău, care face roade rele și de aceea ar trebui tăiat și aruncat în foc. Călugării m-au desemnat pentru citirea din timpul mesei, unde am citit apoi de-a lungul a șapte ani de atâtea ori Biblia cu interpretarea lui **Lyra**, încât aproape o știam pe dinafară cuvânt cu cuvânt. Dar pentru mine era toată o carte pecetluită, cu toate că îmi

plăcea mult să vorbesc despre istoriile patriarhilor și a împăraților. O aplicație a acestora nu eram în nici un caz capabil să fac, decât în caz că prezentau pilde ale moralității. Eu, sărmanul, am împărtășit soarta femeii cu scurgerea de sânge; căci am suferit mult din cauza doctorilor mei și în loc să mă vindec, mi se adăugau zilnic răni noi. În cele din urmă mi-am pierdut încrederea și în studii; am învățat tot felul de munci manuale; caligrafia, strunjitul în lemn, îmi petreceam timpul cu toporul și sapa și chiar eram supărat pe Creatorul meu, că m-a creat, dar nu m-a făcut desăvârșit, ci prin faptele mele rele tot mie mi-a pregătit pedeapsa veșnică. Am trecut sub tăcere ispitele din cauza predestinării, prin care am ajuns în fundul extrem al iadului, pentru că dacă vreodată aș fi cerut ajutor sau lămurire duhovnicului meu sau altor călugări, curând i-aș fi implicat în ispită prin concluziile mele, că în cele din urmă nimeni n-ar mai fi vrut să-mi asculte spovedaniile.

Atunci **Domnul S**-a îndurat de mine, ca de toți cei dornici de mântuire în acest timp al nostru. El l-a trimis în anul 1517, în cel de-al douăzeci și șaptelea al vieții mele, pe slujitorul Lui, mesagerul ales pentru această lucrare, Dr. Martin Luther, ca să scrie despre adevărata căință, iertarea păcatelor și atotsuficiența pentru păcat, pentru că a făcut la început cunoscute acele comori care încep cu cuvintele: „**Domnul și Stăpânul nostru**” și așa mai departe. – Și am bănuit imediat că el este omul care a venit la mine în pustie. Căci Dumnezeu mi-a deschis pe loc ochii și urechile. Luther m-a apucat, m-a dus la izvor, m-a aruncat peste Hristos, m-a îndrumat în munca din câmpul secerișului Domnului și mi-a călăuzit debutul și evoluția. Cu el m-am unit imediat în 1517, cu trup și suflet pentru mărturisirea lui Hristos. De cinci ori m-au declarat călugării sub vrajă, un an și jumătate m-au păzit așa de sever, încât nici nu puteam vorbi cu vreun om, nici să port corespondență. Cu toate acestea m-au amenințat cu temnița veșnică și de a fi îngropat de viu, așa cum au făcut apoi, într-adevăr cu **Johannes Hiltenius**. Timp de șase ani am mărturisit Evanghelia printre călugări și unde mergea, propovăduiam pe Hristos și predicam că iertarea păcatelor și viața veșnică se găsesc numai prin credința în El, în Fiul lui Dumnezeu. În sfârșit, după șapte ani de chinuri, Dumnezeu a eliberat întru totul și trupul aceuia, a cărui conștiință deja o eliberase, de sub puterea mâinilor lor. În anul 1527 am venit la Zwickau, apoi am fost trimis la Gotha și suficient călăuzit prin locuri singuratice pe ogor. Dar, Domnul meu, înainte de toate am nevoie de toate îndurările Tale; am fost un rob slab, căci nici eu n-aș fi putut să dau nici măcar puțin pentru asemenea dovadă de îndurare nemeritată. Cum să-l și răsplătesc pe călăuză și superiorul meu, **Luther**, conducătorul și colaboratorul meu? Dar pe tovarășului său, **Melanchton**? Dar și ei, ca și Dumnezeu, Tatăl și ca Hristos, Mântuitorul meu, au vrut să-mi facă bine. Dar eu, ce-i drept, am folosit foarte modest toată dărnicia, cu toate că tot ce provenea de la Hristos era miere pentru mine. Da, era acea pâine care a venit din cer și celor ce o mănâncă le dă viața și acea apă, prin care, cel ce bea din ea nu va înseta în veci, mai mult, va lăsa să curgă din trupul său râuri de apă vie, un izvor care curge în viața veșnică. Astfel am lucrat cu superiorul meu, vrednicul meu tată în Hristos, **Luther**, trimisul lui Dumnezeu în acest seceriș, din anul 1517, până în acest an 1546, prin harul lui Dumnezeu și harul lui Dumnezeu n-a fost zadarnic pentru mine, neputinciosul, nevrednicul și unealtă nefolositoare în sine însăși. Luther a putut să plece acasă, din seceriș, dar eu a trebuit și am putut, cu trupul meu slab, așa cum am văzut în vis, să lucrez în continuare în secerișul Domnului.”

3. SATUL DIN MUNȚI

Domnul M. -, un comerciant din America, care stătea în fruntea uneia dintre primele case de comerț din Paris, a vizitat în urmă cu un șir de ani, fabricile din regiunile de munte ale departamentului Loarei și Puy de Dome, din Franța. Drumul lui l-a dus printre ținuturi plăcute, roditoare, care tocmai străluceau în podoaba primăverii. De multe ori s-a oprit domnul M. împreună cu însoțitorul lui, pentru a savura cum se cuvine priveliștea minunată a splendidului peisaj. Fundalul era format dintr-un șir de munți, peste al căror creștet se vedea de la mare depărtare Mont Blanc, cu vârful lui strălucitor. Interesant era, în același timp, în acest minunat peisaj singuratic, împreunarea dintre industrie și agricultură; coșuri înalte de fabrică se ridicau printre hambare și grajduri, iar țărani harnici arau și grăpau printre fierării și turnătorii de fontă; câmpii vesele și ogoare erau situate în mijlocul fabricilor și a minelor.

Dispus pentru o laudă voioasă lui Dumnezeu printr-un asemenea peisaj minunat și bogat industrializat, domnul M. împreună cu însoțitorul lui au ajuns, după un drum mai lung, la un sat care era situat pe un povârniș. În fața unei case prietenoase, la care a ajuns prima dată, a oprit ca să se informeze despre continuarea drumului. În clipa aceea a văzut mai multe femei venind la ferestre, care priveau speriate la un copil mic, care se juca pe stradă. Iar când și-a exprimat rugămintea să i se indice drumul, s-a înălțat un strigăt puternic de spaimă al femeilor. Călătorii s-au uitat speriați în jur. Copilul era în cel mai mare pericol de a ajunge sub un car cu cărbuni, care tocmai cobora muntele în grabă. Însoțitorul lui M. a sărit repede acolo, a smuls copilul din fața carului și l-a dus în siguranță. O femeie mai în vârstă, care privea pe fereastră de la etajul al doilea, le-a mulțumit din inimă pentru salvarea copilului și, prietenoasă, le-a indicat direcția drumului despre care întrebaseră. ‚Scumpă doamnă!’ a răspuns M., ‚însoțitorul meu nu și-a făcut decât datoria. Noi trebuie să facem altora, ceea ce dorim să ne facă ei nouă; iar noi suntem în lumea aceasta legați între noi, pentru a ne ajuta și a ne sluji. Ne-a și arătat nouă, călătorilor, drumul bun și astfel este o bucurie pentru noi, că am fost în stare să putem să vă facem acest serviciu. Sfânta Scriptură ne arată în Evanghelie viața și pilda Domnului nostru Isus Hristos, care a venit în lume la noi, oameni sărmani, pierduți în păcate și ignoranță, pentru a căuta și a mântui ce este pierdut.’ Vizibil emoționată, femeia a răspuns: ‚Cât mă bucur să vă aud vorbind așa, domnul meu; asemenea lucruri nu sunt ușor de auzit în satul nostru și mai ales nu de la un străin.’ – ‚Scumpă doamnă’, a răspuns M., ‚noi toți suntem aici oaspeți și străini, care călătorim spre veșnicie. Există o singură cale, un singur conducător și un singur Mântuitor care ne poate călăuzi sigur. Dacă-L cunoaștem și credem în acest unic Mântuitor, în Domnul Isus, atunci suntem una în El, fie că suntem bătrâni sau tineri, bogați sau săraci; și chiar dacă pe pământ unul locuiește aici și altul acolo, odată vom ajunge toți împreună în cetatea cerească, unde Domnul Isus a mers înaintea noastră, pentru a ne pregăti locașuri.’ – ‚O, dragă domnule, n-ați vrea să fiți atât de bun și să coborâți puțin? Suntem mai mulți aici în localitate, care găsesc în aceste adevăruri singura lor consolare sufletească. Dar avem atât de rar ocazia să auzim pe alții vorbind despre ele, dar aceasta este ceva așa de întăritor și ne este așa de necesar. Dacă nu cerem prea mult de la dragostea dumnezeoasă creștinească, atunci faceți-ne bucuria și veniți, chiar dacă numai pentru o clipă în casa noastră.’ – ‚Ei bine, a răspuns zâmbind prietenos străinul, ‚bineînțeles că nu am timp în plus; dar acest lucru totuși nu pot să-l refuz, dacă Domnul vrea să-mi facă bucuria în munți, așa, pe neașteptate, să găsesc tovarăși de călătorie pe pământ, împreună cu care, sper, cândva să locuiesc pentru totdeauna în Casa Tatălui.’

În timp ce spunea acestea, a coborât de pe cal cu o grabă voioasă și a urcat scara. La ușă l-a întâmpinat buna doamnă, o văduvă de vreo 60-70 de ani și l-a condus în încăpere. Aici a găsit-o înconjurată de mai multe fiice și nepoate, care lucrau toate cu hărnicie la cinci războaie de țesut, la care țeseau prețioase pânze și panglici de mătase. Toate erau îmbrăcate curat și frumos și toată priveliștea odăii depunea mărturie despre hărnicia, cumpătarea și evlavlia creștină. ‚O, bunul meu domn!’ a zis femeia, în timp ce strângea cu mare bucurie mâna celui care intra, ‚ce bucuroasă și

fericită sunt că primesc o asemenea vizită!’ – ‚Scumpă doamnă, și eu mă bucur la fel să întru sub acoperișul dumneavoastră.’ – ‚Ne-ați vorbit despre Domnul Isus Hristos și de aceea mă consider fericită să vă primesc.’ – ‚Da, scumpă doamnă, dar din fire și eu nu sunt decât un biet păcătos vrednic de osândă, care poate fi mântuit numai prin crucea lui Hristos.’ – ‚Ieri am fost în St., unde a fost ridicată cu mare solemnitate o cruce pe stradă; ați fost și dumneavoastră acolo?’ – ‚Nu! Da de unde! Noi nu vedem nici un folos în faptul că se pun cruci pe străzi; Dumnezeu vrea ca noi să apucăm prin credință crucea lui Hristos și s-o purtăm în inimă și prin El să fim răstigniți față de lume.’ – ‚Dar, dragă domnule, nu-mi luați în nume de rău o întrebare: cum vă numiți?’ – M. și-a spus numele. – ‚Îmi place să știu lucrul acesta’, a răspuns vioaie văduva, ‚și mă gândesc că voi putea să vă țin minte numele; dar, de fapt, nu acesta este lucrul la care mă refer. Aș vrea să știu dacă sunteți protestant sau catolic, pastor sau preot.’ – ‚Nici una, nici alta; sunt un comerciant și nu doresc să fiu altceva decât un creștin, nici să am alt nume decât cel al unui ucenic al lui Hristos.’ – ‚Ei bine, este exact ca și în cazul nostru, dar, dacă pot să îndrăznesc, sunteți catolic sau protestant?’ – ‚Catolic’, a răspuns M. și buna văduvă vizibil încurcată de acest răspuns, a remarcat: ‚N-aș fi crezut, căci nu se prea întâmplă să aibă catolicii asemenea vorbiri ca dumneavoastră.’ M. i-a explicat atunci: ‚Sunt catolic în adevăratul înțeles, adică un mădular al Bisericii creștine universale, al Adunării Domnului. Deci nu aparțin acelor care se numesc romano-catolici. Eu îi iubesc pe toți cei care Îl iubesc sincer pe Domnul Isus. Deci de aceea nu întreb prima dată de ce grup aparțin, numai să văd că sunt cu adevărat oi ale Bunului Păstor și își au hrana sub călăuzirea și ocrotirea singurului episcop și veghetor adevărat al sufletelor.’ – ‚O, ce har din partea scumpului nostru Domn, că ne-a trimis pe unul dintre ai Săi, care este la fel ca noi!’ a exclamat femeia cu mare emoție și a adăugat: ‚Vreau să vă spun deschis, dragă domnule, noi nu mergem nici la liturghie, nici la spovedanie; căci noi n-am găsit nimic în Testamentele noastre despre aceasta, că trebuie, unor oameni care sunt păcătoși ca și noi, să le mărturisim păcatele noastre și să facem penitență ca să fim mântuiți, nici să ne închinăm la ostie; noi credem că trebuie să ne închinăm lui Dumnezeu așa cum Îi place, prin Isus Hristos, acolo unde suntem, în cămăruță, în beci sau pe munte.’ – ‚Iar eu, în ceea ce mă privește, trebuie să spun, scumpă doamnă, că sunt foarte uimit să găsesc oameni cu o asemenea atitudine în acest ținut; dar spuneți-mi, vă rog, există mai mulți aici care sunt una cu dumneavoastră?’ – ‚Ei bine, sigur că da, sunt aici și împrejur, 3-400 împrăștiați în munți. Duminică seara și în rest ori de câte ori putem, ne adunăm ca să ne rugăm împreună Domnului Isus, să citim în Testament și să vorbim între noi despre mântuirea noastră. Desigur, suntem așa de tare prigoși de „preoțime”, încât nu putem s-o facem așa, în mod deschis, cum am vrea. Suntem numiți eretici și fanatici. Dar lucrul acesta îl putem suporta bine și sper că și mai mult de atât, dacă trebuie, de dragul Aceluia care a suferit atât demult pentru noi.’

În timpul acestei convorbiri, odaia s-a umplut tot mai mult de oameni. Scumpa văduvă trimisese vorbă prin vecini și cei care au putut pleca de la muncă, au fost cuprinși de dorința de a se grăbi înapoi, să audă un cuvânt de la omul lui Dumnezeu. M. a cerut să-i vadă Noul Testament. I s-a dat. Cartea purta urme atât de deslușite ale folosirii cu râvnă de către mâinile țesătorilor și muncitorilor, încât aproape toate foile erau uzate. Foaia cu titlul lipsea, așa că M. n-a mai putut să vadă ce ediție era. În timp ce privea cartea, s-a apropiat mai mult de el o doamnă cu o înfățișare foarte cuviincioasă și a zis: ‚Dragă domnule, deja de mai mulți ani mi-am dat toată silința să cumpăr un Nou Testament, dar zadarnic; de jur-împrejur, în toate localitățile, n-am putut să fac rost de unul; am dorit să plătesc pentru ceea ce vreau. N-ați putea, cumva, să-mi faceți rost de unul? Vreau să plătesc pentru el cât cereți.’ – ‚Nu numai unul, bună doamnă, o jumătate de duzină vreau să trimit aici deja poimăine.’ – ‚Nu! Este cu putință?’ au exclamat acei oameni cumsecade. – ‚Putem să luăm de bună o veste așa de minunată și ne putem baza pe promisiunea dumneavoastră? Aceasta este prea mult! Atunci vream să vă plătim imediat cărțile, dacă vă convine.’ – ‚Vă puteți baza; dacă Dumnezeu vrea și eu rămân în viață, vă trimit Testamentele pe cât posibil de repede. Dar atunci trebuie și voi să-mi faceți plăcerea și să primiți

Testamentele în dar, ca semn al recunoștinței mele pentru bucuria de care Domnul a făcut să am parte, cu totul pe neașteptate, aici, în munți, în părtășie cu poporul Lui.’

Discuția s-a îndreptat apoi asupra mării valori a Cuvântului lui Dumnezeu și a vinei grele a acelor care-L opresc sărmanilor oameni care merg la pierzare. După o vreme, văduva și-a întrebat oaspetele printre altele: ‚Dar spuneți-ne, dragă domnule, ce se mai petrece, așa, prin lume? Nu se întâmplă ceva deosebit pentru Împărăția lui Dumnezeu? Vedeți, noi trăim aici izolați de tot de restul lumii, în munții noștri, și nu avem nici o ocazie să aflăm ceva despre ceea ce se petrece afară. Dar uneori așa ni se pare, când vorbim despre acest lucru, că Dumnezeu ar fi început în zilele noastre o mare lucrare pe pământ.’ – M. a avut cu bucurie ocazia să povestească acelor oameni buni, într-o scurtă privire de ansamblu, despre faptele mari ale Domnului, pe care El le realizează în vremurile noastre, în lucrarea de misiune printre păgâni și prin simpla predicare a Evangheliei, chiar și în vasta creștinătate mărturisitoare și prin Societățile biblice. Ascultătorii lui erau încântați de bucurie și uimire pentru toate lucrurile pe care le auzeau; din inimă și-au unit glasul în rugăciunea cu care M. a încheiat: ‚Doamne vino curând și mai binecuvântează de grabă poporul și lucrarea ta!’ –

Oricât ar fi presat timpul pentru continuarea călătoriei, tot trecuseră trei ore, înainte ca M. să se poată desprinde din mijlocul acestor oameni dragi, printre care Domnul l-a condus atât de nesperat. La despărțire i-a sfătuit, îndemnat de dragostea lui Hristos, să se țină numai și numai de Cuvântul lui Dumnezeu, să fie devotați Domnului Isus cu inimi simple și să se lase în voia călăuzirii Lui.

Despărțirea a fost foarte emoționantă. Au curs din belșug lacrimi de bucurie, de recunoștință, de mâhnire. Călătorul și-a urmat drumul voios, incomparabil mai bucuros pentru ceea ce a putut să vadă în împărăția harului, decât pentru minunatele peisaje pe care i le oferea natura.

În orașul S., unde a zăbovit prima dată, a avut legături de afaceri cu cei mai de vază bărbați ai orașului, pe care le-a folosit ca și când era vorba numai despre satisfacerea curiozității unui călător, pentru a culege informații exacte asupra acelu sat din munți, în legătură cu preocupările și caracterul locuitorilor. Primarul orașului i-a dat următoarele informații despre acestea: ‚Oamenii satului lucrează în mină, fac transporturi și agricultură. Femeile și copiii țes. Este un popor ciudat. Sunt niște fanatici extrem de exaltați, dar cei mai corecți muncitori din tot ținutul, cinstea în persoană. Nu trebuie să cântărim deloc mătasea, nici la predare, nici la primire, căci putem fi siguri că nu vom fi înșelați nici măcar cu un pfenig. În același timp, pe lângă onestitatea lor, sunt cei mai inimoși oameni din lume. Și-ar da și hainele de pe ei, pentru a-i ajuta pe săraci. La ei, într-adevăr, nu este nici un fel de nelegiuire. Oricât de săraci ar fi, la ei domnesc: hârnicie, cumpătate, binefacere și au o mare dragoste unii față de alții. Dar au o singură problemă: dacă ați ajuns să discutați cu ei despre religie, s-a terminat. Nu vă puteți imagina ce proști, naivi și ciudați sunt acești oameni în această privință. Ei nu merg nici la liturghie, nici la spovedanie, într-un cuvânt: nu sunt creștini și totuși sunt cel mai creștin popor de pe lume. Da, ei sunt un miracol pentru noi. Închipuiți-vă! Credeți că acești oameni, după ce s-au căznit din greu toată săptămâna, merg duminica la vreo cârciumă pentru dans sau la vreo altă distracție, ca să se refacă? Nu! În loc de aceasta, se întâlnesc ba aici, ba acolo, în casele lor, de multe ori și în munți, citesc dintr-o carte oarecare, de cele mai multe ori din Biblie, se roagă și cântă cântări duhovnicești.’ –

Această mărturie așa de favorabilă pentru acei oameni buni i s-a confirmat lui M. din părți diferite. Oriunde întreba, auzea peste tot laudată cinstea și binefacerea lor și peste tot i se confirma ceea ce ei înșiși i-au povestit, că râvna lor în religia lor era așa de mare, încât vin din localități diferite și se adună în munți, chiar și pe ger sau pe vreme rea, seara la ora 8 sau 9, pentru a nu fi deranjați de oameni dușmănoși atunci când cântă și se roagă.

Bineînțeles că prin astfel de relatări, interesul prietenului nostru călător pentru acest popor tainic al Domnului a crescut și mai mult. Imediat după sosirea lui în Lyon, a trimis acestora șase Noi Testamente și două exemplare al unei scrieri creștine. Nu mult după întoarcerea sa la Paris, a

primit prin intermediul unui prieten din Lyon, o scrisoare de la văduva pe care o vizitase. Scrisoarea sună astfel în traducere fidelă³:

Dragă domnule M.!

„Îmi permit să vă scriu, ca să vă asigur de sincera mea stimă și să vă înștiințez că am primit într-adevăr cele 6 Noi Testamente, pe care ați fost atât de bun să ni le trimiteți. Noi toți, copiii mei, eu însămi, vecinii mei, nu știm cum să vă exprimăm sincera mulțumire a inimii noastre, pentru toată dragostea dumneavoastră. Căci nu avem nimic pe lume care ne este atât de prețios, ca sfântul, credinciosul Cuvânt al lui Dumnezeu, care este pășunea cea mai bună pentru sufletele noastre și un îndrumător de nădejde spre Ierusalimul ceresc.

Deoarece credem și suntem siguri că numai Duhul Domnului nostru Isus Hristos a putut să vă insufle dorința de a împărți Cuvântul lui Dumnezeu printre aceia care au fost făcuți capabil de a-i da o sfântă întrebuințare, credem și nădăjduim de asemenea, că scumpul Mântuitor Însuși va fi marea dumneavoastră răsplată și că El vă va da harul, ca și nouă, tuturor, să înțelegem Cuvântul Lui, astfel încât să nu rămânem de rușine la venirea Lui. Căci aceasta trebuie să fie singura și stăruitoarea noastră dorință, în vremurile de necaz și strâmtorare în care trăim.

Având în vedere acestea, îmi permit, de asemenea, dragă domnule, să vă rog să ne trimiteți încă o dată 6 Noi Testamente pentru unii prieteni, care s-ar bucura nu numai pentru tiparul frumos, ci mai ales și pentru ediția bună, căci trebuie numai să se vadă numele **le Maître de Sacy**⁴ în titlu, pentru a fi sigur că această traducere este foarte fidelă și de nădejde. Prietenii care m-au însărcinat să vă rog pentru încă 6 Noi Testamente, se tem că abuzează de dragostea și generozitatea dumneavoastră creștinească și de aceea m-au însărcinat în mod deosebit să vă spun că ei, dacă le îndepliniți dorința, la care dragostea dumneavoastră creștinească le dă tot dreptul să spere, totuși vor să constate alături și prețul cărților; ei vor considera atunci cu bucurie de datoria lor, să vă trimită suma când eu vă anunț primirea pachetului. Poate puteți adăuga și încă 6 exemplare din scrierea pe care ne-ați trimis-o?

Vă rog, dragă domnule, să nu-mi luați în nume de rău libertatea pe care mi-am luat-o și să fiți sigur că sunt în Duhul Domnului nostru Isus Hristos.

A dumneavoastră devotată slujitoare,
văduvă.” –

Primirea acestei scrisori a înviorat din nou în domnul M. interesul profund pe care acești munteni evlavioși i l-au insuflat. El își amintea cu plăcere și des modul prietenesc cu care l-au primit și o asemenea amintire îl îndemna la o rugăciune zilnică și serioasă către Dumnezeu oricărui har, căci El, care a început în ei această lucrare bună, o va și duce la bun sfârșit, până în ziua lui Isus Hristos.

Rugămintea bunei doamne a îndeplinit-o în așa fel, că în loc de 6, a trimis 20 de Noi Testamente și i-a dat libertatea să fie plătite în funcție după cum poate fiecare, dar acelora, care doresc să aibă Cuvântul lui Dumnezeu, dar n-au mijloace materiale să-l cumpere, să li se dăruiască un exemplar. Dar văduvei personal i-a dăruit o Biblie pentru uz personal, ca semn al dragostei sale creștinești și a mai pus și un număr de exemplare ale textului cerut și ale altor cărți de întărire spirituală.

După primirea acestei livrări, văduva a răspuns în data de 17 iunie 1821 astfel:

„Din inimă stimată prieten și frate în Domnul nostru Isus Hristos!

³ Această scrisoare, ca și celelalte scrisori redată mai jos, sunt păstrate în franceza lor originală de către Societatea americană de tractate.

⁴ Acesta este numele bărbatului de la care provine traducerea franceză a Sfintei Scripturi pentru catolici.

Îmi este cu neputință să vă descriu bucuria pe care a simțit-o inima mea, când am văzut toate acele cărți frumoase, pe care ați fost așa de bun să ni le trimiteți. N-am putut altfel, a trebuit iar și iar să citesc scrisorile incluse, care dovedesc din nou cât de mult vă stă pe inimă, dumneavoastră și prietenilor dumneavoastră, răspândirea Cuvântului lui Dumnezeu. Dar mai ales nu pot să găsesc cuvinte să vă spun ce desfătare fericită este pentru mine cititul în toată Biblia pe care mi-ați trimis-o, spre marea mea bucurie, ca semn al dragostei dumneavoastră creștinești. Această ofrandă prețioasă mi-a adus cu atât mai multă bucurie și binecuvântare, cu cât am vrut în ultima mea scrisoare să vă rog pentru câteva Biblii întregi; dar n-am îndrăznit de teamă să nu abuzez de dragostea dumneavoastră creștinească. Vechiul și Noul Testament sunt așa, dacă le înțelegeți bine, un singur Testament; căci sunt foarte strâns legate între ele. Noul Testament este cheia Vechiului Testament, iar Vechiul Testament este cheia pentru Noul Testament. Am observat că în multe texte ale Vechiului Testament, nașterea, moartea și glorificarea Preaslăvitului nostru Mântuitor sunt prevestite în expresii mai mult sau mai puțin deslușite. Am citit profețiile proorocului Isaia. Aici am văzut atunci, că acest proroc vorbește despre Mântuitorul, aproape ca și când ar fi trăit deodată cu El pe pământ. La fel am găsit propovăduită anticipat în unele texte, revenirea Lui, mai ales în Ezechiel și Daniel.

Lada pe care generozitatea dumneavoastră creștină ne-a trimis-o, a provocat bucurie generală în inimile tuturor prietenilor noștri din împrejurimi. Imediat după primirea acestei vești îmbucurătoare, au venit din toate părțile aici, pentru a-și face rost de un Nou Testament și în mai puțin de cinci zile lada a fost goală. Acelora care n-au putut avea bucuria și mângâierea de a primi un Nou Testament întreg, le-am dat exemplare din Evanghelia după Matei, pe care le-ați anexat. Și totuși a fost totul așa de repede împărțit, încât unii au trebuit să plece cu mâna goală, întrebând cu o dorință arzătoare dacă nu va sosi o a doua ladă. Biblia mea, ca și celelalte cărți pe care mi le-ați trimis, intenționez să le împrumut prietenilor noștri din vecini, ca să poată aduce cât mai mult folos posibil.

Întrucât sper că-mi veți face cinstea și bucuria de a ne încunoștința de primirea acestei scrisori, vă rog să-mi spuneți tot atunci, cum să vă remit cei 60 de franci pe carte i-am primit pentru 15 Noi Testamente vândute.

Frații și surorile noastre în Isus Hristos, care, ca urmare a harului Său fără plată și nemeritat așteaptă revenirea Lui spre mântuire, sunt, prin scrisoarea cu adevărat creștinească pe care le-ați trimis-o prin mine, așa de bucuroși și întăriți sufletește, încât m-au rugat să vă transmit în scris mulțumirea lor cordială pentru ea și să acceptați salutul părtașiei lor în Isus Hristos, în Duhul Acestuia. Cu ei mă unesc și eu, să vă rog din suflet pe dumneavoastră și pe stimații dumneavoastră prieteni, să nu ne uitați în rugăciunile către Tatăl luminilor, ca să vrea să ne dea har să rămânem în Hristos, ca odată să ne regăsim toți în ceata pe care n-o poate număra nimeni, în Ierusalimul ceresc. Amin!

În așteptarea acestei fericite zile vă rog să mă acceptați ca
sora dumneavoastră unită în Isus Hristos și devotată slujitoare,
văduva” –

Se înțelege de la sine că o astfel de scrisoare a făcut mare bucurie domnului M. și celorlalți prieteni creștini din Paris. El a răspuns fără întârziere scumpei văduve, și-a exprimat bucuria pentru setea care se arăta acolo după Cuvântul lui Dumnezeu și i-a trimis 50 de Noi Testamente, cu promisiunea că-i va trimite și mai multe dacă ar fi nevoie. În același timp el i-a scris că speră, că, dacă în câteva luni afacerile l-ar conduce din nou în acel ținut, Domnul îi va face parte de bucuria s-o mai viziteze o dată în casa ei. După o vreme a primit următorul răspuns:

„Scumpe domn și frate în
Domnul nostru Isus Hristos!

Mila și îndurarea Preaslăvitului nostru Mântuitor să fie singura noastră nădejde în pelerinajul nostru aici jos. Vă rog pe dumneavoastră și pe prietenii dumneavoastră să vă rugați pentru noi, ca Mângâietorul ceresc, pe care Domnul ni l-a promis și ni l-a trimis, să fie atât de îndurător și să ne întărească inimile cu dragostea Lui. Căci fără sprijinul luminii Sale dumnezeiești nimic nu ne-ar putea ajuta, chiar dacă am învăța pe dinafară în întregime Vechiul și Noul Testament, da, ne-ar reveni o osândă cu atât mai mare în ochii Dumnezeului nostru. Așadar, pot să vă anunț că lada cu cele 50 de Noi Testamente, pe care ați avut din nou bunătața să ni le trimiteți, în sfârșit a ajuns în siguranță. Ea a zăcut mai multe zile în depozitul din S., fără ca eu să știu. De îndată ce am fost înștiințată despre lucrul acesta, mi-am trimis una din fiice acolo ca să se informeze despre ea, deoarece eu în perioada aceea zăceam atât de bolnavă, încât am crezut că ziua plecării mele acasă din această țară a captivității este aproape. De câteva zile mă simt din nou ceva mai bine, încât se pare că după hotărârea și voia lui Dumnezeu, pelerinajul meu va mai dura și atunci sper că voi avea parte de bucuria și învierea de a vă revedea și să discut cu dumneavoastră despre ceea ce reprezintă pacea noastră veșnică. Sub o astfel de impresie a apropierii veșniciei vreau să vă rog să vă gândiți la mine în rugăciunile dumneavoastră, ca sângele prețios pe care Preaslăvitul meu Mântuitor l-a vărsat atât de supus pentru mine și pentru alți păcătoși, să-și poată arăta în mine deplina putere, înainte de toate în clipa când voi putea pleca din această vale a morții; căci vârsta îmi amintește în fiecare zi că nu mai este mult. Credeți-mă, scumpul meu frate în Hristos, că nu vă voi uita niciodată în rugăciunile mele, chiar așa slabe cum sunt acestea, firește. Căci nu pot uita niciodată ziua în care ați pășit în casa mea, mânat de dragoste creștinească și ne-ați făcut parte de adevărata hrană spirituală, care slujește pentru timp și veșnicie și am vorbit împreună despre revenirea Domnului pentru Biserica Lui și despre restaurarea împărăției lui Israel. Cu dor aștept clipa când voi avea cinstea și bucuria să vă revăd. Între timp rămân

A dumneavoastră sincer iubitoare soră în Isus Hristos și devotată slujitoare,
Văduva! –

Într-o scrisoare următoare, pe care M. a primit-o puțin după aceea, i s-a comunicat că Bibliile și Noi Testamentele au fost împărțite în două zile și că încă un mare număr de oameni care-și doreau o Biblie cât mai urgent, au trebuit să rămână nesatisfăcuți, deoarece împărțirea a dat naștere la tot mai multe cereri și dorințe. M. a decis imediat să vină în întâmpinarea unei asemenea cereri, după puteri. Pentru că era aproape timpul când voia să-și înceapă călătoria, a trimis înainte, la Lyon, o ladă cu 100 de Noi Testamente și 100 de Biblii, cu o ocazie potrivită și curând după aceea a pornit el însuși în călătorie.

Călătoria lui este marcată de câteva evenimente ciudate, care ne arată într-un mod atât de plăcut mâna bună a lui Dumnezeu, care a fost cu el, încât cu siguranță cititorului i-ar face plăcere să-i fie povestite amănunțit.

Din Lyon, domnul M. trebuia să călătorească cu poștalionul obișnuit. Dar lada cu Biblii pe care o avea cu el era așa de mare, încât putea fi preluată numai atunci când putea fi prinsă cu funii în spatele trăsurii, ceea ce ar fi dat destulă bătaie de cap în cazul mărimii și greutateii lăzii. Da, ceilalți călători au făcut la început multe mofturi pentru că nu îndrăzneau să călătorească cu o asemenea încărcătură pe spatele trăsurii, de teamă că din această cauză se poate produce un accident și s-au învoit și au fost de acord să ia lada cu ei abia după multe insistențe și după ce M. a oferit fiecăruia o carte în dar. Drumul ducea printr-un ținut locuit exclusiv de catolici. Cu un an înainte M. a împărțit în aceste localități multe Biblii și broșuri, dar mai târziu a aflat că preoții nu numai că au interzis citirea acestora, ci au cerut cărțile de peste tot și le-ar fi ars. Dar Dumnezeu a avut gânduri de pace pentru acest ținut. Fără intervenția vreunei mâini omenești, El a răspândit din belșug Cuvântul Lui în acest popor sărman. Așadar, când M. a ajuns la locul unde drumul se abătea lateral în munți, spre sătucul nostru, el a descoperit că lada cu Biblii se deschisese larg în partea de sus și nu puține Biblii și Noi Testamente se pierduseră pe drum. Și chiar se puteau vedea oameni venind pe drum, în căruțe sau pe cai, care țineau la subraț unul o Biblie, altul un

Nou Testament. Ei spuneau că pe o distanță de mai multe ore, oamenii ar fi găsit ici și acolo pe drum asemenea cărți când drumul era denivelat sau când mergea abrupt la vale. În timpul descărcării lăzii încă mai veneau oameni acolo, fiecare cu câte o Biblie sau câte un Nou Testament, pe care voiau să-l dea imediat înapoi, de bunăvoie. Dar M. i-a rugat prietenos să păstreze cărțile pe care Dumnezeu Însuși li le-a procurat într-un mod așa de evident, pentru o folosire sânguincioasă. Cu toate că nu cunoșteau deloc conținutul cărții pe care Dumnezeu le-o pusese astfel în mână, totuși i-au mulțumit lui M. de o mie de ori pentru bunătatea lui și voiau, după toate aparențele, să-și continue drumul foarte bucuroși pentru lucrul găsit. Dar M. i-a mai reținut o clipă, spunându-le: ‚Oameni buni, îmi face o deosebită bucurie că astfel am fost unealta prin care ați primit Cartea lui Dumnezeu, care ne aduce cuvântul despre viața veșnică, în care ne este prezentat Isus Hristos, Mielul lui Dumnezeu, care a murit pentru păcatele lumii. Dacă veți citi sânguincios din ea și veți accepta în inima voastră cu o credință vie adevărul prețios pe care-l conține, lucrul acesta vă va face fericiți pentru timp și veșnicie.‘ Când a deschis lada, M. a constatat că au fost împrăștiate în felul acesta 49 de Biblii și Noi Testamente. Unii dintre tovarășii de călătorie păreau să fie înclinați să creadă că lada a fost intenționat lăsată deschisă; dar M. i-a asigurat că a fost împachetată și bătută în cuie în mod obișnuit, cu toată grija și nu s-a gândit nici pe departe că lada s-ar putea deschide până la locul de coborâre.

M. a luat măsuri ca lada să fie dusă în satul unde era văduva și i-a scris acesteia că era pe cale să tranziteze până la S., unde trebuia să rămână câteva zile și spera că de acolo, în următoarele zile să treacă pe acolo și s-o viziteze pe ea și pe prietenii de acolo. Apoi M. a călătorit mai departe cu poștalionul și a ajuns încă în aceeași seară la S. În a doua zi a sosirii sale, dimineața devreme, a fost foarte plăcut surprins prin aceea că 50, până la 60 de oameni – toți catolici – se strânseseră în fața hanului unde găzduise și întrebau de domnul străin, care în urmă cu două zile dăruise mai multor cunoștințe și vecini ai lor, Cartea care conținea, așa cum s-au exprimat ei, istoria adevărată a nașterii, a vieții, a suferințelor, a morții, a învierii și înălțării Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Alții știau să-i spună Cărții corect pe nume: era Noul Testament al Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Toți doreau cu mare rugămintă să cumpere un exemplar din acesta. De îndată ce M. a fost informat despre intenția venirii lor, a ieșit pe balconul casei la ei, le-a spus că-i pare rău că nu mai are la el nici un exemplar al acestei Cărți sfinte, dar vrea să le trimită de la Paris 100 de exemplare și oricine își dorește una, o poate lua apoi de la negustorul cutare (le-a spus numele unuia dintre partenerii lui de afaceri). Această promisiune pe care M. a împlinit-o fără întârziere, a făcut mare bucurie oamenilor și în timpul șederii sale la S. a avut plăcerea să afle cât de mulți muncitori, care veneau în oraș pentru aprovizionare, își comandau în același timp și un Nou Testament. Așa se face că nu poate fi indicat numărul de Biblii și Noi Testamente care au fost răspândite într-o populație majoritar catolică, prin aparent nesemnificativul fapt al deschiderii lăzii, până va veni marea zi a Domnului; și mai puțin se poate spune ceva despre măsura în care ele au slujit în a conduce la Domnul Isus și a mântui suflete sărmene, învăluite în întuneric.

În ziua următoare au venit mai mulți bărbați din satul nostru de munte, la M., care au fost trimiși să-l salute acolo în numele tuturor prietenilor și să-l roage să le spună când vor avea bucuria vizitei lui îndelung dorite. El a promis vizita pentru dimineața următoare, la ora 11. Cu trăsura unuia dintre prietenii lui a mers apoi, în ziua următoare, acolo; deja la poalele muntelui l-au întâmpinat 12 sau 15 dintre acești scumpi credincioși, care i-au urat bun-venit cu cele mai vii manifestări de bucurie și apoi l-au condus pe potecă în sus, la casa văduvei. Din toate părțile a fost întâmpinat cu dovezi de dragoste profundă, creștinească, pentru sosirea lui. I-au fugit în întâmpinare și l-au prins, unii de mână, alții de colțurile hainei și astfel l-au condus până în casă. M. era mișcat până în inimă de această dragoste neprefăcută; dar ce mare a fost uimirea lui când, la intrarea în casă, a găsit adunați acolo cam 80 de oameni, care i-au cerut într-un glas să le vestească și să le explice Cuvântul lui Dumnezeu. M. le-a răspuns că el nu era un predicator, ci doar un simplu om de rând. Acei oameni buni, care cu adevărat dornici de mântuire cereau să

audă o mărturie despre harul lui Dumnezeu în Isus Hristos, nu s-au lăsat, însă, așa de ușor refuzați. Totul era deja stabilit pentru o oră de meditație. La capătul de sus al odăii era o măsuță acoperită cu o față de masă verde, în spatele ei era un scaun și pe ea era Biblia pe care M. i-o făcuse cadou doamnei cu câteva luni în urmă. Pentru numeroșii ascultători fuseseră aduse bănci. M. a înțeles curând că nu putea să se eschiveze rugămintelor insistente ale acestor dragi credincioși. Cu privirea îndreptată în sus, spre Dumnezeu, rugându-se pentru sprijin și binecuvântare, M. s-a așezat pe locul destinat lui și voia să încerce, în Numele Domnului, să spună câteva cuvinte simple de încurajare și îndemn din Sfânta Scriptură, așa cum i le va da Dumnezeu.

Frumusețea și solemnitatea acestei clipe neașteptate a fost sporită în ochii lui M. prin toată ambianța. Odaia era plină de țărani care stăteau toți așezați cuviincios pe bănci în fața lui și dincolo de ei vedea prin poarta curții larg deschisă, panta pe care era construită casa, plină până departe, în sus, cu oameni care ascultau atenți. Mai încolo, în depărtare, se vedeau turme care pășteau liniștit, copaci frumos înfrunziți foșnind în vânt și toată natura părea să fie la unison cu sentimentele de cucernicie care umpleau adunarea sătească.

M. a început cu o invocare serioasă a harului lui Dumnezeu. El a citit un text din Faptele Apostolilor 4 și a zăbovit în mod deosebit la esențialul verset 12: „**În nimeni altul nu este mântuire, pentru că nu este sub cer nici un alt Nume dat între oameni în care trebuie să fim mântuiți.**” El le-a arătat moartea ca plată a păcatului, le-a prezentat consecințele îngrozitoare ale călcării Legii lui Dumnezeu, ca și absoluta ineficacitate a tuturor eforturilor pe care omul le face în ignoranța, în mândria și îngâmfaarea lui, în loc să caute mântuirea numai în Isus, singurul loc unde poate fi găsită. El a vorbit despre dragostea lui Dumnezeu arătată prin trimiterea Fiului Său în lume, despre necesitatea jertfei desăvârșite a lui Isus Hristos, care a avut loc o dată pentru totdeauna la cruce, a lăudat desăvârșirea și atotsuficiența împăcării veșnice și i-a invitat insistent pe toți cei prezenți să accepte prin credință jertfa lui Hristos, pentru a avea viața veșnică în Numele Său. – ‚Isus este Acela și numai Isus’ a spus el, ‚în care puteți găsi îndurare și iertare. Lepădați, așadar, toată îngâmfaarea și puneți-vă toată nădejdea numai și numai în harul care vă este oferit în Persoana și lucrarea lui Isus Hristos. Renunțați la păcat și căutați adăpost în Isus!’

În felul acesta a vorbit M. cam 15, până la 20 de minute. Cea mai mare parte a ascultătorilor au fost mișcați până la lacrimi și se simțea adierea Duhului Sfânt. Atunci, deodată, văduva a sărit brusc speriată de la locul ei, a fugit la M. și i-a întrerupt vorbirea cu o exclamație de teamă: ‚Dragă domnule M.! Dragă domnule M.’ ‚Ce este? Ce se întâmplă?’ – a întrebat M. uimit. ‚O! Acolo jos văd venind niște domni împreună cu primarul nostru. Cu ei sunt mai multe femei și se îndreaptă exact spre casa noastră. Acești oameni aparțin celui mai înverșunat potrivnic al nostru. Să nu-i chem înăuntru pe scumpii prieteni de afară și să încui ușa?’ – ‚Nu, dragă doamnă’ a zis M., ‚în nici un caz: dimpotrivă, ușa să stea pe cât posibil și mai deschisă; aveți încredere în Domnul și lăsați-mă pe mine să rezolv problema.’

Între timp se făcuse deja tulburare vizibilă în toată adunarea, care a sporit și mai mult prin aceea că unii și-au părăsit locurile neliniștiți. M. i-a rugat să se calmeze și să se așeze iar în liniște. El le-a adus aminte că au fost adunați acolo cu un scop care era conform poruncii lui Dumnezeu și plăcut Lui, pentru care îngerii s-au bucurat și diavolii au tremurat, așa că pentru lucrul acesta n-au a se teme de nimic din partea brațului carnal. Atunci, primarul cu însoțitorii lui au pășit în prag. ‚Intrați, domnul meu și luați un loc aici!’ a zis M., în timp ce arăta spre un scaun din apropierea lui. ‚Nu, domnul meu’, a răspuns acesta, ‚Prefer să rămân aici, în picioare.’ ‚Dar trebuie să vă rog hotărât’ a răspuns M., ‚să aveți amabilitatea să intrați și împreună cu însoțitorii dumneavoastră să luați un loc aici, la noi.’ La această dorință fermă omul legii nu s-a mai eschivat, ci s-a așezat împreună cu însoțitorii lui foarte aproape de masa la care stătea M.

M. a continuat apoi să vorbească, fără a face referire la întreruperea ivită, dar a citit atunci cu voce tare din Biblia care stătea deschisă în fața lui, din Matei 5,10-12:

„Ferice de cei persecutați pentru dreptate, pentru că a lor este Împărăția cerurilor. Fericiți sunteți voi când vă vor defăima și vă vor persecuta și, mințind, vor spune împotriva voastră orice lucru rău din cauza Mea. Bucurați-vă și veseliți-vă, pentru că răsplata voastră este mare în ceruri; pentru că așa i-au persecutat pe profeții care au fost mai înainte de voi.”

El le-a descris apoi suferințele și prigonirile pe care apostolii și primii creștini le-au îndurat din cauza adevărului care este în Hristos, le-a prezentat cu ce perseverență și fermitate a credinței au biruit ei în toate acestea mult mai mult, de dragul Aceluia care i-a iubit și cum ei, mânați de dragostea pentru Mântuitorul lor, au știut bine că au toate motivele pentru o astfel de suportare cu bucurie, căci El le-a spus, așa cum tocmai fusese citit: „Răsplata voastră va fi mare în ceruri”. Apoi M. a continuat să scoată în evidență cu mare seriozitate și accentuat, cu ce răspundere incalculabilă și cu ce vină enormă se împovărează cei care, fie din neștiință, fie intenționat, prigonesc pe discipolii lui Hristos; în felul acesta ei își adună singuri mânia, pentru ziua mâniei și a arătării dreptei judecăți a lui Dumnezeu. El a arătat spre această zi ca nefiind departe, în care dreptul Judecător va judeca pe fiecare cu dreptate nepărtinitoare, căci toți trebuie să ne înfățișăm înaintea scaunului de judecată al lui Hristos, pentru ca fiecare să-și primească răsplata pentru binele sau răul pe care-l va fi făcut când trăia în trup.

M. a vorbit cam un sfert de oră în felul acesta, cu mare seriozitate, a încercat în mod deosebit, în rugăciune tăcută către Dumnezeu, a vorbi conștiinței noilor lui ascultători. Adevărul lui Dumnezeu a dovedit și aici putere. Primarul era vizibil mișcat, își ștergea lacrimile din ochi și când M. tocmai făcea o pauză, s-a sculat și a vorbit cu emoție evidentă:

„Domnul meu, trebuie s-o recunosc că până acum am avut o părere ostilă față de unii dintre oamenii pe care îi văd aici și de aceea, cât a stat în puterea mea, am făcut tot ce se poate în relațiile mele oficiale ca să le desființez adunările, pe care le socoteam ilegale și să-i silesc să se întoarcă în sânul bisericii-mamă, pe care unii au părăsit-o deja de mai mulți ani. Dar dacă tot ceea ce tocmai ați spus este adevărat și corespunde Cuvântului lui Dumnezeu și dacă această Carte pe care o aveți în fața dumneavoastră este o traducere fidelă a Cuvântului lui Dumnezeu, atunci trebuie să vă rog să-mi lăsați mie Cartea, ca s-o citesc eu însumi și să-mi pot face o părere corectă despre conținutul ei. Și dacă voi găsi în ea că într-adevăr Dumnezeu Însuși a pronunțat aceste promisiuni și amenințări pe care le-ați enunțat, atunci – și puteți fi sigur de lucrul acesta – sunt atât de departe de a prigoni acești oameni cumsecade și liniștiți în oricare altă privință, încât mai degrabă voi fi prietenul lor declarat.”

În urma acestei declarații, M. a pus să i se aducă imediat câteva Biblii din lada adusă și a oferit câte una în dar primarului, ca și fiecărui însoțitor al său. La propunerea acestuia de a plăti Biblia primită, M. i-a răspuns că-i face o deosebită plăcere să-i ofere Biblia în dar, lui și însoțitorilor lui, deoarece el speră că ei nu vor deveni prieteni doar ai acestor oameni dragi, ci, ceea ce este incomparabil mai important, prieteni ai Domnului Isus Hristos, Care este singurul Mijlocitor între Dumnezeu și om.

M. a pus să i se aducă și restul de Biblii și Noi Testamente și le-a împărțit gratuit săracilor din adunare, care încă nu fuseseră aprovizionați cu Cuvântul lui Dumnezeu. În timp ce se petreceau acestea, ceilalți, care primiseră deja mai de mult o Biblie, au mers la masă, ca prin darurile lor să-și arate recunoștința pentru ziua aceea. Darurile individuale erau de la 2 până la 10 franci și s-au adunat așa, că în curând masa a fost acoperită. M. le-a spus că el nu dorește să primească darurile lor în felul acesta; mai bine să le dea gazdei și alăturat să le fie notat numele, ca suma să poată fi trimisă Societății biblice așa cum trebuie, cu o listă a celor ce au dăruit. Ei au fost atunci de acord, deși nu cu plăcere. Între timp văduva a scos dintr-un sertar un săculeț, pe care i l-a dat domnului M. cu remarcă: el conținea 170 de franci, a căror primire n-o putea refuza, deoarece era prețul pentru Bibliile și Noi Testamentele vândute după instrucțiunile lui, aceluia care le

puteau plăti. Dar M. a dat toți banii gazdei, cu rugămintea ca suma să fie împărțită celor trei familii nefericite, care, așa după cum îi povestise, își pierduseră capul de familie prin prăbușirea unei mine de cărbuni.

Când au auzit acestea, s-au înghesuit în jurul lui M. și l-au copleșit plini de lacrimi, cu mulțumiri și urări de binecuvântare. M. nu mai trăise niciodată în viața lui o scenă atât de înduioșătoare. Nu i-a fost ușor să se sustragă manifestărilor unei atât de tandre și neprefăcute iubiri. Oricât de mult ar fi vrut să zăbovească mai mult la ei, trebuia totuși să plece și de aceea și-a luat rămas-bun de la ei, în timp ce s-a reunit încă o dată cu ei în rugăciune, cerând peste ei belșug de binecuvântare în bogății cerești prin Isus Hristos.

Toți cei prezenți l-au condus la trăsură. Înainte de a urca, li s-a mai adresat cu un cuvânt de rămas-bun: ‚Dragi prieteni! – a spus el – ‚sunt unii printre voi, care încă nu s-au predat lui Dumnezeu și încă sunt în afara arcei mântuirii, așa că vă rog cât se poate de insistent, nu dați somn ochilor voștri și ațipire pleoapelor voastre, până nu-L găsiți pe Mântuitorul. Dar voi, care deja ați gustat ce bun este Domnul, trăiți în apropierea lui Dumnezeu; purtați încrezători și bucușori crucea Mântuitorului vostru, creșteți fără încetare în cunoștința Domnului nostru și fiți roditori din belșug în El și astfel veți birui în toate prin harul lui Dumnezeu, da, mai mult decât biruitori.‘ Cu aceste cuvinte i-a încredințat lui Dumnezeu și harului Său în Domnul și Mântuitorul și a plecat, însoțit de rugăciunile și de urările lor de binecuvântare. Era despărțirea până în ziua în care se vor întâlni din nou în Împărăția Tatălui lor, unde nu se mai cunoaște nici o durere a despărțirii, unde nu va mai fi nici o suferință și nici un vaiet, unde Dumnezeu însuși va șterge toate lacrimile din orice ochi.

După întoarcerea sa la Paris, M. a primit de la văduvă înștiințarea, că Bibliile lăsate acolo au fost toate împărțite, dar cererea pentru Cuvântul lui Dumnezeu crește din toate părțile. Dar în vremea aceea a apărut și un interes general printre creștinii din Franța și din Anglia pentru acest sat din munți. Era din cauza primei părți a acestei povestiri, tipărită de Societatea londoneză de tractate și larg răspândită. Cu această ocazie M. a primit de la o adunare din interiorul Angliei, un dar de vreo 500 de franci, pentru a cumpăra de ei Biblii, spre a fi trimise văduvei pentru o împărțire gratuită. Da, o familie engleză bogată, credincioasă, a vizitat într-o călătorie satul din munți, determinată de povestirea lui M. și a rămas nu mai puțin de trei săptămâni la oamenii aceia buni, timp pe care, după întoarcerea lor la Paris, l-au lăudat ca fiind cel mai binecuvântat din viața lor.

Bibliile și Noi Testamentele cumpărate din darul adunării engleze, au fost împărțite în mai puțin de opt zile, împreună cu tractatele anexate. Împreună cu înștiințarea despre acest lucru, văduva i-a trimis lui M. o scrisoare de mulțumire pentru binefăcătorii creștini din Anglia, care exprima în simplitate și cordialitate mulțumirea pentru darul îmbelșugat al Cuvântului lui Dumnezeu. Ea a povestit în scrisoare amănunțit și despre râvna cu care Cuvântul lui Dumnezeu era citit și ce binecuvântare a pricinuit în familiile catolice la care a ajuns, prin convertirea mai multor suflete la Domnul Isus. Pe lângă acestea ea a mai amintit că încă se mai arată dorință spirituală și multe persoane și familii încă n-au fost dotate cu Cuvântul lui Dumnezeu; ea a exprimat și mulțumirea ei și a prietenilor ei față de Dumnezeu pentru minunea dragostei Sale, care a pus pe inima copiilor lui Dumnezeu să se unească pentru răspândirea Cuvântului lui Dumnezeu și să strângă daruri pentru a trimite Evanghelia harului celor săraci și părăsiți.

Ultima scrisoare pe care M. a primit-o de la văduvă înainte ca el să părăsească Franța, i-a adus 200 de franci pe care ea și copiii ei i-au strâns ca dar de dragoste pentru Societatea biblică, ca recunoștință pentru Bibliile și Noi Testamentele primite. M. i-a răspuns că acest dar îi face mai multă bucurie decât dacă ar fi primit de oriunde din altă parte 20 000 de franci, pentru că acesta este pentru el o nouă mărturie despre dragostea acelor suflete pentru Cuvântul lui Dumnezeu. El i-a trimis pentru această sumă întreaga valoare în Biblii și Noi Testamente, împreună cu 250 de Testamente ca dar al Societății și 50 ca un ultim dar din partea lui, înainte de plecarea sa.

Apoi M. a dat văduvei numele unui prieten din Paris, căruia să i se adreseze pe viitor cu dorințele ei, a sfătuit-o să rămână tare în credință și să aibă ochii ațintiți neclintit asupra Mântuitorului și a încredințat-o lui Dumnezeu, în nădejdea bună că toți se vor regăsi curând împreună, prin bogăția incommensurabilă a harului Său, în fața tronului Mielului, unde este bucurie din belșug și desfătări veșnice la dreapta Lui. – Dar apoi Dumnezeu a supravegheat și a binecuvântat binevoitor și de atunci înainte lucrarea și poporul Lui în cea parte de sud a Franței până în această zi.

4. FRANZISCUS ALARDUS⁵ Reformatorul comitatului Oldenburg

„Cine iubește pe tată sau pe mamă mai mult decât pe Mine,
nu este vrednic de Mine.” – (Matei 10,37)

Pe la anul 1500 trăia la Bruessel, în Brabant, un nobil pe nume **Wilhelm Alardus de Cantier**. Dumnezeu l-a binecuvântat cu tot felul de bunuri pământești și douăzeci de fii împreună cu patru fiice stăteau sănătoși și vioi în jurul mesei lui. De aceea și era auzit de multe ori laudând pe Domnul cu gură veselă și se vedea cum se străduia mereu să aline cu comorile lui nevoia fraților mai săraci și astfel să-și dobândească o comoară pentru cer. Dar el credea indiscutabil că putea să-și arate mulțumirea față de Dumnezeu abia atunci când ar fi consacrat în slujba pentru Domnul și Mântuitorul lui, pe unul dintre fiii lui și l-ar fi trimis la mănăstire după datina timpului de atunci. Soția lui, care nu găsea nici o plăcere în marea caritate a bărbatului ei, îi împărtășea pe deplin părerea în această ultimă chestiune; dar nu la fel și fiii lui. Căci ori de câte ori tatăl le prezenta dorința inimii lui, tot de atâtea ori refuzau să-l asculte în această problemă. În sfârșit, s-a ridicat fiul cel mai tânăr, pe nume Franziscus (alții îl numesc și după celălalt prenume al lui: Matthias), din dragoste pentru tatăl lui, ca să împlinească dorința acestuia, după care a și fost dus îndată ce a împlinit 16 ani, la Antwerpen, într-o mănăstire. Din cauza râvnei lui mari, ca și al multor altor daruri, a fost primit chiar acolo, la vârsta de 22 de ani, în ordinul dominicanilor.

În vremea aceea era mare comerț și afaceri în Antwerpen și întotdeauna era adunat acolo mult popor din toate părțile. Odată s-a întâmplat că un negustor tânăr din Hamburg, care deja aderase la învățătura lui Luther, a intrat în biserica unei mănăstiri, l-a auzit acolo predicând pe călugărul Franziscus Alardus și i-a plăcut atât de mult predica lui, încât a dorit să-l cunoască mai îndeaproape; dar teama de inchiziție l-a reținut. Când a ajuns a doua oară în acea biserică a mănăstirii, a pățit la fel; în sfârșit, când a ajuns a treia oară acolo și l-a auzit încă o dată pe același călugăr predicând, a luat hotărârea fermă, fie ce-o fi, să intre în vorbă cu acesta după terminarea slujbei și să-l invite în locuința lui. Aceasta din urmă a avut loc, iar după câteva zile Alardus l-a vizitat pe negustor, când, apoi, în discuția lor au ajuns și la domeniul religiei; au discutat mai cu seamă despre Reforma din Hamburg și despre doctrina și scrierile lui Luther. Alardus, catolic fiind, a respins acestea din urmă în mod categoric, la care negustorul l-a întrebat dacă a citit vreodată scrierile lui Luther, pentru că, dacă ar fi fost așa, ar gândi și ar vorbi cu totul altfel despre Luther. Alardus a răspuns că în mănăstirea lor este absolut interzis să se citească scrierile lui Luther, iar când negustorul l-a întrebat după aceea, în continuare, dacă ar avea chef să citească în mod secret scrierile lui Luther și astfel să se informeze mai bine despre doctrina lui Luther, la care i-a oferit apoi câteva tractate mici despre scrierile lui Luther, ca să le citească până

⁵ Preluat din “Ehrendenkmal treuer Zeugen Christi”, (volumul 2). Editura Joh. Hermann, Zwickau.

la capăt, acela a răspuns încă o dată că le este interzis să citească aceste scrieri eretice; și chiar dacă ar face-o în taină, tot ar trebui curând să recunoască acest lucru la spovedanie și apoi să îndure o pedeapsă grea. În sfârșit, după o convorbire lungă, Franziscus Alardus s-a decis să citească scrierile lui Luther și anume, dacă le-ar putea citi atât de tainic, încât să nu afle nimeni. Ca urmare, negustorul i-a arătat valiza în care le ținea, i-a dat cheia valizei, ca și cea a camerei, ca să poată el însuși să le citească în secret și pentru că el trebuia acum să se întoarcă la Hamburg, i-a promis că în curând, la întoarcerea sa, îi va aduce și mai multe scrieri ale lui Luther.

Când după un an negustorul s-a întors iar la Antwerpen și l-a întrebat pe Alardus despre părerea lui în legătură cu Luther, acesta a răspuns că scrierile lui Luther îi plac atât încât, dacă n-ar fi în mânăstire, ar ști sigur ce ar vrea să facă. Comerciantul i-a promis după aceea discreție și să-i facă orice favoare, după care, apoi, Franziscus să-și destăinuie părerea sinceră, ce are de gând să facă dacă ar putea fugi în siguranță, să părăsească papalitatea. Negustorul, care tocmai avea o corabie particulară ancorată în Antwerpen, i-a promis că-i face la comandă niște haine cavalești și dă ordin marinarului său, că de îndată ce vântul este favorabil și Alardus urcă în corabie, să ridice ancora și să iasă în larg.

Lucrul acesta s-a și petrecut apoi. La timpul potrivit călugărul și-a dezbrăcat la negustor hainele călugărești și le-a îmbrăcat pe cele cavalești. Spre seară marinarul l-a luat la bord și a plecat imediat cu el, cu corabia, așa că atunci când s-a crăpat de ziuă era deja în larg.

Iar când seara mânăstirea a fost inspectată, toți călugării erau în chiliile lor, în afară de Alardus. Dar pentru că până atunci avusese întotdeauna o comportare bună în viața lui din mânăstire, porțile mânăstirii au fost lăsate deschise o jumătate de oră mai mult decât de obicei, din dragoste pentru el și din porunca abatelui. După scurgerea acestui timp, a fost căutat în toată cetatea, printre cunoscuții lui și pentru că n-a fost găsit, porțile au fost închise. În dimineața următoare, devreme, abatele a pus să fie căutat încă o dată pretutindeni și pentru că n-a fost găsit, în cele din urmă au cerut informații la toate porțile cetății și în port, de la pasagerii care au călătorit pe acolo. Pentru că de aici s-a obținut știrea despre un presupus cavaler plecat cu o corabie, au pus ca acea corabie să fie urmărită repede. Dar aceasta era deja atât de departe în larg, încât n-a mai putut fi ajunsă.

Deci Franziscus Alardus a ajuns cu bine și în siguranță la Hamburg și curând după aceea a venit și comerciantul lui. Acesta l-a trimis apoi pe Alardus, pe cheltuiala lui, la universitatea din Jena ca să studieze acolo teologia, îi dădea în fiecare trimestru și banii necesari pentru a se întreține. Și după ce Alardus a petrecut doi ani la universitate, comerciantul a murit, iar prietenii și moștenitorii acestuia au împărțit imediat toată moștenirea. Dar lui Alardus nu i s-a adus nimic la cunoștință despre acest deces și nici bani nu i-au mai fost trimiși pentru existență. Întrucât n-a primit nici un răspuns la repetatele lui scrisori imploratoare, s-a văzut nevoit să plece personal la Hamburg, dar la sosirea lui acolo a trebuit să audă că negustorul murise, iar moștenitorii lui nu mai voiau să-l sprijine în continuare.

În starea aceasta, trist și părăsit, în care nu știa ce să facă, s-a gândit la marea dragoste a tatălui său pentru el și cum îl numea mereu „Beniamin” al lui și s-a gândit cu bucurie că acesta se va îndura de el și îi va da atât, cât să se poată descurca mai departe onorabil în lume. De aceea s-a sculat imediat și a plecat prin Bremen și Oldenburg spre Bruessel din Brabant, dar cu intenția de a rămâne ascuns, să nu se lase văzut, până nu va fi vorbit cu tatăl lui.

Dar abia ajuns în Bruessel, așa s-a nimerit, că mama lui l-a întâlnit imediat pe stradă și l-a recunoscut. Abia l-a zărit și a alergat la el și nu l-a învinovățit doar, cu cele mai dure cuvinte pentru erezie și apostazie, ci l-a înșfăcat, a chemat niște oameni străini în ajutorul ei și l-a predat pe propriul ei fiu, pe care l-a purtat sub inima ei, inchiziției, pentru cea mai severă pedeapsă.

Preoții romani au făcut tot ce au putut ca să-l aducă în starea de a trece iar la ei; dar Alardus nu voia nici să audă, nici să știe nimic despre așa ceva, ci a rămas statornic în credința odată recunoscută și mărturisită în Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, ca fiind singurul lui Mijlocitor și

Salvator. De dragul distinsei familii din care provenea, s-a luat după aceea decizia, să nu fie ars pe rug, în foc, cum era de altfel obiceiul, ci să i se dea otravă, ca să fie omorât în felul acesta. Aceasta din urmă s-a și făcut cu el, iar pe lângă aceasta s-a poruncit străjii care stătea în fața ușii sale, să nu i se dea nimic din ce ar cere. După ce a înghițit otrava, a început să-i fie foarte sete. El a rugat paza cu vorbe stăruitoare pentru ceva de băut. Dar oricât a strigat după ajutor, că și se făcea milă de el când îl auzai, nu era nimeni care să-i răspundă, nici ca să-i dea ceea ce ruga să i se dea. În această sete mistuitoare a observat dintr-odată o fântână sub fereastra lui și deci s-a grăbit să-și lege căciula de o panglică lungă, pe care tot Dumnezeu l-a făcut s-o găsească și s-o coboare printre gratii în fântână. Abia a obținut apă în felul acesta, că a băut atât de multă, încât imediat după aceea a trebuit să vomite și a eliminat aproape toată otrava; dar în urma acestor eforturi a fost foarte epuizat și bolnav, așa că a trebuit să se culce în pat. El a putut să simtă și mai târziu, până la sfârșitul vieții sale efectul otrăvii, așa cum se plângea de multe ori de lucrul acesta față de copiii lui.

În dimineața următoare, mama lui ca și membri inchiziției au crezut că Alardus al nostru va fi murit deja de la otrava înghițită; dar când încă l-au găsit în viață, au încercat din nou să-l aducă înapoi la religia papală. Dar pentru că a rămas neclintit la adevărul evanghelic, mama lui s-a îndârjit împotriva lui astfel, încât a strigat: ‚Atunci, ereticule, n-ai decât să primești cea mai grea pedeapsă a inchiziției și să fii ars în foc.’ Zicând acestea, s-a sculat ca să pună ea însăși să se aducă trei care cu lemne pentru rugul lui; iar căraușului i-a dat sarcină ca de fiecare dată când aduce lemnele la închisoare, să strige tare: ‚Franziscus Alardus! Acesta este primul, al doilea, al treilea car de lemne, pe care mama ta a pus să fie adus pentru rugul tău, pe care să fii ars mâine.’

Când sentința de ardere a căzut peste el, iar aceasta a fost stabilită pentru dimineața următoare, a fost dus până atunci în cetățuia din Bruessel, în turnul înalt. Când în ultima noapte petrecută aici s-a culcat în pat de oboseală și era în somnul cel mai adânc, i s-a părut ca și când ar auzi o voce care îi spune: ‚Francisce! Surge et vade!’ (adică: Franziscus! Scoală-te și pleacă repede!) Când s-a trezit din cauza aceasta, a crezut la început că a fost un vis și de aceea s-a culcat iar la loc. Când a fost adormit pe jumătate, a auzit încă o dată că i se spune: ‚Francisce! Surge et vade!’ În timp ce s-a trezit de tot din cauza aceasta și s-a ridicat în capul oaselor gândindu-se la acestea, ce-ar putea fi și însemna, a auzit a treia oară, pe când era treaz de tot, chemarea: ‚Francisce! Surge et vade!’

Atunci s-a sculat din pat pe întuneric, și-a făcut rugăciunea către Dumnezeu și s-a rugat ca dacă aceasta este chemarea Lui, atunci să-i arate și mijlocul și căile pentru salvare. Când și-a terminat rugăciunea, i s-a părut că luna își arunca lumina pe undeva în temniță; a cercetat mai amănunțit locul acela pe unde intra lumina și s-a străduit să se cațere acolo. După ce a reușit, a observat că o răsuflătoare rotundă străbătea peretele închisorii, dar așa de îngustă, încât poate ar putea trece prin ea fără haine, gol de tot și desculț. După aceea a coborât iar, a luat cearceaful de pe pat, l-a rupt în fâșii diferite și a făcut funie din ele. Când a fost gata cu aceasta, s-a cățarat iar la răsuflătoare, și-a aruncat întâi afară hainele pe care le dezbrăcase mai înainte și le adunase într-o legătură, după aceea a legat funia strâns în partea de sus și apoi a coborât pe ea. A coborât cu bine până la jumătatea turnului; apoi a văzut, spre spaima lui, că ajunsese la capătul funiei și că ar trebui să se arunce cu cel mai mare pericol de moarte, în adâncul întunecos și înfiorător, lucru la care s-a și hotărât apoi, într-o încredere credincioasă, după ce aici, plutind între cer și pământ, și-a înălțat încă o dată inima spre Dumnezeu, într-o rugăciune copilărească. Dar s-a nimerit, din fericire pentru el, că s-a scufundat până la gât într-o groapă cu bălegar sau într-o hazna, prin care Dumnezeu a intenționat să-l salveze, aici ca și imediat după aceea, pe poartă afară. S-a curățat repede de murdărie, atât cât s-a putut, și-a îmbrăcat iar hainele și era îngrijorat, cum să iasă acum din cetățuie, deoarece deja începea a se crăpa de ziuă.

S-a furișat tiptil la poartă și tocmai voia s-o deschidă, când s-a apropiat santinela ca să-l întrebe cine este și unde vrea să meargă. Dar ea a fost așa de deranjată de putoarea îngrozitoare care venea de la Alardus, încât l-a alungat de lângă ea și l-a izgonit pe poartă afară, cu vorbe

violente de ocară și sub mai multe lovituri. Abia ieșise pe poartă, că s-a grăbit să străbată cetatea; dar când a lăsat în urmă cu bine poarta cetății, au început să-l lase puterile și ca urmare a înghițirii otrăvii, ca și fricii de moarte suferită, s-a prăbușit leșinat. Doar cu mult efort a putut mai târziu să se târască lateral de drum, într-un mărăciniș des, unde a zăcut trei zile fără mâncare și fără băutură.

Când în dimineața următoare trebuia să se facă execuția lui și au venit la temniță să-l ia, au găsit-o goală, dar au văzut curând în ce fel a scăpat. După aceea s-a hotărât să se trimită un vânător cu mai mulți câini pe urmele lui, pentru a-l aduce înapoi. Dar pentru că vânătorul credea că prizonierul trebuia să fie deja foarte departe, l-a urmărit pe drumurile cele mai îndepărtate și a petrecut astfel zadarnic toată ziua, până spre seară când s-a grăbit să se întoarcă încă înainte de închiderea porților cetății.

Alardus obișnuia mai târziu să povestească de multe ori despre aceasta, că și pe atunci avea dreptate să simtă ocrotirea îndurătoare a lui Dumnezeu. Căci pe când câinii de vânătoare erau încă departe de tufiș, au simțit mirosul și au venit toți spre tufiș cu lătrături puternice; dar nici unul nu s-a apropiat de el. Pentru că vânătorul s-a grăbit din cauza închiderii porților, nu s-a întors la lătratul lor, ci i-a chemat la el, iar mai departe n-a fost urmărit.

Când a zăcut și a treia zi în tufiș fără mâncare și băutură și a început să-i fie foarte foame, s-a nimerit că un căruțaș care adusesse marfă în cetate și o vânduse acolo, ieșea din cetate și își mânca cina. Alardus, când l-a văzut, s-a dus la el din tufiș și l-a rugat pentru o bucată de pâine. În același timp l-a rugat, deoarece zăcuse mai multe zile bolnav în tufiș, să-l ia cu el în căruță până într-un anumit loc, unde știa că sunt oameni milostivi care-l vor primi bine. Dar în localitatea aceea o avea pe sora lui, lucru pe care, totuși, nu l-a spus căruțașului.

Căruțașul s-a lăsat înduplecat, l-a luat cu el și l-a dus până în fața casei surorii lui, în toiul nopții, la ora 12. Dar îndată ce sora lui l-a văzut, în prezența căruțașului s-a răstit la el cu vorbele: „De unde vii, eretic blestemat? Vrei să mă nenorocești împreună cu tine? Du-te la dracul!” ș.a.m.d. Când bărbatul ei a auzit așa ceva, s-a grăbit la ei și a rugat-o să tacă, iar pe Alardus l-a condus într-o cameră retrasă, unde i-a dat niște bani de drum și apoi s-a sfătuit cu el, cum ar putea ieși din țară cel mai bine și mai sigur. Cu căruțașul, care între timp se îmbătase, a încheiat o înțelegere: să-l mai ducă pe Alardus până într-un anumit loc, până unde i-a dat și pe unul dintre slujitorii lui, drept călăuză.

Când Alardus a ajuns în acel loc, a nimerit, în sfârșit, în siguranță, după multă umblare în căutarea drumului, în comitatul Oldenburg, unde (pe la anul 1534) a fost numit de către contele Anton, predicator al curții și predicator de după-masă la biserica St. Lambert. Cu râvnă înfocată pentru lumina curată a Evangheliei și cu o elocvență extraordinară predica aici spre bucuria contelui, ca și a cetățenilor din Oldenburg; și împreună cu Ulrich Ilksen a fost, acum 300 de ani, promotorul principal al Reformei din acel ținut. El a scris printre altele, „Antwerpische Konfession”, a lucrat spre sfârșit în nord și la Wilstria, în Stormarn și a murit în cea din urmă localitate, la 10 septembrie 1578, în credința vie în Isus Hristos, Domnul și Mântuitorul său, pe Care, în timpul vieții sale, L-a mărturisit așa de îndrăzneț și devotat, cu mari piedici.

5. CUM AU GĂSIT PACE UNELE SUFLETE ÎN CĂUTAREA MÂNTUIRII, DIN ȚINUTUL SINIM (China și Coreea)

1. DOAMNA DZUI, O “LIDIA” CHINEZĂ

În China există nenumărate societăți și secte secrete; numărul adeptilor lor se ridică probabil la milioane. În timp ce unii revoluționari urmau tendințele și aveau scris pe steagul lor “Jos dinastia Manci”, ascetismul (înăbușirea pornirilor senzuale) și fuga de lume erau ținta altora. Societatea omenească cu egocentrismul ei, cu lipsa dragostei de adevăr și a milei le era potrivnică. Bucuriile lumii nu puteau să le satisfacă inimile. Întrebarea: „Unde își găsește sufletul patria, odihna?” a devenit pentru ei o întrebare arzătoare, a cărei soluționare satisfăcătoare n-o găseau în sistemele religioase dominante chinezești. Nici **confucianismul** cu cultul strămoșilor, nici **budismul** de acum cu cinstirea statuilor sculptate în lemn sau lucrată în lut și nici **taoismul** cu slujba demonică, nu le dau lămurirea ce mulțumește inima care întreabă. Băjbâind caută ceva mai bun. Cineva a spus foarte potrivit: „Sufletul trezit întinde tentacule dincolo de golul care ne desparte de cele nevăzute și înțelege esența vieții de apoi. Tânjește după ceea ce este veșnic.” „Am fost creați pentru Dumnezeu, iar inima n-are odihnă până nu se odihnește în El”, spune Augustin.

Astfel de suflete care caută se atașează de suflete animate de aceleași sentimente, ca în liniștea nopții să-și exercite ceremoniile tainice, să recite papagalicește litanii budiste, să tămâieze idolul lui și altele asemenea. Regulamentele unor secte cer de la adepții lor abținerea pe viață de a consuma carne, ca să nu se facă vinovați de uciderea unei ființe vii. Mâncarea și-o prepară numai cu ulei, nu mănâncă ouă, nu fumează și nu beau deloc vin. Alții și-au impus jurământul celibatului, cu toate că sunt laici; n-au nici o proprietate funciară și nu-și construiesc case proprii. Prin aceasta voiau să se desprindă de materie și să devină vrednici ca să intre pe porțile „cerului de Apus” (Paradisului). Unii se închină la Buddha – la ‘cel iluminat’ -, dar fără a avea un portret al lui.

Asemenea suflete primesc de cele mai multe ori cu bucurie vestea mântuirii, de îndată ce le este oferită. Odată câștigate pentru Evanghelie, sunt cele mai bune și mai devotate mărturisitoare mădulare dintre creștini.

Doamna Dzui, o văduvă de 55 de ani, o creștină serioasă și un mădular al „Adunării lui Isus” din nordul Chinei, a fost un astfel de suflet care L-a căutat pe Dumnezeu. Deja ca fată de 10 ani a simțit o oarecare neliniște a inimii și mai bine de 34 de ani a căutat în toate felurile și prin toate mijloacele să-și potolească dorul sufletului. Ea însăși a mărturisit că nu dorea fericire sau bogăție, ci voia să găsească adevărul și „să vadă fața lui Dumnezeu”. La început a frecventat, ca și ceilalți locuitori ai satului, templele idolești din apropiere, se arunca în fața idolilor și se lovea cu capul de pământ. De multe ori se arunca la pământ în fața idolilor muți de câte 50, până la de 60 de ori pe zi. Dar pentru că la vârsta de 15 ani încă nu găsise pace, s-a alăturat unei societăți secrete. Trei ani mai târziu s-a îmbolnăvit grav și se temea că trebuie să moară. Această teamă în fața morții a determinat-o să devină membră a sectei vegetarienilor. Până la vârsta de 25 de ani a aparținut acestei secte și s-a abținut absolut de la toate mâncărurile cu carne, s-a păzit să mintă, să înșele sau chiar să culeagă vreun spic de pe câmpul altora. Dar în ciuda tuturor acestor „fapte bune”, a devenit din ce în ce mai nefericită. În disperarea inimii ei ieșea de multe ori afară, sub cerul liber și-l ruga pe Tien Laoyc (bătrânul tată al cerului) să-i descopere adevărul.

Un om bătrân, care a avut milă de ea, i-a spus într-o zi despre o carte - Calea spre fericire -, care îi va da lămuriri în legătură cu ceea ce caută ea. Aceasta se putea obține dintr-un oraș, la o distanță de două zile de călătorie. Acum singura ei silință era de a poseda această carte valoroasă. Dar pentru că era foarte săracă, și-a vândut oalele de gătit și tigăile, s-a mulțumit cu cea mai simplă mâncare, până a economisit atâția bani, ca să plătească drumul cuiva care să-i cumpere

cartea. Dar – vai! Nu știa să citească; și nici în sat nu era nimeni care putea s-o inițieze în tainele cărții.

După alți doi ani de căutări serioase a auzit despre un om care locuia la o depărtare de două mile, care ar fi în stare să explice conținutul cărții. În râvna ei s-a pornit imediat la drum și s-a grăbit atât cât puteau s-o ducă picioarele ei infirme, la acel om, un bătrân preot budist și l-a rugat pe acesta s-o învețe. Dar preotul s-a eschivat foarte hotărât să facă lucrul acesta, pentru că ea era – femeie.⁶

Sărmana femeie chinută s-a aruncat la picioarele preotului și a jurat să nu se miște de pe loc, până el nu-i va fi de folos. Când acesta a văzut-o pe nefericita femeie la picioarele lui, s-a lăsat înduioșat. I-a promis c-o învață anumite litanii și forme de rugăciune. Acestea și urmarea cu grijă a anumitor obiceiuri rituale îi vor da, în cele din urmă, atât de mult dorita odihnă a sufletului. Opt ani a urmat ea acestea cu conștiinciozitate excesivă. În cursul zilei trebuia să-și câștige existența; dar în liniștea nopții, când oamenii dormeau, se scula, se ducea în curte și se supunea practicilor religioase prescrise. Sănătatea ei a avut de suferit din cauza aceasta, dar n-a găsit liniște. Când a vorbit cu bătrânul preot despre îndoiala care creștea în sufletul ei din această cauză, acesta a devenit mânios și a refuzat s-o instruiască mai departe, cât timp are îndoieli.

În chinul ei sufletesc a fugit în munți și a petrecut postind trei zile într-o peșteră, în speranța că prin aceasta se va face lumină pentru ea. Dar nici o rază de lumină n-a strălucit în noaptea sufletului ei. Datoria de a avea grijă de mama ei bătrână și de fratele ei lepros, au mână-o înapoi acasă.

Puțin timp după aceea s-a îmbolnăvit bătrânul preot, duhovnicul ei. Ea l-a vizitat pe când el era pe patul de moarte și l-a întrebat dacă are pace. ‚Nu’, a strigat el disperat, ‚știu că sunt pe drumul spre iad; tot ce te-am învățat nu folosește la nimic!’ Din acel ceas și-a dat seama sărmana femeie, că faptele proprii nu pot îndepărta povara păcatelor. Ea s-a mai rugat doar, că dacă există undeva un Dumnezeu care îi aude strigătele, să i se facă cunoscut. Nu mult după aceea a venit un om în sat, care auzise noua învățătură a străinilor, „învățătura lui Isus”. Dar când femeia a auzit că Salvatorul oamenilor provine din cer și totuși a fost născut de o femeie, la început n-a vrut să audă nimic despre această învățătură. Dar doi ani mai târziu s-a îmbolnăvit una dintre prietenele ei. Atunci s-a jurat să creadă „noua învățătură”, dacă acest Dumnezeu va asculta rugăciunile în Numele lui Isus, pentru însănătoșirea aceleia. Acesta trebuia să fie pentru ea semnul că Evanghelia este adevărul. Într-adevăr, bolnava s-a însănătoșit din nou.

De acum înainte doamna Dzui mergea cu alte câteva femei din localitatea lor, la cel mai apropiat stabiliment de misiune, unde trimișii lui Dumnezeu vesteau Evanghelia despre Isus, Fiul lui Dumnezeu, care a făgăduit celor trudiți și împovărați, înviore și odihnă pentru sufletele lor și li le-a dat. Începând de atunci a primit Cuvântul lui Dumnezeu dornică de mântuire și cu râvnă. În sufletul ei s-a făcut lumină, ca și în cazul păgânei Lidia, care dornică de mântuire s-a îndreptat spre iudei, iar apoi a auzit prin Pavel Evanghelia despre Isus; ea a găsit ceea ce mai bine de 30 de ani a căutat zadarnic, **mântuire** și **pace** cu **Dumnezeu**. Acum este o ucenică fidelă și recunoscătoare a Domnului, străduindu-se cu râvnă să recomande femeilor din jurul ei mântuirea în Hristos și să conducă suflete la El.

⁶ **Notă:** Religiiile păgâne nu au pentru sexul feminin nici o mângâiere. Budismul recunoaște în femeie numai o ființă fără suflet, necurată, pe care o așteaptă cele 18 pedepse ale iadului și pentru care nici un Paradis nu-și va deschide vreodată porțile.

2. CONVERTIREA LUI DU

De fapt îl chema **Sung Choon** și provenea dintr-una din cele mai vechi și mai respectabile familii ale țării, care își aveau reședința în Seul, onorabila capitală a Coreei.

Du era un omuleț înalt numai de 5 picioare, dar ținea capul sus ca un rege și nu era mai puțin mândru, cu toate că tatăl său a adus o pată foarte rușinoasă asupra familiei.

Și aceasta a fost așa:

Era în anul 1866, când francezii au inundat ținutul de coastă cu bubuit de tun și zăngănit de arme. Tatăl lui Du s-a temut pentru familia lui și a fugit din Seul, pentru a-și pune în siguranță soția și pe cei trei băieți mici: Du, Kil-choon și Hoi-choon. Acest pas nechibzuit nu i l-a iertat împăratul niciodată și, lipsit de averea lui, destituit din funcția sa, a trebuit acest bărbat, altfel atât de respectat, să petreacă 16 ani în sărăcie și surghiunire.

Cu toate că Du, acum, ca și ceilalți copii ai satului, trebuia să dezgroape rădăcini și să adune iarbă pe marginea străzilor și a drumurilor, totuși a rămas un mic împărat în mijlocul tineretului modest din sat, îi conducea în jocurile și luptele lor, iar la școală se evidenția la învățătură în fața tuturor.

Astfel a trecut an după an. Du a împlinit 23 de ani și a putut să meargă în Japonia ca să studieze acolo și să-și însușească înțelepciunea Apusului, pe care și fratele lui, Kil-choon, a adus-o cu el din America, unde a fost plecat pentru mai mulți ani. Acest Kil-choon a fost un bărbat așa de isteț și de înzestrat, încât în anul 1895 a fost făcut ministru al Afacerilor Externe. Dar bucuria n-avea să dureze mult. În răsturnările și luptele anilor care au urmat, ministerul a fost scos din funcție. Kil-choon a fugit în Japonia, unde trăiește și astăzi în exil. Celălalt frate a fost ucis, iar sărmanul Du stătea sub bănuială gravă și abia putea în ascunzătoare, să-și salveze viața de urmăritorii lui.

În acest timp, Du a plâns de multe ori pentru sărmana lui patrie sfâșiată de atacuri, dar nu plânsese încă pentru păcatele lui, căci, ostil întregului creștinism, ceea ce nu este demn de un bărbat respectabil, și-a menținut sufletul în somnul morții, în care zăcea din tinerețea lui. Dar Dumnezeu, după cum se știe, parcurge de multe ori căi minunate, pentru a rupe lanțuri și pentru a trezi morți spiritual.

În acest scop, Du trebuia să ajungă la închisoare. Într-o zi l-au ridicat ca infractor politic și l-au închis în fundul temniței. Bietul Du! Aici era frig și întuneric. Orele treceau încet. Nici o carte, nici un prieten nu venea la el pentru a-i mai trece timpul. Nici o nădejde nu trăia în sufletul sărmanului coreean. Era omul cel mai nefericit pe care ni-l putem imagina.

Aceasta a fost clipa în care Dumnezeu a putut și a vrut să intervină.

Într-o zi s-a deschis ușa celulei și odată cu mâncarea sărăcăcioasă a fost strecurată înăuntru o carte chinezească mică, în care deținutul mirat a citit dedicația: ‚Lui Du, de la prietenul lui, De’.

Destinatarul a privit darul clătînând din cap. El venea din mâna unui bărbat pe care abia dacă-l cunoștea; dar acesta nu era nici respectabil, nici o companie de dorit, căci de 20 de ani își petrecea timpul cu străinii nesuferiți, ducea cărțile creștine în popor și după părerea lui, nu provoca decât nenorocire. Dar deși la început a privit cu dispreț cartea dăruită, un Nou Testament, a biruit totuși plictiseala curând și curiozitatea și Du a început să citească.

De n-a aflat dacă slujbașul mituit de el a predat cartea și n-a aflat nici dacă Du a acceptat-o; nici o informație n-a răzbit vreodată din adâncul temniței, afară. Dar Duhul Sfânt era la lucru. Timp de doi ani a citit Du iar și iar vestea despre salvarea păcătoșilor, despre dragostea lui Dumnezeu, despre Mântuitorul răstignit și viu. A citit, a fost de acord și în timpul cititului sufletul lui a devenit foarte primitiv și dornic de mântuire. ‚Există iertare la Dumnezeu, este nădejde aici și pentru mine!’ Acesta a fost rezumatul convingerii la care a ajuns Du, din această carte. ‚Ah’, a spus el mai târziu, adesea, ‚ce s-ar fi ales de mine dacă n-aș fi ajuns la închisoare? Veșnică recunoștință lui Dumnezeu, că m-a dus pe acest drum întunecos și adânc!’

După acești doi ani, Du a fost eliberat din închisoare, dar numai pentru a fi trimis în exil. Dar și în acest lucru a fost mâna lui Dumnezeu. Districtul în care Du a fost trimis, era locuit numai de poporul sărac, de creștini disprețuiți.

La început, pentru omul distins, dar care până acum, numai după cunoaștere, încă nu era cu adevărat un creștin, a fost un gând dificil să se amestece, frățește, printre locuitorii satului, săraci și neștiutori. Plecatul și smerirea îi erau neplăcute. Cu toate acestea, duminică și-a băgat Noul Testament în buzunarul interior al hainei, a închis bine nasturii paltonului deasupra și a mers la biserică. Încă nu îndrăznea să dea cărțile pe față.

Dar în timp ce ședea acolo, el, omul distins și învățat, între țărani necizelați și arși de soare, în timp ce asculta cuvântul evanghelistului stângaci dar sensibil, când i s-a plecat capul și i s-a plecat inima, atunci i s-a topit mândria și și-a zis: „Cu ce ești tu superior față de aceștia? Nu sunt ei fericiți și pe lângă aceasta, sinceri și fideli în mărturisire? Nu sunt ei regi în comparație cu tine, un laș mândru?”

Ajuns acasă, Du s-a predat Mântuitorului în întregime și și-a încheiat rugăciunea cu vorbele venite din adâncul inimii: „Facă-se nu voia mea, ci a Ta!”

De atunci Du are pace și încearcă să vorbească despre Isus cu oricine, cu care Dumnezeu îl pune în contact. Omul mărunțel arde în focul dragostei Lui, iar de câteva luni, de când a fost eliberat și din surghiun, merge de colo-colo propovăduindu-L pe El, pe Cel care l-a eliberat pe Du pentru timp și veșnicie, în timp ce El îl trimitea în închisoare și în exil.

În oraș locuia, exact peste drum de locul unde era acum casa lui Du, un om mare și puternic, pe nume Doon, un dușman declarat al familiei lui Du. Certurile dintre aceste două familii obișnuiau să fie disputate cu sabia, altfel bărbații nu se cunoșteau sau nu se salutau pe stradă. Dar acum Du era un creștin care a înțeles că îi era dator dușmanului cu vestea despre mântuirea lui Isus.

Așa că într-o zi, Du cel scund a fost văzut trecând dincolo, la Doon cel lung și dispărând în spatele ușii dușmanului. Oare va ieși iar viu din vizuina leului?

Doon a fost foarte uimit, prea uimit ca să devină violent când Du a intrat la el și a început cu zâmbetul cel mai prietenos: „Am venit să vorbesc cu tine despre Isus, Mântuitorul lumii și să te rog să citești cu mine Cuvântul lui Dumnezeu și să ne rugăm, da, să te unești cu mine în dragoste și în încredere în Isus, Fiul lui Dumnezeu.”

Și iată, între cei doi bărbați a lucrat începând din acea clipă, o sabie de altă natură ca înainte, era sabia cu două tăișuri a Cuvântului lui Dumnezeu, care a străpuns inima lui Doon și l-a biruit cu desăvârșire. Curând au putut fi văzuți, scundul Du și lungul Doon, pribegind împreună, pașnic și iradiind, la evanghelist. Dumnezeu a câștigat biruința.

Dar apoi, prietenii și neamurile lui Du au fost cuprinși de o mare teamă. Relația cu Doon nu li se părea în nici un fel potrivită pentru fratele lor. I-au spus că se tem, că dacă va continua așa, va înnebuni. „Și gândește-te la numele tău vechi, la poziția ta!” l-a avertizat cumnatul.

„Nume? Poziție? Cine le mai are astăzi în Coreea?” a răspuns Du liniștit. „Nu contează să ai un nume, ci un **Mântuitor**. Cumnate, vino, ai încredere în El, primește-L!” Dar când cumnatul a văzut că Du îi plătește cu aceeași monedă, l-a lăsat și a plecat de la el.

Toți cei care sunt temători ca Nicodim și Iosif din Arimateea, vin acum noaptea ca să audă de la Du Evanghelia despre Isus. De curând a venit o ordonanță la ușa lui Du, să întrebe dacă se poate vorbi cu stăpânul casei. Lui i-a urmat Min Hyungsik, fiul celui mai bogat om din țară, și, așa a spus misionarul care a povestit toate acestea în „Reveal Times”, a fost o convorbire care a pătruns în miezul lucrurilor, cea pe care au avut-o împreună cei doi bărbați.

Așa l-a folosit Dumnezeu pe acest om mic și slab pentru suflete de care alții nu s-ar fi apropiat și, pregătit în necaz, el poate fi un canal prin care curge apa vieții, limpede și fără opreliști. Dumnezeu l-a susținut, l-a păzit și l-a binecuvântat pe martorul Lui.

3. CUM A VENIT UN JURIST LA MÂNTUITORUL⁷

Într-o zi senină, însorită, în toamna anului 1837, domnea mare bucurie într-o casă din satul Tshang, situat în provincia Shansi, din sudul Chinei. Bătrânului învățator Hsi (se pronunță Și) i se născuse al patrulea fiu. Din toate părțile veneau oamenii, pentru a-i aduce tatălui felicitările lor, iar inima mamei s-a bucurat de darurile bogate care au fost trimise pentru noul-născut.

Înconjurat cu dragoste de părinții și frații lui, copilul a crescut, un băiat vesel și bucuros, dar care uneori era îngrijorător pentru anii lui. Deja în cea mai timpurie copilărie îl nelinișteau întrebări ciudate, iar teama de moarte făcea ca viitorul să i se pară misterios și groaznic. Nimeni nu știa despre aceasta. Copiii încă nu vorbesc despre asemenea lucruri. Dar în țările păgâne îndepărtate, ca în țara aceasta, micile suflete caută claritate asupra enigmelor vieții; micile inimi sufereau în tăcere, pentru că nu găseau niciun răspuns. Oamenii mari uită adesea lucrul acesta sau nu-i înțeleg. Poate de aceea copiii mici se atașează cu o asemenea dragoste, de Mântuitorul, Care vorbește inimilor lor și îi înțelege mai bine decât o mamă. Ce semnificație adâncă zace în cuvintele Lui: „Împărăția cerurilor este a celor ca ei”.

Dar micul Hsi nu știa nimic despre prietenul copiilor. Nici el, nici ai lui n-au auzit vreodată ceva despre dragostea vreunui Mântuitor. Nici un mesager al Domnului nu venise până acum în provincia lor. Singurul lucru pe care l-au obținut din îndepărtatele țări creștine era această „asa fetida străină”, acest opiu distrugător.

Uneori băiatul mergea cu frații lui în munți, la templu, care nu era departe de locul lui natal. Cu venerație pășea pe poarta mare, care era păzită de idoli pregătiți de război și străbătea tăcut odăile întunecoase, unde preoții își cântau rugăciunile de neînțeles. Nori groși de tămâie îngreuiau respirația. Sunete joase de clopote sau bătăi tari de gong răsunau don nou în încăperile lungi, de pe ai căror pereți se holbau la el din toate părțile idoli oribili. Plin de fiori de groază și indispoziție, băiatul fugea de obicei repede din templul întunecos și se grăbea înapoi la casa lui modestă și prietenoasă.

Mai înspăimântătoare erau pentru el sălile templului din oraș, în care erau prezentate în mod înfiorător chinurile iadului. Expresia îngrozitoare s-a întipărit adânc în sufletul lui, iar băiatul s-a întors acasă, pentru a retrăi totul încă o dată în vise pline de spaimă, la care el nu se îndoia nici o clipă că asemenea chinuri îl așteptau în țara misterioasă, dincolo de mormânt. De multe ori, în nopțile de vară ieșea afară, singur cu întrebările lui fără răspuns și privea visând cu ochii deschiși, în sus, spre luminosul cer înstelat. „Ce rost are viața pe lumea aceasta? Oamenii nu pot obține binele. Iar la sfârșit?” – El avea o vagă presimțire că sufletul lui este nemuritor: dar în mâhnirea lui fără nădejde a părăsit-o și plângea, pentru că nu vedea nici o cale cum ar putea să scape de spaima lumii de dincolo.

Dar împreună cu alți băieți era plin de viață și mișcare. Minte lui luminată și ființa lui plină de caracter l-au făcut curând preferatul tatălui. Frații mai mari, deși puțin invidioși, erau totuși mândri de talentul lui și-l îndemnau să învețe cu râvnă la școală. „Poți să obții bogăție și onoare și chiar să ajungi mandarin⁸”, spuneau ei. „Ce folos să fii mandarin?” gândea copilul. „Mai curând sau mai târziu tot trebuie să murim.” Mergea totuși la școală și muncea cu hărnicie. Dar în taină venea mereu peste el frica misterioasă. Prin nimic nu se putea scutura de ea și cu cât creștea el, cu atât mai mult se mărea și ea.

În acest timp creștea în Vestul îndepărtat, într-un mare oraș englezesc, un alt copil, în mijlocul unui mediu creștin. În timp ce micul Hsi plângea pentru întrebările lui fără răspuns, acest copil, care era cinci ani mai mic, învăța în poala mamei sale să cunoască Cuvântul lui Dumnezeu,

⁷ „Ein Starker zum Raube,” St. Johannes Druckerei, Dinglingen, și Mr. Howard Taylor: „Einer von CHinas Schuelern”.

⁸ Funcționar public în China

despre Isus, Mântuitorul, Cel care dezleagă enigmele vieții și dă sufletului pace cu Dumnezeu și viața veșnică. După mai bine de treizeci de ani mâna lui Dumnezeu a făcut ca aceștia doi să se întâlnească. În acel vechi oraș chinezesc trebuia Hsi, cel deștept, învățatul căzut în patima opiului, să-l vadă în sfârșit pe David Hill, slujitorul serios trimis de Dumnezeu, pe al cărui chip deja părea să strălucească pacea lui Dumnezeu și dragostea Lui. Dar aceasta încă nu s-a petrecut și încă va dura mult până atunci; vor mai trece mulți ani grei între timp. Dar Dumnezeu pregătea deja de atunci răspunsul la stăruința inconștientă a copilului.

Tânărul Hsi era deja de câțiva ani la școală, când bunul, bătrânul tată, care-și simțea sfârșitul aproape, a socotit că venise timpul să-și însoare fiul favorit. Îi dăduse o educație bună și s-a îngrijit de viitorul lui atât cât a putut de bine. Acum îi mai rămânea să împlinească ultima datorie părintească: să organizeze nunta fiului său în mod tradițional. Mica mireasă era deja de mult aleasă și cu toate că nimeni din familia mirelui, cu atât mai puțin băiatul însuși, n-o văzuse vreodată, totuși au fost schimbate darurile obișnuite, iar hârtiile roșii au fost completate cu grijă, prin care unirea celor doi devenea de nedesfăcut.

În sfârșit, ziua nunții a fost stabilită, iar scaunul miresei împodobit luxos a fost trimis acolo, pentru a aduce în noua ei patrie fetița care plângea. A fost pregătită pentru ea o cameră, ai cărei pereți au fost îmbrăcați cu tapet nou și ale cărei ferestre au fost acoperite cu hârtie nouă (în loc de sticlă). În mijlocul curții, unde se adunase o mare mulțime de oameni, stătea o masă frumoasă cu arborele genealogic și două pahare mici cu vin. După ce trimișii s-au întors și au lăsat jos scaunul miresei, fata tăcută și reticentă a fost dusă de către femei la masa la care stăteau mirele cu tatăl și prietenii lui. Mica siluetă era învăluită de tot și nimic n-o putea determina să-și ridice privirea. Ea a îngenuncheat în fața mesei, a atins pământul de trei ori cu fruntea, pentru a aduce omagiu pământului, cerului și strămoșilor. După ce mirele a făcut același lucru, mireasa a fost așezată la capătul de jos al mesei și i s-a dat un pahar mic cu vin, din care trebuia să guste în timp ce mirele, de pe locul de onoare, bea și el dintr-al lui. Apoi au fost inversate paharele și iar s-a sorbit din ele; cu aceasta actul solemn a fost încheiat. Mica mireasă va fi dusă acum în odaie și sub ochii mulțimii care căsca gura, cumnatele ei i-au aranjat podoaba de pus pe cap și ținuta, așa cum se cuvine unei femei măritate. În timp ce se făceau observații în gura mare despre statura ei, hainele ei, zestrea ei, ea stătea tăcută de tot acolo, cu ochii lăsați în pământ și încerca să-și înăbușe atât râsul cât și plânsul. Între timp, mirele cu tatăl lui și cu oaspeții stăteau la ospățul festiv. Oare se gândea el la copila tânără, a cărei față încă n-o văzuse? A simțit după aceea dorința s-o protejeze și s-o mângâie în singurătatea ei? A trebuit să asculte toate vorbele despre ea. Dar n-avea voie să meargă la ea și a durat mult până ce tradiția i-a permis o convorbire cu ea. Curând tânăra faptură s-a obișnuit suficient cu noile relații, ca să poată participa la treburile casei. Ea îi slujea bărbatului ei și socrilor și încerca să împlinească regulile care erau pentru femei: „Fii totdeauna modestă și respectuoasă în comportare. Dacă ai făcut un bine, nu vorbi despre el; dacă ai făcut un rău, nu-l scuza. Suportă cu răbdare toate batjocurile și toate insultele. Teme-te doar de un lucru: să faci nedreptate. Du-te târziu la culcare și scoală-te la primii zori ai dimineții. Nu refuza să faci niciodată un lucru pentru că este greu și nu face un altul superficial pentru că ți se pare ușor. Fii temeinică în tot ce faci și rezolvă-ți treaba într-o ordine precisă. Fii serioasă și rezervată. Rămâi mereu în disciplină și slujește-ți bărbatul. Ai mare grijă la pregătirea mâncării lui și nu pierde din vedere să aduci la timpul potrivit jertfele poruncite strămoșilor.”

Când a avut loc nunta, Hsi avea 16 ani, iar mireasa era aproximativ doi ani mai tânără. Părea că el ține la ea cu mare dragoste, iar ea a înțeles ce a spus Confucius despre ascultarea femeii: „Femeia trebuie să fie supusă bărbatului. Ea nu poate întreprinde nimic de capul ei. La început trebuie să asculte de tatăl ei, apoi de bărbatul ei. Niciodată nu are voie să îndrăznească să-și impună propria părere. Bărbatul trebuie să conducă, iar femeia trebuie să asculte. Aceasta este relația corectă.”

În vremea aceea tânărul Hsi a intrat la o universitate publică și s-a supus pregătirilor deosebite pentru primul său examen. El l-a luat cu distincție și a bucurat inima tatălui său. Despre anii

următori este puțin de spus. Treptat au intervenit schimbări în cercul familiei. Mama murise deja cu ani în urmă și o a doua căsătorie a avut loc. Apoi a murit și tatăl și în sala strămoșilor au fost ridicate panourile lor, iar copiii s-au închinat la ele. Mai târziu moștenirea a fost împărțită între cei patru frați. Cel mai tânăr a primit o casă confortabilă cu moșii și clădiri anexe și a avut înaintea lui perspectiva unei cariere strălucite ca învățat.

Înconjurat de foarte multă fericire și respectat de toată lumea, tânărul Hsi devenea bărbat și câștiga tot mai multă influență în satul lui și în tot districtul. Era deștept și ambițios; ținta lui era să avanseze în lume și să obțină demnitatea de mandarin. Nimeni nu putea bănuși că adânc în lăuntru era un dor nepotolit, căci lumea cu toate strălucirile ei n-l putea satisface. Ca în zilele timpurii simțea nevoia să fie dezlegat de tot, de el însuși, de temerile lui, de gândurile la viitor. Dar pe dinafară era un bărbat de caracter și dârz, care, așa cum părea, se consacră întru totul urmării planurilor sale. Talentul lui înnăscut de conducător, mintea lui ascuțită și darul lui strălucit de orator l-au făcut curând bărbatul cel mai respectat din tot ținutul și dacă erau cumva certuri de aplanat și situații complicate de soluționat, se adresau lui Hsi. Dar în ciuda tuturor succeselor strălucite, lăuntric nu era nici fericit, nici mulțumit și l-a durut și faptul că a rămas fără moștenitori. La aceasta a contribuit pierderea tinerei lui soții, care după puțini ani a slăbit continuu și a murit. În mâhnirea adâncă de după moartea iubitei lui neveste, Hsi a fost mânat mai mult ca oricând la meditație asupra întrebărilor care i-au apăsât inima deja pe când era copil, când medita la ‚de unde’ și ‚încotro’ și la scopul vieții sale. Studiul științei nu i-a adus niciun răspuns, învățătura lui Confucius n-a potolit setea sufletului său; nici o rază de lumină nu era aici pentru întunericul mormântului, nici o mângâiere pentru biata lui inimă. Într-adevăr, Confucius a marcat în regulamentele sale cele mai minunate idealuri; dar elevii lui au fost nevoiți a recunoaște că era o prăpastie adâncă între principii și împlinirea acestora, iar pe un bărbat ca Hsi, lucrul acesta îl umplea cu o durere profundă. De asemenea, învățătura lui Confucius a lăsat omul total în întuneric cu privire la întrebările cele mai profunde ale existenței. Într-adevăr, ele au dat instrucțiuni în legătură cu îndatoririle oamenilor unii față de alții; dar n-au spus nimic despre legătura lor cu vreo putere superioară, nimic despre o viață după moarte, nimic despre un suflet nemuritor și legătura lui cu Dumnezeu. Dar poate ar putea Hsi să găsească într-o altă religie ceea ce caută? Căci China are trei religii sau, de fapt, o religie de stat, învățătura lui Confucius și trei secte; **cea a învățaților (un fel de Confucianism purificat), a budiștilor și a taoiștilor.** Când nici budismul, căreia mama lui i-a fost devotată, nu i-a adus nicio satisfacție, s-a îndreptat spre taoism, a cărui învățatură despre sufletul nemuritor l-a atras, căci voia să aibă **viață**, viață veșnică, care putea birui mormântul și putea ridica sufletul din legăturile pământești. Dar ca mulți înaintea lui, a fost și Hsi dezamăgit și un adânc strigăt de durere a răbufnit din sufletul lui, care **niciodată** nu auzise cuvântul: „Veniți la Mine, Eu vă voi da odihnă!”

La nici 30 de ani, Hsi s-a îmbolnăvit. Cu toate că o a doua căsătorie părea să aducă o vreme lumină în existența lui, curând l-a cuprins totuși din nou teamă lăuntrică și deznădejdea, cu o nouă forță și l-a doborât de tot la pat. Prieteni buni care l-au vizitat, l-au sfătuit să încerce pipa cu opiu pentru amorțirea durerilor lui. Cu groază a refuzat nefericitul om acest gând; văzuse destul din consecințele îngrozitoare ale fumatului de opiu. ‚Numai foarte puțin, numai un fum’, a șoptit ispitorul. Hsi a cedat; mașinăria de opiu a fost așezată lângă patul lui și n-a durat mult și a ajuns un rob al acestui viciu, care i-a mistuit capacitățile fizice și psihice. Hsi încerca, desigur, să se elibereze, conștient de rușinea în care ajunsese; dar zadarnic. Viciul îl ținea strâns, ca și cu niște gheare lacome; trebuia mereu să întindă mâna după otravă și părea că nu mai trăiește decât pentru opiu. Cu îngrijorare adâncă privea mâhnirea nevestei lui și o deznădejde îngrozitoare puneă stăpânire pe el, când devenea deplin conștient de constrângerea lui înfiorătoare. Iar atunci când, ca urmare a unei secete persistente a izbucnit o foamete grea în Shansi, nenorocirea a atins punctul culminant și afară și înăuntru.

Atunci, într-o zi, a venit din orașul P’ing-yang știrea că ar fi sosit acolo doi străini, bărbați tineri, care purtau haine chinezești și voiau să învețe limba. Aceasta era nemaiauzit. Numai o

dată au fost văzuți aici doi străini, care au petrecut, în tranzit, o zi în oraș. Dar aceștia doi voiau să rămână. Oare ce să însemne aceasta? Hsi a primit vestea cu nemulțumire și totuși cu mult interes. Se spunea că au vorbit despre închinarea la singurul Dumnezeu adevărat, care este invizibil și totuși prezent peste tot. Cum se poate așa ceva? Și cum ar putea El să asculte rugăciuni? Mandarinul orașului era prea ocupat, ca cineva să poată merge la el cu probleme personale. Asemenea învățătură era, desigur, falsă și nebunească; dar religia proprie era mai bună? De câte ori n-a văzut și el în ultima vreme, că oamenii, când în ciuda rugăciunilor și a jertfelor insistente încă tot n-a venit ploaia, și-au luat idoli din templu și i-au aruncat în soarele arzător, ca să învețe să cunoască ei înșiși starea lucrurilor și nevoia. Dar când nici aceasta n-a folosit la nimic, a trebuit și Hsi să-și dea seama că ei sunt neputincioși, că sunt doar imagini deșarte. Oare nu existau, totuși, puteri superioare? – Ah, dacă ar fi adevărat, cum au povestit străinii, că inima Dumnezeului celui mare este plină de dragoste pentru oameni, că oricine se poate apropia de El și că poate fi sigur că va fi ascultat! Cer n-ar da Hsi pentru o asemenea credință!

Către Anul Nou, când foametea a atins punctul ei culminant, Hsi a auzit că străinii s-au mutat spre sud și că au relatat despre nenorocirea îngrozitoare pe care au văzut-o. O mare parte a populației murise din lipsă de hrană. Într-adevăr, a venit vestea că stăpânirea a început să împartă alimente, după ce au fost trimiși bani din Vest. Dar până în provincia Shansi încă nu ajunsese niciun ajutor și Hsi știa că în noul an vor muri mase și mai mari de oameni, dacă nu va fi adusă curând alinarea suferinței.

Între timp, tinerii misionari englezi au ajuns pe coastă. Raportul lor a stârnit cea mai adâncă milă. Fuseseră ceruți telegrafic bani din Anglia, iar unul dintre cei doi s-a întors pentru a împărți alimente. Împreună cu el era un misionar mai în vârstă, David Hill; acesta era acum în drum spre P'ing-yang și se apropia timpul când el și Hsi trebuiau să se întâlnească. Cei doi străini au fost primiți cu sentimente împărțite. Majoritatea poporului și împreună cu ei mandarinii erau recunoscători pentru darurile pe care le-au adus. Dar învățații erau nemulțumiți că s-a permis străinilor să locuiască printre ei. În spațiile nefolosite ale templului lui Buddha au fost alese camerele cele mai bune și pregătite pentru primirea celor doi misionari. Au ajuns la sfârșitul lui mai și curând au câștigat încrederea băștinașilor, căci purtau haine chinezești, cunoșteau tradițiile și obiceiurile țării și au salvat sute de la pieire, prin alimentele pe care le-au împărțit. Ei erau sprijiniți de misionari în orice privință și în decursul verii li s-a pus la dispoziție o locuință confortabilă, care a devenit prima casă creștină, primul stabiliment de misiune din partea de sud a provinciei Shansi. Râuri de binecuvântare au pornit din această localitate; căci prin munca începută aici, au fost câștigate sute de suflete pentru Isus. Cei doi prieteni lucrau cu devotament neobosit pentru Domnul lor, Care le-a dat făgăduința și însărcinarea: „Vă voi face pescari de oameni.”

Hill avea pe inimă să ajungă pe cât posibil la toate sufletele și avea impresia că trebuia să se întample ceva deosebit pentru a trezi interesul celor învățați, care încă stăteau rezervați față de munca lor, cu neîncredere și împotrivire. Atunci i-a venit ideea să dea premii pentru cele mai bune tratate pe teme creștine. Numai cei învățați puteau să participe la concurs; iar studiul necesar pentru pregătirea temei, obliga concurenții să mediteze asupra lucrurilor dumnezeiești. El știa că la începutul toamnei învățați din toate părțile țării vor veni în capitală, ca prin susținerea unui alt examen, să obțină un rang mai înalt. Această ocazie favorabilă nu trebuia să treacă nefolosită. Cu ajutorul prietenului său, Hill a pregătit repede diferite tractate, care trebuiau puse alături de o invitație tipărită, la concurs. La jumătatea lui septembrie 1879 învățații s-au revărsat într-acolo și cu toate că numărul lor a fost redus prin foamete, totuși la examen au participat 6-7000. Când după trei zile, obosiți de muncă, au părăsit marea sala de examen, stăteau pe drumul care duce spre poartă doi europeni în haine chinezești, care înmânau fiecăruia câte un pachetel cu foi diferite. Învățații surprinși primeau politicos darul, unii chiar păreau a fi bucuroși și recunoscători. Puțin bănuiau acești domni, câtă nădejde plină de dor și ce dorință profundă

umplea inima misionarilor care stăteau așa de liniștiți acolo; ei nu știau câtă rugăciune se înălțase cu mult înainte, ca Dumnezeu, Domnul, nu numai să salveze pe unii dintre ei, ci aceștia, apoi, să poată fi folosiți și ei spre mântuirea altora.

Dar „aceștia sunt toți băieții?” Nu, omul potrivit, pe care voia Dumnezeu să-l ungă, nu era printre învățați. Unul dintre ei, din sudul provinciei, nu venise. Interesul său pentru studii literare treptat a dispărut de tot. Un sclav al opiului, lipsit prin boală și deznădejde de toată elasticitatea spirituală, - nimeni nu părea să fie mai departe de binecuvântarea Evangheliei ca Hsi din Tshang. El abandonase acum de tot căutarea adevărului, care în anii timpurii fusese atât de puternică în el și nu-l cuprindea nici cea mai slabă dorință de a cunoaște noua religie, care venise atât de aproape de el. Da, îi ura pe străini și credea toate grozăviile care se povesteau despre ei. Dacă i-ar fi văzut pe misionari la intrarea în sală, ar fi trecut pe lângă ei plin de dispreț și cu siguranță ar fi fost de ajuns o privire spre fața lui dură, care purta urmele evidente ale viciului opiului, pentru a le lua orice nădejde a posibilității unei salvări pentru el. Dar între miile de învățați din Shansi tocmai el era omul pe care voia Dumnezeu să-l salveze și să-l binecuvânteze și peste care El voia să toarne uleiul ungerii Duhului Său. Fie că Hsi a venit sau nu la examen, năvodul aruncat aici trebuia să-l prindă; căci căile lui Dumnezeu sunt minunate și Lui nimic nu-i este cu neputință.

Examenul trecuse. Mulțimea învățaților s-a întors în țară și peste tot se vorbea despre străinii care au pus premii așa de valoroase pentru cea mai bună lucrare. Chiar dacă demersul lor a fost privit cu mare neîncredere, totuși un număr de bărbați a decis să participe la concurs.

„Frate Hsi”, a strigat într-o zi un învățat chinez. „Unde ești? Vino și privește aceste foi. Tu ești exact omul pentru tratate literare; aceasta este o bună ocazie pentru tine să arăți ce poți și să câștigi bani.”

„Ce s-a întâmplat?” a răspuns învățatul și venea încet înapoi din ultima cameră, ieșind din miasma puternică a opiului. „Ce s-a întâmplat? Aduci vești de la examen?” „Bineînțeles, Hsi! Unii l-au luat cu cinste și au primit decorații mari. Dar privește aceste hârtii pe care le-au adus; citește-le și spune-ne ce părere ai despre ele.” Așa că Hsi a citit vecinilor uimiți, care veniseră cu el în cameră, cu voce tare, accentuată, următoarele:

„Pentru că dorim să facem foarte limpede și inteligibil drumul spre cer, am pus șase întrebări și rugăm prea supus pe învățații provinciei Shansi, să ne împărtășească gândurile lor asupra acestora, dezbătând fiecare temă într-un studiu separat:

4. Unde este izvorul adevăratei învățături sau calea cea dreaptă?
5. Cum se face îmbunătățirea inimii?
6. Ce părere aveți despre rugăciune?
7. Răsplătirile și pedepsele divine.
8. Este permis să ne facem imagini ale lui Dumnezeu?
9. Cum poate fi suprimat viciul fumatului de opiu?

Misionarul englez Li.”⁹

O listă cu premiile stabilite, din care primul se ridica aproximativ la 140 mărci și diferite tractate creștine care tratau temele amintite, au fost alăturate textului. Cititul a fost de multe ori întrerupt prin exclamații și mai ales ultima temă a găsit o aprobare generală. „Aceasta este o temă pentru tine, Hsi”, a remarcat unul cu o figură batjocoritoare. „Dar de ce să scrii numai despre o singură temă? Doar sunt stabilite patru premii, Scrie un studiu pentru mine și unul pentru tine.” „Și pentru mine unul.” A strigat un altul. „Aceasta pare să fie o ocazie excelentă de a câștiga banii străinilor”, a zis omul care adusesese hârtiile. „Dar ce părere ai despre vrăjitoriile lor? Toată treaba aceasta este ciudată. Nu te temi că ajungi sub vreo influență magică, dacă intri în relații cu ei?”

⁹ Numele chinezesc pentru David Hill.

Îndelung și cu grijă a citit Hsi hârțiile iar și iar. Era ceva neobișnuit la mijloc; dar nu putea descoperi ce era. Întrebările păreau așa de normale și simple și trebuiau să stârnească mare interes. De multe ori a auzit despre străinul Li, care locuia numai la două mile depărtare de el. Bineînțeles, relatările despre el erau foarte contradictorii. Unii povesteau că face mult bine, în timp ce alții susțineau exact contrarul. Dar, în orice caz, nu era deloc nevoie să vină în contact personal cu străinii. Nu putea dăuna să studieze și să scrie liniștit în propria lui cameră. Astfel s-a copt treptat în Hsi, în ciuda mizeriei sale trupești și morale, decizia de a participa la concurs. Acum urma o cercetare zeloasă a textelor creștine însoțitoare. Părea că-l învăluie ceva din entuziasmul de altădată pentru studiu și cu cât citea mai mult, cu atât creștea interesul lui. De-ar fi auzit asemenea învățături pe vremuri, toată viața lui ar fi fost alta. Dar acum normal că nu mai era posibilă nicio întoarcere, chiar dacă noua învățătură ar fi adevărată. Era destul de simplu de vorbit despre calea cea dreaptă și despre îmbunătățirea inimii; dar cine ar putea ajunge în realitate la țintă? Rugăciunea ar fi, desigur, foarte bună pentru aceia care aveau trecere pe lângă idoli; poate ar fi fost în stare prin aceasta să scape de iad și să dobândească slava cerului. Dar pentru el, ruinatul fumător de opiu, nu mai era nici o nădejde, nici în lumea aceasta, nici în cealaltă. Chiar dacă ar exista într-adevăr o forță care ar putea elibera un om din încătușarea viciului și i-ar face posibil începutul unei vieți noi, atunci cel puțin nici el, nici altcineva din ținut n-au auzit despre ea.

Între timp David Hill s-a întors din nou în casa lui din P'ing-yang și acum punea zelos în ordine premiile promise. 120 de lucrări sosiseră din toate părțile provinciei. Acestea au fost citite întâi de învățați chinezi competenți, care le-au ales cu grijă pe cele mai bune și i le-au prezentat lui Hill. Când a fost făcut cunoscut rezultatul final, Hsi a aflat spre bucuria lui că a câștigat trei premii.

Dar acum banii trebuiau luați în primire. Hsi era ferm hotărât să nu ajungă în contact direct cu străinii și de aceea l-a rugat pe fratele soției sale, să-l însoțească în călătoria la P'ing-yang. Aici acesta trebuia să intre în casa misionarului și să ia argintul, în timp ce Hsi urma să-l aștepte la o oarecare depărtare. Zis și făcut. Amândoi bărbații au mers în oraș, iar Liang, cumnatul, a intrat în casa străinului. David Hill s-a bucurat că venise câștigătorul premiului și a ieșit afară ca să-l salute politicos. El citise cu mare interes lucrarea excelentă și dorea mult să aibă o convorbire cu autorul. Dar de îndată ce l-a zărit pe tânărul țaran, a știut că era vorba de o eroare. 'Am onoarea să vorbesc cu învățatul Hsi?' a întrebat el prietenos. 'O, nu,' a replicat bărbatul cel tânăr; 'sărmanul meu nume este Liang. Am venit din însărcinarea cumnatului meu, pentru a lua în primire premiul lui.' 'Domnul meu', a sunat răspunsul neașteptat, 'banii nu pot fi predați decât autorului personal; am deci rugăminte ca acesta să se deranjeze personal până la mine.'

Cu toate că Hsi a fost foarte neplăcut impresionat de această știre, a trebuit totuși să se decidă să intre în casa străinului. Într-o oarecare măsură liniștit că un chinez prietenos i-a deschis ușa, a pășit în camera de primire, a acceptat ceașca de ceai oferită, a dus-o chiar la buze, dar nimic nu l-a putut determina să bea vreo picătură din ea. Apoi, pașii care se apropiau i-au atras atenția. Un bărbat destul de înalt, slab, în haine chinezești a intrat în cameră. Hsi a auzit pe cineva spunând: 'Profesorul Li.' Hsi s-a ridicat imediat și a mers în întâmpinarea străinului până la jumătatea camerei, cu o plecăciune adâncă, fără a îndrăzni, totuși, să-l privească pe temutul om. Hill i-a întors plecăciunea politicoasă și l-a rugat insistent să ocupe locul de onoare, în timp ce el se așeza la capătul de jos al mesei. Vocea prietenoasă a făcut impresie asupra lui Hsi, iar când misionarul s-a întors ca să toarne ceai proaspăt pentru musafirul lui, a îndrăznit, în sfârșit, să-l privească. Ani de prejudecăți și toate suspiciunile s-au topit ca zăpada în soarele de primăvară, când a privit chipul plin de pace, luminos al lui David Hill. Mai târziu, Hsi a spus odată despre acel moment: 'O privire, un cuvânt, a fost destul. Cum lumina zilei izgonește întunericul, așa a împrăștiat prezența lui Hill zvonurile nebunești pe care le auzisem despre el. Toată teama mea dispăruse, sufletul meu era liniștit. Am privit în ochii lui prietenoși și m-am gândit la cuvintele:

dacă inima unui om nu este cum trebuie, lucrul acesta se va putea citi în ochii lui. Această față îmi spunea că mă găseam în prezența unui om sincer, bun.’

Așa au fost făcuți cei doi să se întâlnească. În sfârșit stăteau unul lângă altul: elevul lui Confucius și slujitorul lui Dumnezeu, a cărui întregă inimă dorea să conducă acest suflet la Isus. El și-a exprimat aprecierea favorabilă asupra lucrărilor excelente. După ce a fost băut ceaiul, a luat banii și i-a dat lui Hsi, care i-a luat în primire cu asigurări repetate ale nevredniciei sale și s-a pregătit apoi imediat de plecare. Hill era destul de înțelept pentru a nu-l reține. Și nici n-a pomenit nimic despre o revedere, în timp ce își lua prietenos rămas-bun. Foarte bucuros pentru marea sumă de bani, Hsi s-a grăbit acasă, iar ai lui au fost bucuroși să-l vadă din nou acasă.

În timpul zilei următoare, Hill a stat mult în rugăciune înaintea Domnului. Apoi, într-o dimineață, a apărut un străin în satul Tshang și a întrebat de Hsi. Era primul elev și prietenul lui Hill, Song, care i-a împărtășit învățatului uimit, că misionarul dorea să-i vorbească într-o problemă importantă. Hsi s-a așternut imediat la drum; invitația îi plăcea, iar de data aceasta nu-i era frică. După un salut politicos, Hill i-a spus că are nevoie de ajutor pentru lucrările și studiile lui creștine și a încheiat cu vorbele: ‚Domnule Hsi, vrei să fiți profesorul meu?’ Desigur, cu plăcere.’ a replicat învățatul bucuros. ‚Sunt pregătit să vin la dumneavoastră, dacă rudele mele nu au nimic împotriva.’ Dar acestea aveau, normal, multe de obiectat și nu voiau să audă nimic despre propunere. Cum? El să devină profesorul unui străin, să-i citească cărțile, să locuiască în casa lui și să-l ajute la lucrurile lui tainice? Nu, era nemaiauzit. Așa că domnul Hill a trebuit să fie anunțat că soția și soacra lui Hsi nu vor să-și dea acordul.

Dar cât de mare a fost mirarea lui Hsi și a familiei sale, când domnul Hill a trimis un mesaj politicos cu conținutul că el va purta de grijă doamnelor și va avea în vedere bunăstarea domnului Hsi și că el acum nu dorește ca domnul Hsi să vină în casa lui. Acest răspuns a venit foarte neașteptat și a distrus aproape toate prejudecățile. Dacă străinul avea atâta înțelegere pentru ceea ce este drept și bun, atunci nu putea fi așa de rău. De aici înainte Hsi a reușit curând să obțină consimțământul celor două femei. Dar i-au smuls promisiunea de a se întoarce după zece zile și i-au spus că dacă atunci nu vor fi vizibile la el schimbări în rău, ele nu vor mai avea obiecții.

Astfel s-a petrecut lucrul neașteptat, aproape de necrezut, Hsi s-a mutat la David Hill. Istețul învățat, acest fumător de opiu, cu tot trecutul lui trist și întunecat, cu dorurile lui nepotolite, cu încătușările lui – el venea acum pentru prima dată sub influența prezenței unui creștin adevărat și devotat, care umbla pe urmele lui Hristos. – Viața din căminul liniștit și prietenos a făcut de la început impresie puternică asupra lui Hsi. Fără a fi indiscret, observa totuși tot ce se petrecea. Ce-i drept, nu lua parte la rugăciunile de dimineață și de seară, pentru că privea disprețuitor, de sus la oamenii incuți care se adunau acolo. Când nu studia cu Hill sau nu îi instruia pe vizitatorii din camera de primire, majoritatea timpului îl petrecea cu fumatul și cititul, în camera lui. El nu bănuia cu cât interes și cu câtă mijlocire îl înconjură permanent prietenul creștin. După zece zile Hsi s-a întors acasă, potrivit promisiunii sale. Pentru că n-au fost observate la el schimbări păgubitoare și nici nu s-au găsit în hainele lui nici un mijloc de a vrăji sau altceva suspect, i s-a permis curând să-și împlinească dorința și să accepte din nou îndatoririle care îi deveniseră dragi.

Hill se ruga acum mai mult ca oricând pentru convertirea profesorului său. Dar cu el vorbea puțin despre acest lucru. El avea încredere în puterea unui alt glas, care vorbea în aceste zile învățatului mândru. Pe masa din cămăruța lui Hsi se afla un Nou Testament. El trebuia să-l aibă pentru răsfoit, pentru că Hill în studiile lui făcea mereu referiri la această Carte. Dar oare numai de aceea lua Cartea atât de des în mână? De ce stătea ore întregi aplecat deasupra ei, uitând de toate celelalte? Era mai mult decât o carte pentru el, devenise revelarea lui Dumnezeu, care îi spunea toate acele lucruri după care inima lui tânjise cu dor fierbinte timp de mulți ani. Treptat, în timp ce citea, viața lui Isus a devenit pentru el o realitate minunată. Începea să înțeleagă că marele Răscumpărător n-a fost numai om, ci Dumnezeu, Dumnezeu Însuși, care a luat chip de om, dar fără păcat. Toate îndoielile au dispărut. Dorința veche, nestinsă l-a cuprins iar, dorința

eliberării de păcat, de propriul lui „eu”, de teama morții și un dor profund de lumină asupra viitorului tainic i-au străpuns inima. Pe deasupra i-au devenit tot mai insuportabile povara vinei sale, chinul conștiinței și conștientizarea că zăcea în legăturile indisolubile ale opiului. În sfârșit, când sentimentul nevredniciei i-a devenit mai copleșitor ca oricând, a căzut într-o seară în genunchi și a citit în adâncă umilință istoria sfântă a suferințelor lui Isus, moartea și învierea. Atunci a început să-i devină clar că suferința acestui minunat Isus este în legătură cu el, cu păcatul și cu nevoia lui. Când a ajuns la textul despre grădina care se numea Ghetsimani, inima lui ferecată s-a deschis. Prezența lui Dumnezeu l-a umbrit și era ca și când ar fi auzit strigătul Răscumpărătorului: „Sufletul Meu este întristat de moarte.” În inima lui a apărut minunata revelație: El mă iubește și S-a dat pe Sine Însuși pentru mine. Duhul Sfânt a venit peste el, iar el s-a predat deplin și fără rezerve Răscumpărătorului lumii, Dumnezeului și Domnului său. Cuvintele nu pot descrie lucrul acesta. Minunea cea mare se petrecuse. Isus cel viu era prezent în încăperea liniștită; inima lui emoționată a atins cu credință deplină poala hainei Lui și s-a tămăduit. Sufletul lui a fost salvat. Cu lacrimile șiroind, omul salvat, născut din nou, stătea în genunchi înaintea Domnului său, laudându-L. Era singur cu Dumnezeu lui.

Apoi a făcut o altă experiență minunată. Cum odinioară Isus personal i s-a revelat lui Saul din Tars, când a văzut strălucind o lumină, prin care pentru el s-au stins pentru totdeauna toate celelalte lumini, tot așa a avut și Hsi în primul ceas al noii sale vieți, o revelație a Mântuitorului înviat. Ce-i drept, n-a văzut o statură vizibilă; dar pe când stătea așa îngenuncheat în camera liniștită, i-a fost descoperit așa de minunat, prin Duhul Sfânt, Isus personal, Cel viu, Cel prezent, încât toată viața lui de mai târziu a stat sub influența acestei întâlniri dumnezeiești. El l-a recunoscut aici nu numai ca pe Mântuitorul lui, ci și ca pe Stăpânul și Domnul lui. La certitudinea care l-a făcut fericit: El m-a răscumpărat, s-a adăugat recunoașterea și mai minunată: sunt proprietatea Lui pentru timp și veșnicie, ca de acum înainte să trăiesc pentru El și să-I slujesc. Cele vechi s-au dus, toate lucrurile s-au făcut noi. Hsi și-a părăsit în acea seară camera ca un înviat în Hristos; o viață nouă stătea înaintea lui.

Radiind de fericire, Hsi s-a dus la Song, ca să povestească ce a făcut Isus pentru el. Ce schimbate erau acum sentimentele lui față de omul bătrân, pe care înainte îl evita pentru că era neînvățat și creștin! Însuflețit de dorința de a-l mărturisi pe Isus acum și public, l-a rugat pe Hill, prin Song, să-l primească în adunarea credincioșilor. Mare a fost dezamăgirea lui, când cel trimis s-a întors cu rugămintea să mai cumpănească problema și să nu facă un pas pripit. „Spune-i domnului Hill că acum mă închin lui Dumnezeu ca Tatălui meu în Isus Hristos, pentru că El mi s-a descoperit în Cuvântul Său prin Duhul Sfânt. Recunosc că sunt un păcătos și că am meritat osândă veșnică. Dar știu, de asemenea, că Isus a iertat vina mea, că El a dobândit pentru mine și mi-a dat mântuirea deplină și viața veșnică.” Astfel i-a răspuns Hsi domnului Hill. Dar Hill l-a rugat încă o dată, acum personal, să mai verifice câteva săptămâni serioasa problemă. Dar când Hsi a ripostat trist, aproape plin de reproș: „De azi și până la moarte, da, până în veșnicie, niciodată, niciodată nu mă voi mai lăsa de Isus”, atunci Hill nu s-a mai opus; căci și-a dat seama că Dumnezeu Însuși Își făcuse lucrarea cu și în acest bărbat. Așa că Hsi a fost acceptat în adunare și începând de atunci a putut să aibă parte de binecuvântarea părtășiei copiilor lui Dumnezeu.

Dar n-avea să umble mult timp în lumina neîntunecată a soarelui; curând calea lui a trebuit să treacă prin umbra morții. Satan era pregătit să folosească toate mijloacele pentru a recăștiga prada smulsă de la el.

Curând după convertirea sa, lui Hsi i-a devenit clar că ar trebui să renunțe la fumatul de opiu. Deja de mult își dorea să se elibereze de această înlănțuire. Dar el n-a fost niciodată legat cu lanțuri. Dar acum situația era altfel; el era proprietatea lui **Isus**; și el știa ce a cerut Mântuitorul lui de la el, știa că El putea să-i dăruiască și înfăptuirea. În orice caz, el trebuia imediat, de tot și pentru totdeauna să rupă cu păcatul.

Atunci a intervenit vrăjmașul. S-a iscat o luptă îngrozitoare și ceea ce a îndurat Hsi în acele zile, vorbele nu pot să descrie. Dorința mistuitoare după opiul obișnuit i-a cutremurat trupul; apă

i-a șiroit din ochi; o epuizare groaznică l-a copleșit; amețeală și frisoane, dureri mari și sete arzătoare l-au chinuit într-un mod îngrozitor. Șapte zile aproape nu s-a atins deloc de mâncare și nu putea găsi odihnă nici culcat, nici șezând. O frică de moarte aproape insuportabilă l-a cuprins și pe lângă aceasta știa că doar câteva fumuri din pipa de opiu l-ar transfera în vise plăcute. Dar a rezistat în puterea lui Dumnezeu, iar mijlocirea prietenilor lui l-a înconjurat. La urmă a venit peste el ca o revelație, că temerile prin care are de trecut nu provin numai din starea fizică, ci că o putere dușmănoasă stă în spatele lor. În suferința lui, Hsi a devenit tot mai conștient de prezența și puterea lui satan, care amenința să-l învingă. Dar bărbatul neajutorat s-a bazat cu toată energia pe Dumnezeu și a dus lupta în puterea Mântuitorului său. Agățându-se tare de EL, își aducea adversarul în fața lui Dumnezeu și îi striga într-una: ‚Satan, ce poți tu să-mi faci? Viața mea este în mâna lui Dumnezeu. Am abandonat opiul și prefer să mor, decât să slujesc în continuare păcatului!’ În ceasurile suferințelor celor mai mari era auzit frecvent suspinând tare: ‚Chiar dacă ar trebui să mor, totuși nu mă voi mai atinge niciodată de opiu. Doamne Isuse, ajută-mă să biruiesc!’

În sfârșit, după zile lungi și neliniștite, privirile lui au căzut pe Biblia deschisă la Ioan 14 și au rămas agățate de cuvântul „Mângâietor”. Când a citit mai departe, a ajuns la convingerea că numai prin Duhul Sfânt a putut fi biruită puterea vrăjmașului. El n-a înțeles prea mult din aceasta, dar a stăruit către Domnul să-l umple cu Duhul Sfânt și să-l lase să aibă parte din belșug de sprijinul Duhului Sfânt. Și a primit un răspuns minunat. Un torent de viață părea să-i inunde trupul, teama și lupta au încetat și pacea i-a umplut inima. ‚Ceea ce oamenii și medicamentele n-au putut, a făcut Dumnezeu’, relatea el însuși. ‚Începând din acea clipă, trupul meu a fost vindecat. Și de atunci știu că fără credința vie în Isus, Fiul lui Dumnezeu, este imposibil să rupi cu viciul opiului.’

Minunat de repede s-a dezvoltat viața nouă în Hsi, după acea luptă decisivă. Lung fusese timpul de pregătire, dar apoi el a învățat și a experimentat adesea în puține ore, ceea ce alții află abia după ani.

Începând de atunci Hsi a ajuns la certitudinea că Dumnezeu vrea să-l folosească drept unealtă în munca printre compatrioții lui; dar încă nu vorbea despre slujba deosebită la care l-a chemat Domnul. În sentimentul nevredniciei lui voia să aștepte liniștit până, poate peste ani, Dumnezeu îi va arăta limpede planurile Lui.

Era înainte de toate dorința lui, să vestească în patria lui că a fost salvat prin harul lui Dumnezeu. El a obținut un scurt concediu și s-a grăbit spre satul lui, Tshang. La vizitele de mai înainte a fost mereu salutat cu multă bucurie; acum era altfel. S-a văzut imediat că s-a petrecut o schimbare în el și s-a crezut că era vrăjit. Și încetase să fumeze opiu! Aceasta era nemaiauzit, ca un om să fie eliberat după atâta timp de acest viciu! Străinul trebuie să fie cu siguranță un vrăjitor. Zadarnic s-a chinuit Hsi să le explice rudelor sale, că puterea lui Dumnezeu l-a dezlegat și l-a salvat prin Isus Hristos. Cu cât mărturisea mai mult despre Isus cel viu, cu atât mai agitați și mai supărați deveneau ei. Iar când le-a spus chiar, că idoli trebuie îndepărtați, atunci indignarea și mânia lor n-a mai cunoscut margini.

Dar Hsi a insistat cu mare hotărâre, ca propria lui casă, cel puțin pe dinafară, să fie curățată de urmele idolatriei. Foarte prietenos și cu dragostea a încercat să le explice motivele sale, soției și bătrânei lui soacre; dar i s-a răspuns cu ocări și reproșuri, așa încât a hotărât să mai aștepte răbdător o vreme. În acest timp, soția lui își dădea seama tot mai mult, ce schimbări avantajoase se petrecuseră în înfățișarea și ființa bărbatului ei. Niciodată nu l-a cunoscut așa de politicoș și iubitor, așa de liniștit și prietenos; cu siguranță că se petrecuse ceva foarte ciudat. Astfel că furtuna s-a potolit treptat, cu toate că nu era totul aplanat. Dar Hsi a putut nestingherit să ia toți idoli și să-i ardă. Apoi s-a întors din nou în oraș, încredințându-și casa și familia în paza Dumnezeului celui viu.

Apoi au urmat două luni liniștite și fericite, în timpul cărora Hsi a rămas ca profesor în casa misionarului. Dragostea lui pentru Hill creștea zilnic și lucrul acesta făcea ca acela să aibă o foarte benefică influență asupra lui. Fericirea părtășiei profunde a fost tulburată numai de vestea că prietenul lui va trebui să-l părăsească în curând și că apoi, probabil, pe pământ n-o să se mai revadă.

Dar ceasul despărțirii s-a apropiat prea repede. Primăvara venise și abundente câmpuri cu cereale promiteau o recoltă bogată. Foametea trecuse. Veneau misionari și mii de Biblii au fost răspândite în Shansi. Suflete au fost salvate și puteau arăta altora calea spre viață. A fost aprinsă o lumină, care nu mai trebuie să se stingă niciodată. Munca de pionierat a lui David Hill fusese făcută. După o absență de doi ani, el s-a întors din nou la stabilimentul misiunii sale, la Hankau, în centrul Chinei. Și pe cine l-a destinat Domnul să muncească în continuare în lucrările începute? Putem spune că Hsi, pe care l-a atras la El pe căi așa de minunate, ar trebui să aibă o parte însemnată în această lucrare. Așa că Hsi stă încă pe ogorul care arată alb și copt pentru recoltat. Harul Domnului să fie cu el!

4. CUM L-A GĂSIT CH'EU PE MÂNTUITORUL

Într-un templu al lui Buddha a venit Ch'ue, profesorul, prima dată în contact cu Evanghelia harului lui Dumnezeu. Vechiul lui prieten, Chang, preotul, a fost plecat, iar când s-a întors, Ch'ue a mers acolo ca să-l salute. Într-o cameră liniștită, care dădea într-o curte aparținând templului, au stat mult împreună, într-o conversație prietenească. Atunci ochiul ager al învățatului a descoperit pe un raft prăfuit cu cărți, o carte care arăta altfel decât celelalte cărți pe care le văzuse până acum.

„Ce ai aici, cărți?” a zis el în timp ce mergea acolo ca să ia cartea.

„Ah, aceasta este o carte ciudată, pe care am adus-o din călătorie, o carte străină, cu care n-ai ce face.”

Dar Ch'ue era plin de interes. El a studiat temeinic toate cărțile pe care a putut să pună mâna. Examenul și l-a luat cu decorație și dorința lui grabnică era să-și continue studiile; dar, din nenorocire, aici în munți nu prea era mult de citit; căci aici nu era mult interes disponibil pentru lucruri spirituale. Dar acum avea ceva nou și lacom a citit o pagină după alta. Bătrânul preot își fuma liniștit pipa, iar apoi a plecat să vadă de tămâie și de lumânări, care trebuiau să ardă întotdeauna în fața tablourilor cu idoli. Dar Ch'ue n-a observat nimic din toate câte se petreceau în jurul lui; era adâncit de tot în minunata povestire.

Era Evanghelia după Marcu. Cu cât citea mai departe, cu atât viața simplă și minunată despre care auzea, îi înduioșa inima. Iar și iar se ducea la prietenul lui, în templu, pentru a studia acolo acea carte mică, până ce conținutul i s-a întipărit în memorie. Dar nici preotul, nici altcineva pe care i-a întrebat, n-au putut să-i de-a informația de care avea nevoie inima lui.

Isus din Nazaret – Împăratul iudeilor – Fiul lui Dumnezeu – prietenul vameșilor și al păcătoșilor – cine ar putea fi acest minunat învățător? Ce putere, înțelepciune și dragoste se descopereau în El! Nu-i de mirare că oamenii strigau: „El a făcut toate lucrurile bine.” Dar ce ciudat s-a terminat istoria! El a murit – întuneric pretutindeni, de jur-împrejur. Iar când soarele a răsărit în a treia zi, iată, El înviase! Putea fi lucrul acesta adevărat? Și dacă ar fi adevărat, când s-a petrecut? Unde este El acum? Ce-i cu Evanghelia? Cum poți fi sigur de ea? Și apostolii Lui unde erau, unde puteau fi găsiți?

Aici este problema. Se pare că nici unul n-a venit în munții de la Apus. Oricât s-a străduit, n-a putut să afle pe nimeni care să fi fost în stare să explice conținutul acelei cărți mici. Și totuși cartea era aici. Cine a adus-o? Mai existau și altele de felul acesta? Există undeva o societate care și-a făcut o misiune din exercitarea și răspândirea acestei învățături? Dar nimeni nu-i putea spune încotro să se îndrepte.

În sfârșit, după aproximativ un an a aflat că un străin, un englez a venit în partea de sud a provinciei și învață pe oameni în P'ing-yang o religie, pe care el o numește „vestea îmbucurătoare sau bună despre Isus”. Numele lui era David Hill și el vindea și cărți cum era aceea mică, Evanghelia după Marcu, pe care el a descoperit-o la prietenul lui, preotul. Când își dorea Ch'ue să meargă acolo și să-l viziteze! Dar P'ing-yang era la o depărtare de trei zile de călătorie, dar pentru că avea moșia de administrat și trebuia să aibă grijă și de școală, îi era cu neputință să facă o asemenea călătorie.

După câteva luni, unul dintre elevii lui trebuia să meargă la P'ing-yang, la un mare examen, iar la întoarcerea lui din oraș a adus cu el alte două cărți străine, despre care credea că îl vor interesa pe profesorul lui. Ch'ue le-a luat plin de bucurie și l-a întrebat pe tânărul bărbat despre tot ce auzise și văzuse. Dar despre noua religie nu i-a putut spune mai multe, decât că îi da adresa exactă a străinului.

Peste un an studentul s-a dus iar acolo și de data aceasta a adus un Nou Testament întreg. „Am citit mereu din el”, zicea Ch'ue, „cu toate că înțelegeam puțin. Un lucru mi-a făcut impresie deosebită: că, spunea Isus, calea spre viața veșnică este îngustă și poarta este strâmtă și puțini o vor afla. Ah! îmi ziceam eu, timpul trece și sfârșitul vine curând. Eu nu sunt pe cale, așa că nu voi ajunge niciodată la țintă.”

Din nou au trecut doi ani. În cele din urmă Ch'ue n-a mai putut suporta. A lăsat totul baltă, s-a pornit la drum spre P'ing-yang și a întrebat de casa străinului. David Hill nu mai era acolo. Dar domnul Drake, misionarul de acum, care și-a dat seama de dorința sinceră a lui Ch'ue, l-a rugat insistent să rămână câteva zile, pentru a putea vorbi cu el detaliat despre toate. Ch'ue a primit invitația cu mulțumiri cordiale. În timpul vizitei sale a venit predicatorul Hsi, a cărui istorie am povestit-o mai sus, chiar la stabilimentul misiunii, așa cum obișnuia adesea să facă, iar cuvintele lui și minunata sa colaborare au fost un mare ajutor, până i-a bătut ceasul, iar Dumnezeu s-a descoperit inimii doritoare într-un mod milostiv.

Apoi Ch'ue s-a grăbit să se întoarcă și și-a vizitat vechiul prieten. Ch'ue a avut convorbiri lungi cu el în templu și a reușit să-l conducă pe preotul lui Buddha la picioarele Mântuitorului. Apoi au început amândoi să lucreze cu mare zel la răspândirea Evangheliei. Au trebuit să rabde multe prigoniri. Dar focul dragostei ardea tot mai viu în inimile lor și au început și alții să dorească binecuvântarea care le-a transformat viața așa.

Ch'ue și-a luat odată fratele, care învățase și el să-L cunoască pe Domnul, la conferința trimestrială din P'ing-yang. La întoarcere și-au găsit toată casa în tulburare. Singurul copil al lui Ch'ue era grav bolnav și a murit după câteva zile. Apoi a trebuit și fratele lui să se pună în pat. Dar în scurta lui boală, până în clipa când a putut să plece acasă, repeta într-una cu bucurie triumfătoare: „A lui Dumnezeu să fie lauda și slava! Isus este, într-adevăr Mântuitorul oamenilor!”

Ch'ue a fost forțat de multe ori să se dezminț, iar când a refuzat, a fost bătut. Apoi au vrut să-i ia titlul de doctor și slujba. Dar el a spus: „Nu prețuiesc toate acestea. Isus a pregătit o cinste mai mare pentru mine. Prin răscumpărarea Lui am venit și eu de la moarte la viață. Noi, cei care credem în Isus, avem o pace pe care întreaga lume nu ne-o poate lua.”

Nu era de mirare că toți creștinii îl iubeau pe martorul credincios, pe acest bărbat sensibil, neînfricat și că s-au bucurat când s-a așezat în Taning, ca să lucreze acolo ca slujitor al Domnului, iar prietenul lui, Chang, preotul de altădată, l-a urmat, ca să lucreze și el acolo.

Ch'ue a fost un evanghelist binecuvântat în mod deosebit și călătorea din loc în loc, de jur-împrejur în provincie. Era foarte iubit; oricine îl asculta cu plăcere și se înviora la inima lui fericită în Domnul. Bucuria în Domnul îi umplea sufletul și toată viața lui era o cântare de laudă. În vara lui 1905 Mântuitorul lui l-a chemat acasă, de la muncă la odihnă.

5. CONVERTIREA LUI SOK-TAI

Pe coasta de sud a Chinei se află insula Amoy, situată încântător. Aici activează din 1844 Societatea misionară londoneză într-o binecuvântare îmbelșugată. Bineînțeles că începutul lucrării misionare n-a fost ușor. Abia după patru ani au putut fi botezați primii doi chinezi. Nu mult după aceea a fost câștigat pentru Domnul un alt bărbat, Sok-tai, care urma să ocupe o poziție de frunte în istoria misiunii din Amoy, un ofițer chinez care se bucura de un renume bun și avea toate șansele să urce până la cea mai înaltă poziție în armată. Într-o zi a suferit în lupta cu pirații, o rănire grea a ochiului. Medicii chinezi cărora le-a cerut sfatul, n-au putut să-l ajute. Între timp, ochiul rănit a mai fost atacat și de o inflamație, iar aceasta i-a provocat lui Sok-tai asemenea chinuri, încât chibzuia permanent în patul lui, să-și pună capăt vieții. Un măcelar din vecini, căruia i-au mers la inimă groaznicele lui suferințe, i-a atras atenția asupra spitalului misiunii engleze din Hong Kong și l-a sfătuit să se lase primit acolo. Pe lângă aceasta el a lăudat marea bunăvoință a medicului misiunii engleze și extraordinara pricepere a acestuia. La această propunere ofițerul a izbucnit tare: ‚Prefer să mor’, a răspuns el, ‚decât să mă expun rușinii de a avea ceva de-a face cu acești barbari.’

Dar când în zilele următoare suferința lui Sok-tai a devenit tot mai dureroasă, l-au rugat și prietenii lui să-l viziteze pe medicul englez. Epuizat de dureri, Sok-tai a cedat în cele din urmă insistențelor lor. Când a intrat pe ușa spitalului, s-a nimerit că bolnavii tocmai erau adunați pentru predică. Predicatorul tocmai făcea cunoscut textul: ‚Orice pom bun face roade bune, dar pomul rău face roade rele.’ La aceste cuvinte Sok-tai a fost foarte mirat. În tabără a auzit cea mai ciudată istorie despre comportarea ‚diavolului străin’, dar niciodată nu s-ar fi așteptat să audă propovăduindu-se la ei adevăruri atât de adânci. – Este încurcat și nu știe ce să spună. Această învățătură, își zice el, este realmente de respectat la fel ca cele mai bune afirmații ale înțelepților chinezi și mai sălășluiește vizibil înăuntrul ei și o cu totul altă forță.

Încă foarte preocupat de gândurile abia auzite din Cuvântul lui Dumnezeu, Sok-tai este dus la medic și este uimit de a nu vedea în acesta un barbar sălbatic, ci un bărbat care l-a tratat cu o asemenea politețe, ca și când ar fi primit cea mai grijulie educație, în forma cea mai aleasă a învățaturii chinezești a bunelor maniere. Dar apoi, când medicul i-a comunicat că ochiul rănit ar trebui operat, Sok-tai a fost afectat în cel mai înalt grad; căci medicii chinezi nu știu nimic despre folosirea cuțitului, iar pentru Sok-tai era un gând îngrozitor ca ochiul lui să fie ‚tăiat’.

El a plecat acasă cu hotărârea de a nu mai călca niciodată în spital. Dar când durerile lui au devenit insuportabile, s-a întors totuși iar acolo după câteva zile și era pregătit să se supună oricărei operații necesare. O mică incizie i-a oferit imediat oarecare ușurare și după alte câteva consultații a fost în stare să poată să-și exercite din nou obligațiile de serviciu, cu toate că ochiul rănit era pierdut pentru totdeauna. Cu bucurie crescândă venea la toate străngerile în care Cuvântul lui Dumnezeu era propovăduit sau studiat. Și în cazul lui, al credinciosului, acesta s-a dovedit a fi ceea ce este cu adevărat: **Cuvântul lui Dumnezeu**. El a dăruit inimii lui viață nouă, dumnezeiască și pace. Deja după câteva luni s-a lăsat și botezat în Numele Domnului.

Când s-a aflat de trecerea lui la creștinism, a avut de îndurat permanent ocară și batjocură. Dar prin acestea el nu s-a lăsat dezorientat în credința lui. El se simțea, dimpotrivă, mereu mai puternic silit să depună mărturie despre mântuirea în Hristos.

La o adunare religioasă a creștinilor și misionarilor, a fost și Sok-tai îndemnat la rugăciune. Era o mulțime de ascultători păgâni de față, printre care și câțiva soldați ai detașamentului său. Aceștia, întorși în tabără, n-au avut nimic mai urgent de făcut, decât să spună unui ofițer despre lucrul acesta. Ofițerul a înmănat colonelului o învinuire oficială; iar în ziua următoare Sok-tai a primit porunca să se prezinte imediat la superiorul său. Când a pășit în camera colonelului, acesta i s-a adresat prietenos și i-a zis: ‚Am auzit că ați devenit un membru al sectei barbarilor. Este așa?’ Sok-tai a răspuns că probabil colonelul trebuie să fi fost informat greșit, căci el nu a aderat la o asemenea sectă. Dar bineînțeles, este adevărat că s-a convertit la Dumnezeu cel viu și a devenit creștin. ‚Dar cum este posibil’, a spus colonelul, ‚ca un ofițer promițător ca dumneavoastră, să fie atât de orbit, să renunțe la propria religie și să adere la credința dușmanilor Chinei?’ El l-a lăsat să plece cu răspunsul: ‚Aveți grijă să fiți punctual și devotat în îndeplinirea

obligațiilor dumneavoastră. Căci la prima ocazie când vă veți face vinovat de un eșec, vă voi reclama la general și veți fi demis din armată.’

Credința lui Sok-tai avea să fie curând pusă la grea încercare. Pirații s-au făcut încă o dată vizibili de-a lungul coastei, prin jaf și omor. Atunci ofițerul Sok-tai a primit ordinul să se alăture unei expediții împotriva acestora. Ofițerul care comanda avea față de el gânduri dușmănoase, din cauza creștinismului său. El a conceput un plan cât se poate de neloial, care urma să-l arunce pe Sok-tai cu o siguranță fără greș, în ruină. Expediția încă nu era de mult pe mare, când au fost observate în depărtare vasele piraților. Imediat au început să fie urmăriți. Vântul era favorabil. Joncile de război navigau repede și curând au fost în stare să-i întrecă pe cei urmăriți. Vasul condus de Sok-tai naviga în fața tuturor și curând se afla pe aceeași linie cu cea mai mare navă a piraților. Acum sosise clipa când ofițerul care comanda, putea să-și ducă la îndeplinire planul său diabolic de a distruge pe Sok-tai. Când ambarcațiunea acestuia deja câștigase un avans, i-a lăsat intenționat pe ceilalți să navigheze mai încet, astfel că distanța dintre acestea și ambarcațiunea lui Sok-tai a devenit tot mai mare. Sok-tai și-a dat curând seama că nava lui nu este destul de puternică, pentru a prelua singur cu succes lupta cu dușmanul. Coverta joncii dușmane era ticsită de tâlhari obraznici și sălbatici. Deja făceau pregătiri să-și atace următorul. Sok-tai privea speriat în jur după ajutor, dar spre spaima lui și-a dat seama cât de departe rămăsese în urma lui restul flotei de război. Convins că aici nu putea nimeni să ajute decât singur Dumnezeu, a căutat adăpost la Acesta. El a părăsit pentru o clipă puntea și a mers în cabina lui. Acolo a îngenunchat și s-a rugat: ‘O, Dumnezeule, sunt foarte slab. Dușmanul este în fața mea, iar vrăjmașul în spatele meu. Ești singura mea nădejde. Salvează-mă pentru Numele lui Isus Hristos!’ Apoi s-a dus cât mai repede înapoi pe punte și a îndreptat cu propria lui mână tunul cel mare asupra dușmanului. Lovitura bine țintită a smuls odgonul timonei de la jonca piraților și a omorât timonierul. Îndată s-a iscat la bordul navei dușmane cea mai mare derută și Sok-tai a reușit repede să pună stăpânire pe ea.

După ce a fost câștigată victoria deplină, Sok-tai s-a grăbit la comandantul suprem, să-i comunice în mod oficial. Când a apărut în fața lui cu lista prizonierilor, comandantul suprem i-a spus pe jumătate în serios și pe jumătate glumind: ‘Dumnezeul dumneavoastră este cu siguranță adevăratul Dumnezeu. Lui Îi datorăm astăzi salvarea.’ Inima lui Sok-tai era prea emoționată ca să poată răspunde. Gândul la minunata ocrotire a Domnului a umplut lăuntrul lui. El s-a înclinat și s-a retras. –

Această experiență trebuia să slujească în mâna lui Dumnezeu, de a-l pregăti pe Sok-tai pentru funcția pe care Dumnezeu i-o destinase. Optsprezece ani după aceea a mers cu un misionar într-un ținut, unde încă nu fusese auzit Numele lui Dumnezeu, pentru a se ocupa acolo cu lucrarea Domnului. Populația de acolo avea cea mai proastă reputație. Fumatul opiului, jocuri și alte vicii legate de acestea erau la ordinea zilei. Dar Dumnezeu a binecuvântat munca slujitorilor Lui, care au propovăduit mărturia despre dragostea lui Dumnezeu și despre harul lui Isus, după ce au experimentat ei înșiși puterea acestei dragoste și a harului, spre mântuirea lor.

6. CUM A INTRAT ÎN ÎMPĂRĂȚIA LUI DUMNEZEU ÎNVĂȚATUL NING SIEN-FENG

Ning Sien-feng, un discipol mândru al lui Confucius, era un bărbat cu un prestigiu important și influență în orașul Shing-Sien, un învățat capabil, care a dobândit un înalt grad științific și de aceea aparținea de „Siu-t’ sai” (înălților literați). Felul de a gândi al străinilor nu-i era necunoscut; el citise traduceri de lucrări științifice europene, da, nici literatura creștină nu i-a rămas total necunoscută. Dar Biblia i se părea cât se poate de plictisitoare și neinteresantă. Nepăsător și necredincios în ceea ce privește lucrurile spirituale, considera rugăciunea o nebunie. ‘Dacă există un Dumnezeu’, obișnuia el să spună, ‘atunci El trebuie să fie, de la sine înțeles, o

Ființă mult superioară și mult prea departe de atingerea oamenilor, ca să se poată îngriji de micile noastre probleme zilnice ale vieții.’ Într-o zi din vara anului 1872 s-a întâlnit pentru prima dată cu misionarul Stevenson, care a discutat îndelung și serios cu el și s-a simțit în mod deosebit atras de el, cu toate că-l durea foarte tare necredința exprimată a bărbatului. ‚Lasă-mă să-ți mărturisesc franc, profesore’, a zis în cele din urmă Ning Sien-feng, ‚nu cred în doctrina pe care voi străinii ne-o aduceți.’ Cu o seriozitate care l-a pus în uimire pe confucianist, misionarul a spus: ‚Îmi voi aduce aminte de tine în fața Dumnezeului adevărat și viu, în mod regulat, în rugăciune.’

Ning Sien-feng a plecat, dar aceste ultime cuvinte n-a putut să le uite. ‚Acest bărbat este un străin, cu totul străin de mine și totuși atât de preocupat de sufletul meu, încât vrea să se roage zilnic pentru mine’, așa gândea, ‚iar eu însumi nu mă rog. Oare să nu încep odată să mă rog?’ a fost următorul lui gând. Să se roage, cum îi spusese misionarul, i se părea imposibil ucenicului mândru al lui Confucius. ‚Și totuși’, se gândea el, ‚treaba aceasta merită încercată.’ Astfel s-a înălțat, chiar dacă plin de îndoieli, totuși cu seriozitate și ardoare din adâncul inimii de păgân, strigătul către marele, necunoscutul Dumnezeu: ‚O, Dumnezeule, dacă ești cu adevărat, dă-mi lumină, dacă există lumină!’ A luat Biblia, care mai înainte i se părea atât de plictisitoare și fără valoare. De data aceasta ea a fost pentru el o revelație nouă, minunată. Și în sine însuși învățatul a observat cu mirare o schimbare pe care nu și-o putea explica. Cartea l-a captivat atât, încât a citit până noaptea târziu. Într-adevăr, pe de o parte, prin ceea ce citea se simțea condamnat ca vrednic de osândă, dar pe de altă parte îi venea în întâmpinare de la acest Dumnezeu pe care l-a rugat pentru lumină, o putere minunată, salvatoare și îndurare. Curând studiul Cuvântului lui Dumnezeu era cea mai mare plăcere a sa. Tot mai mult se întărea în el credința în adevărurile prețioase pe care le găsea în ea și a căpătat o încredere vie și adevărată în Isus, Fiul lui Dumnezeu, ca Salvator al său.

O, ce fericire, ce viață nouă se naște acum în el! Lucrul acesta nu putea să-l țină pentru el. ‚Dumnezeu mi-a dat ca răspuns la rugăciunea mea și prin Cuvântul Lui, lumină și pace și m-a făcut nespun de fericit; oare n-ar putea El să-mi salveze și rudele?’ așa întreba Ning Sien-feng acum. Soția lui fusese până acum, ca și el, o adeptă riguroasă a lui Confucius și el se temea tare să-i mărturisească ‚noua lui credință’. În cele din urmă și-a luat inima în dinți și a chemat-o într-o seară în camera lui de studiu, după ce copiii merseseră la culcare. Un conflict i se părea inevitabil, dar spera că în ceasul liniștit de seară va fi cel mai puțin auzit de alții. Soția s-a așezat în fața lui, la o oarecare depărtare, cum este datina pentru femeile din China și aștepta liniștită, în tăcere. Dar lui îi lipsea curajul, Nu putea vorbi. În cele din urmă soția lui a zis: ‚Ai ceva să-mi spui!’ Acum nu mai exista scăpare și el i-a povestit toată istoria: ‚Nevastă, am descoperit că în cer locuiește un Dumnezeu adevărat, viu și că El este Tatăl nostru, dacă venim la EL prin Isus Hristos, Fiul Lui.’ Poate că Ning Sien-feng n-a fost niciodată așa de mirat în viața lui ca atunci, când în loc de potopul așteptat de reproșuri, de pe buzele soției sale au venit cuvintele: ‚Cât mă bucură lucrul acesta, Ning!’ Spre cea mai mare uimire a lui, ea i-a explicat: ‚Am știut deja de mulți ani că învățătura și idolii noștri sunt deșertăciune. Când la ultima răscoală rebelii au pătruns în orașul nostru, au devastat templele și au luat idolii. Atunci mi-a devenit limpede: dacă idolii nu se pot proteja și salva pe ei înșiși, atunci pe mine mă pot ajuta mult mai puțin. Când apoi soldații au venit în casa noastră, m-am ascuns cu o teamă groaznică în dulap și m-am rugat acolo. Mă gândeam că ar trebui, totuși, probabil, să fie undeva un Dumnezeu adevărat și l-am chemat: ‚Onorabile Dumnezeu, apără-mă!’ Și așa a și făcut. Răsculații au venit în cameră și au distrus totul, numai dulapul în care eram ascunsă, nu l-au deschis. De atunci am crezut mereu că există un spirit mare, pe care noi încă nu-l cunoaștem. Este posibil să-L fi găsit?’ – Ning Sien-feng i-a mai spus acum câteva lucruri despre minunata dragoste a Acestui mare Dumnezeu. Abia către dimineață s-au culcat. N-a durat mult până când și femeia a mărturisit credința ei în marele Dumnezeu și în Isus Hristos ca Salvator al ei.

Mai târziu, cu ocazia unei vizite în Shing-hien, misionarul Stevenson scria: ‚Am avut parte aici de mare bucurie. Dumnezeu a recunoscut credința simplă a lui Ning Sien-feng și l-a binecuvântat prin convertirea mai multor suflete. Și soția lui este fericită. L-am botezat pe el și pe alți doi bărbați și sunt recunoscători să pot spune că el, înainte de a fi făcut acest pas curajos, decisiv, a evaluat bine costurile. În ultima duminică s-a ridicat spontan în capelă, în timp ce eu predicam și a vorbit destul de mult în fața unui număr de ascultători. El a spus câteva lucruri despre calea spre Dumnezeu cel viu, a povestit ce a făcut Dumnezeu pentru el și și-a îndemnat ascultătorii, să caute adăpost la Domnul Isus, ca și el. Când am auzit această mărturie generoasă despre puterea harului lui Dumnezeu, n-am putut decât să-I mulțumesc lui Dumnezeu și să prind curaj. Dacă privesc situația acestui bărbat în viața exterioară și mă gândesc apoi ce pas a făcut și câtor persecuții este expus acum, atunci mereu devin iar sigur că încă n-au trecut zilele eroilor și ale martirilor.’

Câteva luni mai târziu, zece dintre cei convertiți din acel ținut, printre care și fiul lui Ning și mai mulți alții, care erau rodul muncii sale, au mărturisit prin botez credința lor în Domnul Isus.

7. PUTEREA HARULUI

Un chinez ignorant a venit într-o capelă din Ato, unde a auzit un misionar (S.L. Binkley) predicând despre atotsuficiența lui Hristos de a salva păcătoși. După terminarea slujbei divine, s-a dus la el și i-a spus: ‚Despre Acest Isus n-am auzit până acum niciodată și nu știu cine este El; dar oare n-ai zis că El m-ar putea salva de toate păcatele mele?’

‚Da,’ a răspuns misionarul, ‚exact aceasta am spus.’

‚Dar tu nu mă cunoșteai când ai spus aceasta. Eu am fost un mincinos, un jucător, un vrăjitor, un soț adulter și de douăzeci de ani un fumător de opiu. Deci, dacă m-ai fi cunoscut, n-ai fi spus niciodată ce ai spus, vezi?’

Misionarul Binkley n-a putut decât să repete cu accentuare, explicația lui anterioară despre puterea și bunăvoința lui Isus de a curăța și a salva chiar de o asemenea cantitate de păcate.

Fumătorul de opiu era mut de uimire, căci duhul său zăcea în lanțurile grele ale prințului întunericului; otrava voluptății era în sângele lui, iar el era vândut groaznicului opiu, într-o robie fără nădejde. El a plecat, dar a venit iar, pentru a auzi mai mult despre acest minunat Mântuitor. Au trecut săptămâni, când într-o dimineață s-a năpustit cu impetuozitate în camera misionarului, iar fața lui radioasă anunța vestea cea bună: ‚Știu acum: Isus mă poate salva de toate păcatele mele; da, El a făcut-o.’ Da, era adevărat, credința în Hristos a rupt chiar robia multor ani de nevoia de opiu.

El s-a întors în satul lui de baștină, pentru a le povesti despre Domnul Isus tovarășilor lui de păcat. Cu toate că a fost prevenit de marea primejdie care-l amenința, a povestit totuși istoria marelui Mântuitor, care a putut să salveze pe cei mai răi păcătoși și a depus mărturie prin harul Duhului Sfânt, despre puterea Lui salvatoare. Au aruncat cu noroi în el, a fost bătut, izgonit din loc în loc, dar n-a putut fi adus la tăcere. În cele din urmă prigonitorii lui l-au dus în fața unui funcționar judecătoresc crud și martori mincinoși au adus împotriva lui cele mai murdare învinuiri. Judecătorul corupt, bucuros că se poate răzbuna pe această sectă străină, a dispus ca el să fie bătut, iar spatele lui gol a fost bătut fără milă cu groaznica nuia de bambus, până a fost sfâșiat de tot. Dus la ferma misiunii, aproape mort, doctorul a spus că niciodată până atunci nu văzuse asemenea răni, provenite de la bastonul de bambus.

Înainte ca misionarul să poată găsi cuvinte să-l consoleze, martirul a spus cu un zâmbet: ‚Învățătorule, acest trup are dureri mari, dar adâncul inimii mele are pace.’ Apoi s-a ridicat în pat și a zis: ‚Dacă mă voi însănătoși, mă vei lăsa să mă întorc la Houtshiang?’

Însănătoșirea lui se făcea foarte încet. Dar când a fost abia pe **jumătate** vindecat, s-a furișat de acolo și a apărut deodată în localitatea lui natală, pentru a propovădui din nou Evanghelia

cruzilor săi prigonitori. Cuvintele lui de mântuire și pace, care au avut un efect mai puternic prin asemenea experiențe sângeroase, au adus chiar pe unii dintre dușmanii lui la Mântuitorul.

Paisprezece ani a călătorit predicând, iar în anul 1869 a fost instituit ca misionar. Multe la număr au fost sufletele pentru care el a putut să fie unealta convertirii lor la Hristos și dintre ele s-au născut chiar o duzină de evangheliști băștinași, care au propovăduit vestea îmbucurătoare despre mântuirea deplină, veșnică și fără plată în Hristos. Până în ultima clipă a depus mărturie, iar când a fost prea slab ca să se țină pe picioare, tot mai aduna în jurul lui din aceia cărora le putea mărturisi despre Mântuitorul, iar în cele din urmă a adormit cântând de bucurie că în curând va fi la Domnul.

Istoria vorbește de la sine și arată că niciunul nu este un păcătos prea mare ca Hristos să nu-l poată răscumpăra; deci niciunul nu trebuie să se îndoiască. Cititorule, ia-L pe Dumnezeu pe cuvânt! Știi ce spune Cuvântul Lui: „O, adevărat și cu totul vrednic de primit este cuvântul care zice: ‚Hristos Isus a venit în lume ca să mântuiască pe cei păcătoși.’” (1 Timotei 1,15)

8. ÎN SFÂRȘIT, ASCULTAT

În Tshaktu, în provincia chineză Fukien a fost construită o capelă de misiune; sosise ziua când trebuia să fie deschisă și pe toate străzile se vorbea despre lucrul acesta: ‚Astăzi vine străinul care propovăduiește calea lui Isus!’ Un orb de 75 de ani a întrebat ce înseamnă toată larma aceasta, iar apoi a rugat să fie dus și el în ‚sala lui Isus’. Abia a ajuns acolo, că misionarul a pășit în față și a citit: **„Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică.”** Aceasta era o muzică cerească pentru bătrân; el a sărit imediat în picioare, a bătut din palme și a strigat: ‚Mulțumesc, mulțumesc, domnul meu! Aceasta este exact ce-mi trebuie, pentru aceasta m-am rugat atâția ani.’ Oamenii au zis: ‚Afară cu el; este nebun!’ Dar el a continuat: ‚Nu, nu sunt nebun. Acum am ce-mi trebuie și ce am căutat atâția ani.’ Predica a fost terminată fără vreo altă întrerupere, iar misionarul a plecat mai departe.

Șase luni mai târziu misionarul a venit iar la Tshaktu; atunci învățătorul băștinaș i-a prezentat șapte persoane care doreau botezul. Printre ei era și prietenul nostru orb. La botez, cei convertiți trebuiau să povestească adunării ce a făcut Domnul pentru sufletele lor și cum i-a atras la El. Apoi, când și orbul a început să-și povestească biografia, toți ascultau cu emoție adâncă. El spunea: ‚Aveam 25 de ani când mi-am dat seama, ca mulți alții, că idolatria este deșertăciune. Așadar, cum mergeam foarte întristat, am văzut într-o dimineață pe câmp, răsărind în est minunata minge de foc; am căzut jos și m-am închinat soarelui cu vorbele: ‚O, soare, ia povara de pe inima mea!’ Se făcuse seară și soarele era gata să apună; atunci m-am rugat iar: ‚O, soare, înainte să pleci, lasă-mi o binecuvântare și ia povara de pe inima mea!’ În felul acesta mă închinam la soarele care răsărea și apunea, dar povara de pe inima mea nu s-a ușurat. Odată când am străbătut iar câmpurile, mi-am zis mie însumi: ‚Poate că te-ar putea ajuta luna.’ Și m-am rugat lunii timp de douăsprezece luni. Dar nici soarele, nici luna nu mi-au pus pace în inimă. De aceea am încercat cu stelele strălucitoare și le-am chemat un an; nici ele nu m-au putut ajuta. Acum m-am aruncat într-o zi la podea și am spus: ‚Dacă există un stăpân peste stele, o, descoperă-mi-Te!’ Dar n-a venit nici o voce din înalt și astfel mi-am continuat obosit și trist drumul prin lume, până am devenit un bătrân orb. În urmă cu șase luni am auzit mișcarea de pe străzi și am mers să-l ascult pe străin. Acolo am aflat cine este marele Dumnezeu peste toți și cât de mult iubește El oamenii și cum L-a dat pe Fiul Său pentru păcatele mele, pentru a mă salva pe mine. Aceasta era mai mult decât puteam înțelege. De aceea am sărit în picioare și am strigat: ‚Aceasta este exact ce-mi trebuie!’ Astăzi stau aici pentru a fi primit în Biserica lui Isus Hristos. Deci acum pot să spun ca Simeon: ‚Acum, slobozește în pace pe robul Tău, Stăpâne’; căci L-am găsit pe Mântuitorul meu și povara de pe inimă mi-a fost luată.’

9. CUM A GĂSIT UN CHINEZ SALVARE

Chinezul Hsiao Chi-shan a devenit preot taoist din cauza nevoii profunde de a scăpa de păcate și de a ajunge în lumina adevărată. În căutarea lui zeloasă după „cale” (Tao), ducea viața unui colonist, a locuit multe luni într-o peșteră și a mâncat orez uscat. În acest timp a auzit ceva despre creștinism, pentru că cu puțin timp înainte fusese deschisă o sală de predică în Ch’angte (Hunan). Ca mulți taoiști purta cu plăcere o haină din petece puse laolaltă. Într-o zi căuta zelos într-o grămadă de deșeuri de hârtie, dacă nu descoperă pe vreo bucățică, semnul grafic scump chinezilor creștini. Ce semn grafic? Cel al Numelui **Isus**! Strădania lui a fost răsplătită din belșug, prin descoperirea unui exemplar al Noului Testament chinezesc aruncat. Bărbatul căutător serios al adevărului a luat cartea și a citit-o cu râvnă. Apoi a început din nou să frecventeze harnic sala de predică și stătea regulat duminică dimineața la propovăduirea Evangheliei. După câteva luni a lepădat de bunăvoie haina și funcția de preot taoist. De asemenea, a început să-și câștige cele necesare traiului, cu propriile lui mâini, prin faptul că acum efectua muncile cele mai de jos. El arăta că Evanghelia i-a mișcat inima. Chiar de la început i-a făcut mare bucurie să studieze cartea, singura care putea să aducă **lumină și viață** sufletului său plin de dor după adevăr și salvare. Acum învăța în fiecare zi pe dinafară câte un text din Biblie și o cântare. Și este plăcut să vezi cum se străduiește să ducă în toate, o viață pașnică, plăcută lui Dumnezeu, care i-a dăruit mântuirea în Hristos. Astfel arăta el în mediul întunecos, puterea și efectul Cuvântului lui Dumnezeu, acceptat în inima lui. Da, numai în Isus, Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii, este lumină și salvare pentru sărmana, păcătoasa lui inimă omenească! Mântuire pentru toți care se adăpostesc în El.

10. CORBUL LUI ILIE ÎN CHINA

În nordul provinciei Shan-si locuia un bărbat pe nume Li, care a fost condus la Isus prin munca unor mesageri ai Domnului, care au construit acolo un azil pentru cei cu viciul opiului. Deja de mult este, bătrânul chinez acum trecut de 70 de ani, în acest district, unde a fost primul credincios, o unealtă binecuvântată în slujba Răscumpărătorului său. Curând după convertirea lui a auzit o predică importantă de la misionarul Stanley Smith despre cuvintele: „nici un lacom de avere care (adică: pentru că) este un închinător la idoli, n-are parte de moștenire în Împărăția lui Hristos și a lui Dumnezeu.” (Efeseni 5,5) L-a mișcat foarte tare gândind că el, după ce a scăpat de slujba idolilor casei și ai templului, să fie ispitit vreodată iar la același păcat, prin lăcomie. Pentru a evita cu orice preț această primejdie, a hotărât ca mai bine să nu aibă nici bani, nici proprietate. Mica lui casă împreună cu pământul care îi aparținea a predat-o nepotului său, în timp ce el și-a dedicat tot timpul și toată puterea propovăduirii Evangheliei. Simpla ospitalitate a acelora cărora le slujea și cărora rugăciunile lui le aduceau ajutor și binecuvântare vremelnice și veșnice, îi ajungea cu desăvârșire. Munca lui a fost binecuvântată din belșug de Domnul. Cu vremea a deschis el însuși un azil pentru vindecarea fumătorilor de opiu și prin aceasta a fost pentru mulți o binecuvântare. Totuși, această muncă necesita cheltuieli, iar când proviziile erau terminate, dragul și bătrânul Li avea ocazia să afle feluritele căi ale minunatei credințioșii a lui Dumnezeu.

Deja făcea de câțiva ani această treabă, când, și în această provincie îndepărtată, a pătruns prin unii misionari așa-numita „critică superioară” a teologiei creștine moderne, iar bătrânul om auzea acum că nu corbi **adevărați** i-au adus lui Ilie pâine și carne, ci probabil niște **arabi** și-au împărțit cu el proviziile, căci este absurd să admitem că păsările ar face vreodată așa ceva! Ar fi prea minunat!

Dar credinței simple, sănătoase a acestui om bătrân, nu voia deloc să-i placă această explicație. Minunile nu erau dificultăți pentru el. El a aflat de prea multe ori cum puterea

făcătoare de minuni a lui Dumnezeu i-a ascultat rugăciunile. În afară de aceasta, chiar în această privință a avut parte de o experiență, pe care o simplă afirmație nu i-o poate contesta.

În munca lui cu azilul au fost odată epuizate toate resursele, nici un pacient nu venea, azilul stătea gol, iar credința lui a fost pusă la grea încercare. Foarte aproape de el stătea un neam al lui, preot în marele templu al satului. Când acesta din când în când își vizita ruda, îi aducea din marile lui provizii câte un dar mic, constând din pâine sau mei. La primirea acestui dar, bătrânul obișnuia să spună: ‚Harul Tatălui meu ceresc’. Dar preotul nu era mulțumit cu aceasta și îi făcea obiecții. ‚Ce are a face harul Tatălui tău ceresc cu lucrul acesta, aș vrea să știi? Meiul îmi aparține mie, eu ți-l aduc ție; dacă eu n-aș face lucrul acesta, ai muri de foame foarte curând. El n-are absolut nimic de-a face cu lucrul acesta.’ ‚Dar Tatăl meu ceresc îți pune ție pe inimă să îngrijești de mine’, răspundea bătrânul Li.

‚Toate bune!’ l-a întrerupt preotul. ‚Dar vom vedea ce se va întâmpla dacă nu mai aduc mei.’ În săptămânile următoare n-a venit, deși compasiunea îl îndemna să îngrijească de bătrân, pe care trebuia să-l respecte din cauza permanentelor opere de caritate practicate.

Chiar în vremea aceea, nevoia dragului și bătrânului Li era foarte mare. În cele din urmă a venit o zi când totul a fost consumat. Azilul era încă gol, iar el nu avea nici un ban ca să-și cumpere o gură de pâine. El a îngenuncheat în cămăruța lui și și-a vărsat inima înaintea Domnului, în rugăciune. Știa foarte bine că Tatăl lui din cer nici nu l-ar uita, nici n-ar putea să-l uite. După ce s-a rugat pentru binecuvântare în munca lui și pentru poporul din jurul lui, l-a adus aminte Domnului de ceea ce a spus preotul și l-a rugat, pentru onoarea marelui Său Nume, să-i dea în ziua aceea pâinea lui cea de toate zilele.

Răspunsul a venit imediat. În timp ce bătrânul încă mai era îngenuncheat în rugăciune, a auzit afară, în ogradă, un țipăt neobișnuit și croncănit și bătăi de aripi și un zgomot ca și când ceva ar cădea pe pământ. S-a sculat să vadă ce s-a întâmplat. Un număr de ciori sau corbi, care în acea parte a Chinei sunt foarte obișnuiți, zburau cu mare neliniște încoace și încolo, iar când el a privit în sus, a căzut o bucată mare de carne grasă de porc chiar la picioarele lui. O pasăre, urmărită de o altă pasăre răpitoare, a lăsat-o să cadă chiar în acea clipă, chiar în acel loc. Recunoscător, bătrânul a ridicat darul neașteptat, în timp ce zicea: ‚Harul și amabilitatea Tatălui meu ceresc!’ Apoi a privit în jur ca să vadă ce căzuse în timp ce el încă se ruga și iată aici, a descoperit o bucată mare de turtă de mălai, gata pregătită ca să fie mâncată. O altă pasăre a lăsat-o și pe aceasta să cadă și astfel s-a avut grijă din belșug pentru un prânz. După toate aparențele, corbii au făcut o expediție de jaf și surprinși de păsări mai puternice, au lăsat să le cadă prada chiar deasupra micii lui curți.

Cu o inimă care se revarsă și adorând de bucurie, bătrânul a aprins focul pentru a pregăti masa binevenită. În timp ce încă o gătea, s-a deschis ușa și spre marea lui bucurie a intrat ruda lui, preotul.

‚Ei bine, Tatăl tău ceresc ți-a dăruit ceva de mâncare?’ a întrebat el puțin batjocoritor, nespunând nimic despre punga cu mei, pe care o ținea ascunsă cu grijă în mâneca largă.

‚Uită-te și vezi!’ a răspuns bătrânul zâmbind, în timp ce arăta spre conținutul vasului, care fierbea încet pe foc.

La început preotul n-a vrut să ridice capacul, pentru că era sigur că acolo nu fierbea decât apă, dar pe urmă, prin mirosul plăcut care se înălța, răzbit de curiozitate, a aruncat o privire în oală. Dar cât de mare a fost mirarea lui când a descoperit, într-adevăr, prânzul excelent.

‚Ei bine’, a exclamat el, ‚de unde ai aceasta?’

‚Tatăl meu ceresc a trimis-o’, a răspuns vesel bătrânul. ‚El ți-a pus pe inimă, știi tu, să-mi aduci din când în când puțin mei, dar dacă tu n-ai vrut să faci lucrul acesta în continuare, pentru El a fost foarte ușor să găsească un alt mesager.’ Toată întâmplarea, rugăciunea lui și venirea corbilor au fost povestite într-un mod alert.

Ceea ce a văzut și a auzit a făcut asupra preotului o impresie atât de adâncă, încât, începând de atunci, a devenit un cercetător zelos al Bibliei și curând după aceea a crezut și a mărturisit că

Isus Hristos este Fiul lui Dumnezeu. El a renunțat la postul lui tihnit din templu pentru adevărul care face fericit, care a adus sufletului său mântuire și pace. El a activat gratuit ca învățător, a devenit un lucrător foarte prețuit în poporul lui Dumnezeu, iar în timpul răscoalei boxerilor din 1900, a suferit chinuri groaznice din cauza mărturiei lui, dar și-a dat bucuros viața pentru Isus, Mântuitorul lui.

11. LA ADĂPOSTUL CELUI PEAÎNALT¹⁰

Am avut – așa povestea J. Hudson Taylor, pe care Domnul l-a folosit și l-a binecuvântat extraordinar în slujba Sa cu Evanghelia în China – o foarte anevoioasă și plictisitoare călătorie pe mare. Am pierdut mult timp la ecuator, ca urmare a lipsei de vânt prelungite și când în sfârșit am atins arhipelagul răsăritean, iar am fost reținuți. Ce-i drept, se pornea din când în când un vânt ușor, puțin înainte de apusul soarelui și dura peste noapte, dar oricât încercam în acest timp să înaintăm, totuși peste zi nu ajungeam mai departe, da, pierdeam de multe ori din nou ceea ce câștigaserăm, deoarece curenții ne împingeau înapoi.

Lucrul acesta se petrecea mai ales în imediata și primejdioasă apropiere a Noii-Guinee. Într-o duminică seară eram cam la 30 de mile de uscat; dar duminică dimineață, în timpul „slujbei divine”, care a fost ținută pe punte, am văzut o trăsătură foarte îngrijorată pe fața căpitanului nostru și l-am văzut privind mereu spre mare.

La sfârșitul predicii am aflat motivul griji sale: un curent puternic ne mâna spre niște recife ascunse și aceasta așa de repede, încât chiar în cursul după-amiezii ne amenința o nenorocire. După masa de prânz s-a făcut tot ce a fost cu putință pentru a se întoarce corabia, dar zadarnic. Eram împinși spre uscat și vedeam pe țărm băștinașii insulei grăbindu-se spre plajă, observam cum se strângeau acolo și aprindeau focuri de mărime diferite. Însemnătatea focurilor nu ne era ascunsă, căci căpitanul știa din cartea lui că locuitorii erau **canibali**, care, având în vedere naufragiul nostru iminent, se așteptau la o masă festivă, pe care voiau s-o pregătească din trupurile noastre.

După ce căpitanul a stat acolo tăcând un timp mai îndelungat, a spus, în sfârșit: ‚Așadar, am făcut tot ce puteam face. Acum trebuie să fim pregătiți pentru orice.’ ‚Nu’, am spus eu, ‚un lucru încă nu l-am făcut: noi, cei patru credincioși care suntem pe corabie, încă n-am strigat împreună către Dumnezeu pentru salvarea noastră, dumneavoastră (căpitanul), dulgherul, stuartul negru al corăbiei și eu; aceasta mai trebuie să facem. Vom merge fiecare în cabinele noastre și ne vom ruga serios Domnului pentru salvarea Lui, ca El să ne trimită imediat un vânt favorabil.’

Propunerea i-a plăcut căpitanului și ne-am retras îndată fiecare în cabina lui, pentru rugăciune. Încă nu stăteam de mult într-o stăruință serioasă în fața lui Dumnezeu, când Dumnezeu mi-a pus în inimă convingerea că rugăciunile noastre vor fi ascultate, așa că nu mă puteam ruga mai departe. De aceea am ieșit pe punte.

Acolo stătea la postul lui primul ofițer al corăbiei, un om fără Dumnezeu. M-am îndreptat spre el și l-am rugat să desprindă și să întindă vela mare, care era adunată ca să nu bată în vergă fără folos și neîncetat. El m-a privit și m-a întrebat: ‚La ce va folosi?’ Eu i-am spus că noi tocmai ne-am rugat lui Dumnezeu să ne trimită un vânt și că vântul va veni îndată, dar noi nu avem de pierdut nici un minut, întrucât acum suntem foarte aproape de recife. –

¹⁰ După ce am arătat în povestirile de mai sus, din China, cum Domnul și-a desfășurat puterea harului Său prin convertirea păcătoșilor în această mare sau întunecată împărăție, prin aceea că a știut să facă cunoscută Evanghelia Lui în minunate feluri și după ce în ultima povestire am mai dat și o probă de ajutor la nevoie, de care au avut parte ai Săi în mărturiile lor, vrem ca acum, la sfârșit să mai povestim o întâmplare din multele manifestări minunate de ajutor, pe care Domnul secerișului le-a acordat acolo slujitorilor Săi.

Ofițerul m-a privit supărat și disprețuitor și a zis: „Întâi vreau să văd vântul, înainte să ascult de dumneavoastră.” Dar în același timp a privit în sus, eu i-am urmărit privirea și am văzut pavilionul de la catargul principal în mișcare. „Vedeți!” am strigat eu bucuros, „vine vântul.” „Ah”, a răspuns el, „este doar o labă de pisică (o singură pală de vânt).” Păi, labă de pisică sau nu’, am exclamat eu, „ridicați, vă rog, vela mare ca vântul să fie de folos!”

Într-adevăr, bărbatul posomorât a cedat atunci. Și în timp ce bărbații erau ocupați cu desprinderea velei mari și întinderea ei, a venit și căpitanul, iar vântul bătea cu toată puterea și ne-a mânat înainte cu șase, până la șapte noduri pe oră, departe de țărnul pe care, uimiți, mâncătorii de oameni erau adunați și trebuiau să privească cum eram duși repede din zona lor. Și vântul nici nu s-a potolit înainte ca noi să nu fi lăsat mult în urmă insula primejdioasă. –

Astfel m-a înviorat Dumnezeu minunat prin fapta Lui, înainte să fi ajuns în China, câmpul activității mele și El mi-a arătat că în toate lucrurile, mici sau mari, pot și trebuie să-mi găsesc adăpost în El.

6. DOUĂ EROINE ALE CREDINȚEI DIN PĂGÂNĂTATE

1. KAPIOLANI DIN HAWAI¹¹

Dintre toți convertiții havaieni se distinge prin râvna ei în credință, împărăteasa Kapiolani, care se trăgea dintr-un lung șir de împărătese și care era suverana unui mare ținut din sudul Hawaii-ului. În ciuda provenienței sale regale și a rangului ei superior, a fost înainte o păgână neștiutoare și superstițioasă. Potrivit tradițiilor havaiene, avea mai mulți bărbați și era dedată băuturilor spirtoase. Prima dată când au văzut-o misionarii, ședea pe o stâncă și se ungea cu un ulei al băștinașilor. Dar când a auzit vestea Evangheliei, Domnul i-a deschis inima întunecată și totuși doritoare de pace, pentru a apuca mântuirea lui Dumnezeu prin Isus. Ea s-a predat imediat, schimbându-și viața. Ea a renunțat la căile și tradițiile ei păgâne și și-a pus în libertate toți bărbații în afară de Naihe, puternicul orator național. Atunci a devenit atât de feminină în purtarea ei și atât de amabilă în ființa ei, încât a câștigat prețuirea și admirația băștinașilor, ca și a străinilor în mod egal. Cu multă amabilitate i-a invitat la ea, în casa ei pe mesagerii lui Dumnezeu și s-a consfătuțit cu ei despre despotmolirea poporului ei prin răspândirea Evangheliei în mijlocul lui. Hotărâtă să desființeze superstiția și idolatria, a mers în sfântul templu din Kaeve și a luat idolii și i-a ascuns în peșterile stâncoase inaccesibile, aproape de intrarea în Bai. În timp ce se plimba în mijlocul poporului, îl învăța pe acesta Cuvântul lui Dumnezeu. Ea intra în cele mai mizerabile colibe ale săracilor și bolnavilor ca să-i îndrume la Hristos și să satisfacă nevoile lor trupești prin daruri îmbelșugate. Povara sufletelor pierdute apăsa greu asupra ei. De multe ori își trezea noaptea femeile și le ruga să se roage cu ea pentru convertirea împăratului.

Dar o faptă mare a făcut-o celebră pe Kapiolani în fața tuturor celorlalte femei din poporul ei: a sfidat zeii focului din Kilauea și a frânt dominația îngrozitoare a acestora. Această faptă îndrăznească și curajoasă i-a așezat numele pentru totdeauna pe lista celor mai mari eroine ale credinței. Cu toate că idolatria a fost răsturnată și desființată în Hawaii, totuși unii băștinași tot mai credeau în zeița Pele și nu îndrăzneau s-o insulte. Acesta era cazul mai ales în ținutul peste care domnea Kapiolani. Supușii ei care locuiau în imediata apropiere a vulcanului, trăiau permanent sub blestemul focului său groaznic. De la uciderea căpitanului Cook, care a avut loc în acest ținut, puțini străini îl mai vizitau, căci se temeau că trebuie să-i împărtășească tragica soartă. În decembrie 1824 Kapiolani a decis să-și elibereze poporul de sub stăpânirea superstiției

¹¹ Din cartea "The Transformation of Hawaii" de B. Brain

și să sfărâme puterea zeiței focului, prin aceea că voia s-o sfideze în propriul ei ținut. Planul ei era să-i viziteze pe trimișii lui Hristos în Hilo, unde fusese construit de curând un stabiliment de misiune și pentru aceasta să ia drumul de-a curmezișul peste muntele pe care se afla craterul, o călătorie anevoioasă și primejdioasă de o sută de mile englezești, peste straturi aspre de lavă. Pentru că în vremea aceea nu existau nici cai, nici catări în Hawai, a fost nevoită să facă tot drumul pe jos. Poporul ei s-a speriat și s-a adunat de aproape și de departe, ca s-o înduplece să renunțe la o călătorie atât de primejdioasă. Chiar soțul ei, Naihe, a încercat s-o facă să se răzgândească. Dar tare în credință, încrezătoare că Răscumpărătorul și Domnul ei o va ocroti, le-a spus: ‚Idolii au fost eliminați. Există un singur mare Dumnezeu: El mă va păzi de lezări.‘ Când poporul ei a înțeles că ea nu poate fi reținută, optzeci dintre ei au hotărât să meargă cu ea. În călătoria ei spre vulcan, Kapiolani a fost oprită mereu de-a lungul drumului de bărbați și femei, care insistau să se întoarcă acasă și să nu stârnească mânia zeiței Pele. Cu credință eroică a ținut piept curajoasă, răspunzând simplu: ‚Dacă voi fi omorâtă, puteți toți să credeți în Pele, dar dacă nu, atunci va trebui să vă întoarceți toți la adevăratul Dumnezeu.‘ În apropierea craterului s-a întâlnit cu o preoteasă a lui Pele, care pretindea că a fost trimisă de zeiță însăși. Ea a avertizat-o pe Kapiolani să nu intre în sfintele granițe ale vulcanului cu necredință și împotrivire în inimă, în timp ce o amenința cu pedeapsa cu moartea, dacă insistă s-o facă. Deloc speriată de groaznicele prevestiri, Kapiolani s-a așezat lângă sărmana făptura înșelată și a vorbit cu ea. Și-a scos Noul Testament și i-a povestit despre singurul Dumnezeu adevărat din cer și despre Isus, Fiul Lui, Mântuitorul lumii. În cele din urmă preoteasa a lăsat capul în jos și a explicat că puterea zeiței a părăsit-o și nu mai putea să spună nimic. –

De-a lungul cărării de munte creșteau ohelo, fructe de pădure, care pentru Pele erau sfinte și pe care nici un havaian nu îndrăznea să le mănânce fără aprobarea zeiței. Hotărâtă să încalce orice poruncă, Kapiolani a mâncat liberă din ele, fără să fi adus jertfa datorată; dar însoțitorii ei n-au îndrăznit s-o facă.

Când au ajuns la crater, a luat în primire drumul în jos, pe cărarea stâncoasă abruptă, peste straturile fierbinți de lavă, unde pământul de sub picioarele ei tremura și din fiecare crăpătură țâșnea abur, până la marginea craterului Halemaumau. În marele iaz de foc a aruncat cu chibzuință piatră peste piatră, deoarece știa că nu putea fi nimic mai lipsit de respect față de zeiță și nimic mai neplăcut.

Numai cei care au observat groaznicele focuri de pe Kilauea și care știu cu ce orori cumplite erau investite divinitățile păgâne și cu ce tenacitate această superstiție îl ține încătușat chiar și pe adeptul credincios, își pot imagina ce curaj sfânt și ce credință tare trebuie să fi fost în această eroină havaiană.

În timp ce se întorcea spre poporul ei speriat, a zis: ‚Iehova este Dumnezeul meu. El aprinde acest foc. Nu mă tem de Pele. Dacă va fi să pier prin mânia ei, atunci toți să vă temeți de puterea ei; dar dacă Iehova mă salvează pentru că înfrâng oroarea ei, atunci trebuie să vă temeți de Iehova și să-I slujiți Lui. Zeii din Hawai sunt trecători. Mare este bunătatea lui Iehova, că ne-a trimis mesageri, ca să ne întoarcă de la acești idoli zadarnici, la Dumnezeul cel viu.‘

Apoi toată ceata a îngenunchiat, s-au rugat, iar craterul a răsunat de tonurile unei cântări creștine. Peste urletul și scrâșnetul flăcărilor se putea auzi cum suna și răsuna ecoul spre slava Domnului. Deci palatele de foc ale lui Pele au fost sfințite ca templu al Dumnezeului celui viu.

Ne putem imagina spaima oamenilor când au trebuit să se întoarcă peste albia craterului. Fără îndoială se așteptau foarte sigur, că va ceda crusta subțire de sub picioarele lor și se vor prăvăli în focul situat dedesubt sau că vor fi ajunși din urmă de averse de lavă sau ploaie de pietre. Dar ‚cruda zeiță a focului‘ n-a putut să se răzbune; prin urmare au ajuns în siguranță la marginea craterului și și-au continuat în pace călătoria spre Hilo.

A fost o faptă îndrăzneță și eroică, ce a fost comparată cu cea a lui Ilie de pe dealul Carmel, unde i-a provocat pe preoții lui Baal și cu a lui Bonifaciu din Germania, când a doborât stejarul sfințit al zeului Thor. Dar Kapiolani a desfășurat o credință și mai eroică și un curaj și mai

neîmblânzit. Ilie și Bonifaciu n-au fost niciodată sub puterea zeilor pe care i-au distrus, în timp ce Kapiolani, în urmă cu mai puțin de patru ani nu auzise niciodată despre Isus, Fiul lui Dumnezeu, pe care L-a crezut capabil s-o ocrotească atunci când i-a sfidat pe zeii pe care i-a cinstit din copilăria ei. Apoi, Ilie a stat pe pantele pașnice ale Carmel-ului, iar Bonifaciu pe câmpia liniștită din Oberhessen, în timp ce ea s-a aflat în primejdia reală a aceluia foc groaznic, care sperie inimile cele mai curajoase.

Când a ajuns în Hilo cu picioarele umflate din cauza călătoriei lungi și anevoioase, cu trupul și sufletul epuizate de tot în urma experiențele extenuante, a refuzat să se odihnească înainte de a fi găsit pentru tot anturajul un adăpost, apoi și-a adunat oamenii pentru rugăciunea de seară. Cât timp a stat în Hilo le-a furnizat misionarilor ajutor prețios, prin faptul că se plimba printre oameni și tuturor celor cu care venea în contact le spunea cuvinte creștine de mângâiere sau de dojană. Influența ei binecuvântată s-a simțit încă mult timp după plecarea ei acasă.

Viața ei binecuvântată s-a sfârșit în 5 mai 1841, când a plecat acasă cu deplină încredere în Mântuitorul, Căruia I-a slujit mult timp și cu devotament.

2. O PREOTEASĂ INDIANĂ¹²

Tatăl lui Chundra Lela a fost un latifundiar bogat, de viță princiară, în Nepal, în India. La 9 ani era deja orfană, dar s-a bucurat de binefacerile unei educații temeinice, prin generozitatea tatălui ei; dar la vârsta de 13 ani și-a pierdut tatăl, așa că nu i-a rămas nimic altceva decât studiul poveștilor întunecate și triste ale hinduismului, din cărțile sfinte.

I s-a promis de către preoți că va găsi iertare pentru păcatul pe care trebuie să-l fi comis, după învățătura sumbră și nelegiuită a indienilor, încât a rămas orfană, dacă va face pelerinaj la cele patru mari sanctuare indiene, care sunt situate în cele mai diferite ținuturi ale Indiei. Ea s-a hotărât să facă lucrul acesta, ca și tot ce este prescris în cărțile sfinte. Și astfel a pornit peste munți și văi, recitându-și descântecele și numărându-și rugăciunile. Evlavia cu care a făcut acest pelerinaj, reiese din raportul călătoriei ei:

„S-a scaldat în fiecare râu sfânt și s-a rugat în fiecare templu, a adus jertfa ei idolilor și a făcut daruri preoților brahmani. În drum spre primul dintre cele patru mari sanctuare a vizitat Calcutta și s-a scaldat în Gange. S-a rugat la o zeiță, a cărei imagine este înspăimântătoare: fața neagră, cu limba scoasă, plină de sânge. Multe capre și miei îi erau jertfite zilnic; adevărate fluvii de sânge marcau apropierea templului ei.”

Chundra Lela a călătorit mai departe și în cele din urmă a ajuns la primul dintre cele patru mari sanctuare, la templul din țara Orissa. Idolul de acolo este urât, iar felul cinstirii lui este groaznic și imoral. Al doilea dintre sanctuare este Ramanatha, în apropierea Ceylon-ului, pe o insulă mică, nu departe de Modura. În timp ce Chundra Lela pribegea mai departe spre al treilea templu vestit, în vestul Indiei, aducea constant noi jertfe. În cele din urmă a ajuns și la sanctuarul așezat în nordul Indiei, în munții de zăpadă ai Himalaiei. Acum spera, în sfârșit, că povara păcatului putea fi luată. Șapte ani trecuseră de când Chundra Lela își părăsise patria ca să-L găsească pe Dumnezeu și totuși n-a găsit odihnă și pace. Nici călătoriile, nici ceremoniile, nici jertfele, nici rugăciunile n-au putut rezolva ceva!

Astfel că și-a continuat căutarea și a ajuns la reședința unui rege, în apropierea de Midnapore. Ea și-a spus povestea regelui și reginei, iar Chundra Lela a fost acum rugată să-și abandoneze viața de pribegie. Regele i-a construit o casă și i-a dat personalul de serviciu necesar; ea a devenit preoteasă a casei regale, le învăța pe femei sanscrita și făcea rugăciuni pentru ele. Astfel a trăit șapte ani în cinste și bogăție, până la moartea regelui. Pentru că încă nu avea nicio pace, s-

¹² Din „The Christian”, după cartea: „Chundra Lela an Indian Priest”, editura Morgan & Scott, London

a decis din nou pentru un pelerinaj, pentru a câștiga plăcerea zeilor, oarecare abnegație și eforturi putând fi asociate cu aceasta. Ea s-a alăturat unei societăți de fachiri, penitenți indieni și a plâns trei ani la Ram; dar nu era „nici glas, nici răspuns” acolo. Dacă cineva a învățat să cunoască temeinic divinitățile hindușilor, atunci Chundra Lela este aceea; sfârșitul a fost că ea a început să nu mai aibă încredere în preoții brahmani; ea le putea dovedi că mai degrabă sunt niște mincinoși, decât oameni sfinți.

Ea și-a dus toți idolii în casa unei femei dintr-o castă inferioară și a zis: „Nu mai pot să mă închin la aceste lucruri; i-am cinstit mulți ani cu teama sufletului meu – totul a fost zadarnic. Nu voi mai comite asemenea nebunii. Dacă ar fi ceva adevărat în religia noastră, aș fi găsit acel ceva.

Între timp a făcut cunoștință cu o fată, care primea lecții creștine. Și-a cumpărat și ea o Biblie și citea în Cartea lui Dumnezeu zi și noapte; curând i-a devenit atât de dragă, încât abia putea să-și înțeleagă fericirea de a fi descoperit comoara cuvintelor vieții veșnice. Ea l-a găsit în Carte pe Isus și în El mântuire și pace cu Dumnezeu.

După câteva săptămâni de studiu și învățare în continuare, inima ei era hotărâtă să devină creștină. Ea a uitat ce era în urma ei și n-a mai discutat cu carnea și sângele. Chundra Lela a fost botezată și a depus o bună mărturie. Acum mergea pe calea credinței și a învins toate piedicile prin putere divină și dăruindu-se cu bucurie Lui, Aceluia care a dus sufletul ei nemângâiat la viață și pace. Unde a fost cunoscută ca pelerină, acolo a dus acum vestea păcii.

Printre cei mulți pe care i-a putut aduce la Isus, era și propriul ei frate. Când el s-a îmbolnăvit, ea l-a îngrijit cu băgare de seamă. Despre aceasta citim:

Într-o zi a chemat-o pe Chundra Lela la el și i-a zis: „Soră, cred în Isus, Mântuitorul. Crezi că mă va primi și mă va salva?”

„Cu siguranță, frate: tocmai de aceea a murit, ca să te poată răscumpăra pe tine și pe toți oamenii.”

„Crezi, într-adevăr, că a murit și pentru mine?” a spus el serios. „Aș vrea așa de mult să merg cu familia mea la Midnapore, să primesc învățătură creștină și apoi să fiu botezat; dar mă tem că nu voi trăi atât, ca să pot face lucrul acesta. Simt că zilele mele sunt numărate, dar vreau să mor creștin. Deci tu crezi cu certitudine că Isus mă va accepta și pe mine?”

„Da, dragă frate, o știu, El te primește **acum**, așa cum ești. Nu vrei să I te încrezi **acum** deplin?”

„Aceasta vreau și cred că Isus este Mântuitorul meu. El m-a salvat și pe mine. O, numai de-aș putea fi botezat.”

„Dar nu sunt slujitori ai lui Hristos aici; nu este nici unul în toată țara”, a zis Chundra Lela tristă „și cum să aduc unul de departe?”

„Nu poți”, a răspuns muribundul, „nu trebuie pierdut atâta timp. Dar, Lela, tu ești o creștină și poți să-mi propovăduiești Evanghelia. De ce n-ai putea să mă și botezi? Vreau să mor ca un **creștin**, care este botezat în moartea Răscumpărătorului său!”

Chundra Lela s-a gândit o clipă și a meditat și a văzut fața fratelui ei iubit, pentru care s-a rugat atât de mult și de fierbinte, care acum era în brațele lui Isus. Apoi a zis: „Cu siguranță îmi va îngădui Dumnezeu lucrul acesta. Dacă am făcut toate slujbele preoțești posibile în fața divinităților păgâne, atunci voi putea face pentru tine această slujbă, prin harul adevăratului Dumnezeu.” A părăsit liniștită camera și s-a întors cu un castronel de alamă plin cu apă. Ea a îngenuncheat lângă patul fratelui ei și s-a rugat cu ardoare lui Dumnezeu, care a condus-o și a salvat-o așa de minunat, iar acum i-a ascultat rugăciunea și pentru fratele ei. Apoi a luat apa, și-a băgat mâna în ea și a turnat-o cu ea peste capul fratelui ei, în timp ce zicea: „Fratele meu, te botez în Numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh. Amin.” Și-au plecat amândoi capetele tăcând și li se părea ca și când îngerii, da, Domnul Însuși ar fi fost în jurul patului și ar fi umplut camera cu splendoare cerească și pace, acolo, în mijlocul unei națiuni păgâne.

Când ea s-a ridicat, a văzut un zâmbet plin de pace pe fața fratelui ei, care era fericit de a fi fost botezat în Numele trinității divine. Doar câteva zile mai târziu a decedat fericit în Isus.

7. CUM A GĂSIT PACE UN PELERIN DE LA MECCA

De la căderea lui Adam, omul neîmpăcat trăiește în neliniște. Păcatul i-a furat pacea pe care o savura cândva în Paradis, în părtășie cu Dumnezeu. Astfel umblă rătăcitor de colo-colo, adesea chinuit și torturat de conștiința rea, care nu poate fi adusă la tăcere prin nici o faptă religioasă, nici o rugăciune, nici o vorbă, nici lacrimi. Adevărata odihnă și pace le dă numai **Isus**, Fiul lui Dumnezeu. „**El a făcut pace prin sângele crucii Lui**” și a vestit-o alor Săi după învierea Sa: „**Vă las pacea Mea, vă dau pacea Mea!**” El ia toată vina păcatosului pregătit de pocăință, care se apropie prin credință, îi curăță conștiința și îi umple inima cu odihnă cerească.

Această odihnă o căuta nu de mult și un pelerin mahomedan, care pribegea la Mecca, Medina, Betleem și alte localități unde se află sanctuarele religiei sale. Era fiul unui bine cunoscut șeic (prinț arab), s-a străduit cu râvnă din tinerețea lui timpurie, prin trăire ascetică, posturi, rugăciuni și invocarea papagalicească a numelui dumnezeului său „Allah”, să câștige favoarea acestuia. După mulți ani de strădanii fără rezultat, s-a hotărât să facă un pelerinaj mare; căci el gândea că va găsi în acele orașe sfinte ale religiei sale, un răspuns la întrebarea care revenea mereu: ‚Cum obțin odihnă pentru inima mea și pace pentru conștiința mea?’

Când a ajuns la Mecca, locul nașterii lui Mahomed, locul principal de pelerinaj al mahomedanilor, a vizitat sfintele morminte, a sărutat „sfânta **piatră neagră**”¹³ și a adunat după regulament, 49 de pietre, mai mari decât un bob de mazăre, dar mai mici decât o boabă de fasole. Pe acestea le-a aruncat spre stâlpii „marelui diavol”, câte șapte la fiecare, în timp ce exclama: ‚În numele dumnezeului celui atotputernic fac lucrul acesta și din **ură** față de diavol și spre ocară lui. După multe luni de pelerinaj anevoios din sanctuar în sanctuar, unde s-a supus peste tot ceremoniilor regulamentare, cu perseverență emoționantă, eroul nostru a ajuns la Port Said și a cumpărat un bilet spre Cairo.

‚La Ismailia’, așa povestea pelerinul însuși, ‚inima mi-a devenit foarte neliniștită și i-am spus însoțitorului meu: ‚Mă simt de parcă ar trebui să mergem de aici, la Suez.’ Prietenul meu mi-a răspuns: ‚De ce la **Suez**? Acolo nu este nimic de luat pentru noi.’ Și s-a opus tare planului meu. Dar eu am rămas neclintit în hotărârea mea, mi-am dat biletul înapoi și am cumpărat altul, la Suez, cu toate că nu știam de ce, în afară de faptul că mă atrăgea acolo o anumită putere.

Ajuns în Suez, am pribegit fără niciun plan pe străzile orașului. Într-o zi am văzut o prăvălie deschisă, la geamul căreia atârna un afiș, pe care erau scrise cuvintele: „**Veniți la Mine toți cei trudiți și împovărați și Eu vă voi da odihnă.**” – M-am mirat și i-am spus prietenului meu: ‚Oare cine poate fi proprietarul acestei prăvălii? Nimeni nu trebuie să folosească asemenea cuvinte și nu trebuie să facă o asemenea invitație, decât numai **Allah** (Dumnezeu). Prietenul meu a răspuns: ‚Nu știi că suntem în țara faraonilor? Cu siguranță că omul este foarte fudul din cauza averii și mărimii lui și de aceea vorbește așa de lăudăros, cuvinte orgolioase.’

‚Am mers mai departe, dar acele cuvinte minunate au rămas întipărite în inima mea; nu mai puteam să scap de ele și am zis: ‚Trebuie să-l întreb pe omul acela, dacă dă odihnă celor trudiți.’

¹³ Un meteorit închis la culoare, gros de 7 țoli, care este zidit acolo în ‚sanctuar’, câteva picioare deasupra pământului, totuși în așa fel încât o parte să fie liberă, la care au mers în pelerinaj deja mulți înaintea lui Mahomed, dar care de pe vremea lui Mahomed este cinstit în mod deosebit ca sfânt.

După-amiază m-am întors la acea prăvălie, dar afișul dispăruse. Acum tovarășul meu încerca să mă abată de la intenția mea, de a cerceta temeinic problema cu afișul și cuvintele de pe el, dar eu i-am răspuns că **nu** voi pleca din Suez înainte de a fi obținut o informație despre acel om, care promite odihnă celor trudiți. Căci vai! Aveam atâta nevoie de odihna inimii!

Așa că într-o zi mi-am luat inima în dinți și am intrat în prăvălie și am întrebat pe cei doi domni prezenți, ce au de vânzare. Atunci mi-au arătat un Nou Testament și mi-au dat de înțeles că ar avea un depozit cu **Sfintele Scripturi**, adică a **Cuvântului** veșnic al lui **Dumnezeu**.

Cu un zel prost ascuns am cercetat conținutul Cărții lui Dumnezeu oferite și curând m-am trezit într-o conversație profundă cu cei doi bărbați. Prietenul meu încerca, de fapt, să mă împiedice la fiecare altă cercetare, dar eu am citit trei zile din Cartea prețioasă, aproape fără să mănânc și să dorm, în ciuda împotrivirii violente a însoțitorului meu, care în cele din urmă m-a părăsit foarte furios. Dar eu, prin cuvântul pe care l-am citit, am fost condus în prezența lui Dumnezeu, mi-am dat seama aici de cauza ascunsă a suferinței inimii mele: marea mea vină și păcătoșenie. Dar am ajuns și în prezența Aceluia care îi cheamă la El pe cei trudiți și le dă odihnă adevărată și veșnică. Dumnezeu m-a condus la Isus și curând am putut să cred că El mi-a șters pe veci toate, toate păcatele. Conștiința mea a găsit pace și inima mea a găsit odihnă privind la El, Cel care cândva a murit pe cruce pentru mine și al cărui sânge curăță de orice păcat.'

8. CUM A VENIT LA MÂNTUITORUL UN MEDIC IUDEU

Dr. M. R. s-a născut la Londra, din părinți bogați. Părinții lui erau oameni foarte drepecți, dar cărora le lipsea orice dorință religioasă mai intimă și care, de aceea, practicau toate obiceiurile poporului lor, fără a se mai interesa de însemnătatea lor. Fiului lor foarte talentat i-au dat o educație bună și n-au precupețit nici un mijloc ca să-l formeze să devină un bărbat capabil. Nu este de mirare că tânărul R. s-a adâncit în hățșurile iudaismului modern și în cele din urmă a devenit un sceptic absolut, care explica fiecare revelație ca fiind invenția preoților deștepecți. Cu toate acestea, purta în inima lui pustiită ca pe o moștenire tristă a strămoșilor lui, o ură foarte neobișnuită față de religia creștină și revărsa peste tot ce stătea în legătură cu aceasta, causticitatea amară a batjocurii lui tăioase. El a studiat medicina și credea că poate, ca naturalist cu atât mai mare dreptate, să privească de sus ‚superștiția‘, de care se credea înconjurat din toate părțile în creștinism.

Dar Dumnezeu s-a gândit la sufletul tânărului bărbat și i-a atins trupul. Dr. R. a trebuit să recunoască el însuși, după unele împotriviri, că la el s-au instalat, foarte curând, fără îndoială, simptomele groaznicei boli de plămâni. Nefericitul bărbat a devenit tot mai bolnav și tot mai bolnav, așa că a fost sfătuit pentru o călătorie pe mare și o ședere mai lungă în clima italiană mai caldă. Numai că era prea târziu. Unei scurte înflăcărări a forței vitele în declin, i-a urmat o și mai rapidă decădere a puterilor. În cele din urmă medicul n-a mai putut să-și ascundă, că în curând va trebui să moară din cauza celei mai severe boli. Deoarece credea că odată cu moartea încetează orice existență personală, nu l-a zbuciumat gândul la ea în mod deosebit; i se cuvenea, după cum credea, doar o capitulare liniștită în fața inevitabilului. Numai o dorință îi umplea sufletul și anume, dorința fierbinte de a putea muri în sânul familiei sale. ‚Acasă! Acasă!‘ Așa răsuna în inima lui fără încetare.

El urma să ajungă acasă, dar într-un sens superior.

În căutarea unei ocazii potrivite pentru călătoria spre casă, a găsit o corabie cu destinația recentă spre Londra, sub pavilion englezesc, care stătea pregătită de plecare în portul Napoli. Numai în câteva zile ancorele au fost ridicate, iar corabia a pornit spre patrie.

Căpitanul E., un marinar încercat și în același timp un creștin credincios, privea cu milă profundă simptomele clare ale morții pe fața palidă și înfățișarea ruinită a tânărului medic. Inima îl îndemna să se apropie de tânărul bărbat căruia îi era așa de dor de patria pământească și să vorbească cu el despre patria veșnică. Dar el știa că și aici este valabil să te supui călăuzirii lui Dumnezeu și de aceea L-a așteptat pe El.

Numai câteva zile a putut domnul R. să rămână pe punte, ca să savureze aerul proaspăt al mării. O oboseală de moarte l-a silit să-și caute patul din cabina lui. Pe când zăcea acolo singur, departe de ai lui, fără părinți și frați, chiar fără nici un prieten, iar glasul inimii lui îi spunea: trebuie să mori! Să mori! -, atunci îl cuprindea adesea sentimentul de mâhnire al singurătății lui și a unui pustiu și gol lăuntric, împotriva cărora frazele goale ale filozofiei lui nu-i ofereau niciun fel de ajutor. Nu mai reușea să fie lăuntric așa de liniștit cum părea pe din afară. Resemnarea afișată de el devenea tot mai mult o simplă mască.

Atunci a pășit căpitanul E. la patul muribundului. Credinciosul creștin simțea că acum trebuie să vorbească și a început să discute cu pasagerul lui, despre starea lui lăuntrică. Dar lucrul acesta i s-a părut sârmanului om ca un atac viclean, căruia i-a opus toată mândria filozofiei sale și pe care, de aceea, l-a respins cu dispreț arogant. Când căpitanul nu s-a dat bătut imediat, ba chiar a rostit Numele Mântuitorului, atunci s-a aprins în flăcări vii toată mânia israelitului bolnav, așa că L-a înjurat pe „Nazarinean” cu vorbe de ocară. Astfel că zăcea fără nădejde pentru timp și veșnicie.

Puterea mijlocirii

Dar dragostea divină crede și nădăjduiește totul, cum și tolerează totul. Căpitanul E. știa ce i-a rămas de făcut. A mers în cabina lui și s-a rugat pentru sufletul muribundului, s-a rugat cu dragoste arzătoare, în credință tare. Oare să nu audă Dumnezeu pe alesul Său? „Orice veți cere de la Tatăl în Numele Meu, vă va da”, a spus chiar El, Răscumpărătorul. Din cabina lui, căpitanul nostru s-a dus iar în cabina muribundului; acolo a îngenuncheat și s-a rugat o rugăciune a credinței, care poate muta munții. Atunci tânărul israelit s-a mai liniștit, așa că a ascultat cuvintele căpitanului în tăcere și cu atenție, da, în cele din urmă a constatat că i s-a citit din Vechiul Testament, dar anume doar din Vechiul Testament. Căpitanul E. și-a luat Biblia și a citit din Isaia 53, despre „Cel mai disprețuit și mai părăsit de oameni”, care „era străpunș pentru păcatele noastre, zdrobit pentru fărâdelegile noastre”, despre Mielul care pentru noi a fost „dus la măcelărie, peste care a căzut pedeapsa noastră, ca noi să avem pacea și prin rănilor Lui să fim tămăduiți.” Atunci s-a topit gheața care a blindat mulți ani sufletul sârmanului tânăr; muribundul a început să plângă ca un copil. Lacrimilor sentimentului de iritare i-au urmat curând lacrimile căinței, mărturisirea smerită a credinței și pacea lui Dumnezeu, care întrece orice pricepere. „Vântul suflă încotro vrea și-i auzi vuietul; dar nu știi de unde vine, nici încotro merge. Tot așa este cu oricine este născut din Duhul.” (Ioan 3,8) Căpitanul a explicat mai târziu că întoarcerea acestui israelit a fost cea mai mare minune a harului divin, pe care el a fost învrednicit vreodată s-o vadă. El și-a amestecat lacrimile cu cele ale muribundului și și-a petrecut tot timpul la el, atât cât i-a permis obligația lui de marinar. Încă de multe ori i-a citit din Noul Testament, în timp ce necredinciosul de altădată stătea cu privirea agățată de buzele lui și bea cu sufletul însetat din apa vieții. De multe ori îl ruga: „Haideți, scumpe căpitan, mai citiți o dată capitolul acesta frumos!” Astfel s-au scurs încă un șir întreg de zile, în timpul cărora muribundul a decăzut trupește tot mai mult, dar lăuntric se întărea și devenea ca transfigurat. Dacă înainte necredința lui a avut un caracter extraordinar, tot așa era acum puterea credinței lui și bucuria lăuntrică a inimii lui în **Isus**, Răscumpărătorul și Domnul lui.

Într-o seară căpitanul stătea la patul lui și vorbea cu el. Atunci, dintr-odată paloare morții a acoperit fața vlăguită și pulsul bătea tot mai rar. Cu vocea stinsă, medicul muribund a mărturisit:

„Acum toată nădejdea mea se sprijină pe scumpul meu Mântuitor.” – N-a putut să spună mai mult; căci „funia de argint se rupe, vasul de aur se sfarmă, găleata se sparge la izvor.” (Ecleziastul 12,6)

Un zâmbet plin de pace și bucurie a mai trecut peste fața lui palidă, muribundul a ridicat mâna, a mai suspinat o dată adânc și – a fost la Isus, la Domnul său. –

„Unde îți este boldul, moarte? Unde îți este victoria, moarte? Dar mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne dă biruința prin Domnul nostru Isus Hristos!” (1 Corinteni 15.55,57)

9. CUM L-A GĂSIT PE HRISTOS UN JURIST IUDEU

Joseph Rabinowitsz, un important avocat iudeu din Chișinău, din Rusia, care a făcut mult bine pentru bunăstarea poporului său, pentru care acesta l-a cinstit, după o îngrozitoare prigonire a iudeilor a fost nevoit să plece în Palestina, pentru a găsi acolo un ținut, unde cei expulzați să poată găsi un cămin liniștit. Scurt înainte de plecarea lui, un creștin serios i-a dat un Nou Testament; trebuia să-l ia cu el, pentru a găsi în el învățături prețioase despre cele mai importante localități din Palestina. Cu acest scop l-a și luat Rabinowitsz cu el.

Când R. a ajuns în țara sfântă, a vizitat Betleemul și a citit ce se spunea despre el în Noul Testament. Același lucru l-a făcut în timpul șederii lui în Ierusalim. A urcat pe Muntele Măslinilor, s-a așezat și a contemplat cu adâncă mâhnire Ierusalimul care zăcea în praf și murdărie. Întrebări dureroase s-au trezit în inima lui. „De ce cetatea împărătească, în care a fost Templul lui Dumnezeu, unde Însuși Dumnezeu S-a revelat într-un mod atât de minunat, este de atât amar de timp o grămadă de ruine? – De ce Israel, poporul ales este de atâta timp apatrid? De ce este împrăștiat în toate țările, batjocura și disprețul popoarelor?” El a privit și locul unde Hristos a fost răstignit, a deschis Noul Testament pentru a citi patimile. În timp ce le citea, i-a devenit clar prin lucrarea Duhului Sfânt, că Cel răstignit n-a fost și nu este altul decât Acela despre care au profetizat toți proorocii, dar mai ales proorocul Isaia în capitolul 53. El a văzut că Isus a fost zdrobit pentru păcatele noastre, ca noi să avem prin rănilor Lui tămăduire și pace. El a recunoscut dragostea răscumpărătoare a lui Hristos și atunci a spus: „Acum am răspunsul la întrebările mele; acum văd că cheia pentru această țară nu stă în mâinile unui bancher sau ale vreunui împărat pământesc, ci numai în mâinile străpunse ale lui Mesia al nostru, **Isus**. – El singur este calea spre pace pentru noi și spre mântuire; nu de o țară nouă, ci înainte de toate, de o inimă nouă are nevoie sărmanul meu popor.”

Cu acest mesaj a plecat Rabinowitsz înapoi în țara lui. Toți prietenii lui de mai înainte au devenit potrivnicii lui. Dar această furtună a vrăjmașiei s-a potolit și mulți s-au strâns în jurul lui și au auzit de pe buzele lui, spre mântuirea lor, Evanghelia despre dragostea lui Dumnezeu în Hristos Isus, care l-a biruit și pe el.

Avocatul iudeu de altădată a propovăduit mulți ani, neîntrerupt, Evanghelia într-o sală deosebită din orașul lui natal, îndemnat de dragostea lui Hristos, sub binecuvântarea lui Dumnezeu. Pe clădire era ca inscripție în limba rusă și ebraică, cuvântul pe care apostolul Petru l-a strigat odinioară iudeilor necredincioși: „**Să știe bine dar, toată casa lui Israel, că Dumnezeu a făcut Domn și Hristos pe acest Isus, pe care L-ați răstignit voi.**” (Faptele Apostolilor 2,36)

Acum câțiva ani Rabinowitsz a decedat în pace, după o viață binecuvântată. Copiii și ginerii lui au devenit și ei credincioși în Domnul Isus, prin harul lui Dumnezeu. Harul lui Dumnezeu s-a proslăvit în el și prin el.

10. LUMINA STELELOR ȘI A SOARELUI

În Myanmar, în Asia, un băștinaș păgân a găsit o carte cu Psalmi, pe care o pierduse un turist. Păgânul știa să citească; de aceea s-a apucat să citească necunoscuta carte și înainte de a o fi citit toată, s-a hotărât să renunțe la idolatrie și și-a aruncat idolii. Timp de douăzeci de ani L-a cinstit pe Dumnezeu cel veșnic, așa cum este El arătat în Psalmi și a folosit Psalmul 51, pe care l-a învățat pe dinafară, ca pe rugăciunea lui zilnică. Dar apoi s-a întâlnit cu un misionar, care i-a dat un Nou Testament. Cu bucurie negrăită a citit localnicul, acum pentru prima dată, istoria răscumpărării și a învățat să-L cunoască pe Domnul Isus, Mântuitorul lumii, ca pe răscumpărătorul lui. Bucuria și veselia lui nu cunoșteau margini și jubilând a strigat: „Până acum am umblat în lumina stelelor; dar acum mi-a răsărit soarele!”

Scumpe cititor, care ai întâlnit peste tot în aceste povestiri, minunatele căi și călăuziri ale lui Dumnezeu cu oamenii, care ai experimentat cu siguranță deja tu însuși așa ceva, în diferite feluri, în propria ta viață, spune: tu în care lumină umbli? Și încotro duce calea ta?